

**Co trzeba wiedzieć
o Ukrainie,
Ukraińcach
i „ruskim mirze”
- wyjaśnia dr hab.
Michał
Wawrzonek**

s. 15

Płoną trawy i lasy. Wyją syreny. To nie wojna

FOT. MARZENA KUBIN

**W poniedziałek między
Żarkami a Mętkowem
doszło do największego
pożaru lasu w tym roku.
Najprawdopodobniejszą
przyczyną było podpalenie.**

Pożarów traw w tym roku w powiecie chrzanowskim jest wyjątkowo dużo.

- Jesteśmy na czwartym miejscu w Małopolsce pod tym względem, ale pamiętajmy, że niektóre powiaty są obszarowo dwa razy większe od naszego. W takim tempie liczba pożarów traw będzie w tym roku rekordowa - mówi st. kpt. Piotr Bębenek z chrzanowskiej komendy Państwowej Straży Pożarnej.

Było też już w tym roku 12 pożarów lasów. - Część z nich zaczęła się od płonących traw - informuje Piotr Bębenek.

Najgorsze każdego roku są marzec i początek kwietnia. Wtedy do pożarów traw i lasów dochodzi najczęściej.

- To zależy też od pogody. Jeśli pada, długo leży śnieg, ziemia jest wilgotna, to siłą rzeczy pożarów jest mniej. Tegoroczna wiosna jest jednak bardzo sucha - zauważa kapitan.

W poniedziałek (28 marca) palił się las pomiędzy Żarkami a Mętkowem, w okolicach stawów zapadliskowych, w rejonie ul. Kilińskiego. Przed 14. pożar ogarnął obszar wielkości 16 hektarów. Do akcji przyjechało 17 jednostek straży, 71 strażaków. Gaszono też z powietrza. Samoloty i śmigłowce

30 razy zrzuciły wodę. Walka trwała ponad 6 godzin.

Akcje ratownicze straży zawsze poprzedzane są alarmami. W ostatnim czasie wyjące syreny wywołują szczególny niepokój. I w nas, i u gości z Ukrainy, dla których takie dźwięki kojarzą się z wojną, z atakami rakietowymi czy bombowymi na ich domy.

Strażacy proszą o uspokajanie obywateli Ukrainy, przypomnienie, że Polska nie jest w stanie wojny, a 3 długie sygnały alarmowe następujące jeden po drugim to znak dla strażaków, że muszą zbierać się na akcję. Nie jest to w żadnym wypadku sygnał wojenny, który ostrzegał w Ukrainie mieszkańców przed niebezpieczeństwem w ich miastach.

Czytaj też na s. 12

Tadeusz Jachnicki

213
pożarów traw
było w powiecie
chrzanowskim
w całym 2021 roku

175
pożarów traw
odnotowano
w trzech pierwszych
miesiącach tego
roku

**Jak ugotować
prawdziwy
ukraiński barszcz
i z czym go podać
- radzi Oksana
Korzhitska
z Czerniowców,
obecnie
z Chrzanowa**

s. 5

**Polskie i ukraińskie dzieci w jednej
szkole. Minister wydał rozporządzenie,
jak organizować wspólną naukę.**

s. 14

CHRZANÓW

**Wszyscy czekają
na kawiarnię
na świeżym
powietrzu,
a Rynek wciąż
rozgrzebany**

s. 8

BABICE

**Gmina wciąż
buduje i planuje
nowe boiska
sportowe,
a nie ma kto
na nich grać**

s. 11

ALWERNIA

**PKL chcą
zainwestować
w park edukacyjny,
a ludzie
w Brodłach chcą
spokoju**

s. 10

LIBIĄŻ

**Libiąż już myśli
o zagospodarowaniu
kopalnianej hałdy,
bo nie chce
powtórzyć błędów
Sierszy**

s. 9

TRZEBINIA

**Burmistrz
powołuje drugiego
zastępcę,
a ludzie komentują
w internecie,
że jest kryzys**

s. 4

ogłoszenie

**KOCIOŁKI
NA PRAŻONE**
EMALIA
ZELIWO
**CENY
HURTOWE**

4L 8L 10L 15L
530 444 422

MOIM ZDANIEM

Haniebny atrybut wiosny

GRAŻYNA KAIM

Jeśli z jakiegoś powodu stracilibyśmy rachubę czasu, nie mieli możliwości wyrzucenia za okno i bazowali wyłącznie na zmysle słuchu, to po wyjątkach co rusz syrenach strażackich moglibyśmy się zorientować, że nadeszła wiosna. Haniebny atrybut tej pięknej pory roku. To oczywiście efekt bezmyślnego podpalania traw.

Brakuje argumentów, które mogłyby odwieść podpalaczy od tego procederu. Wszystkie już padały, na różnych forach - w gazetach, portalach internetowych, w mediach społecznościowych.

Nie wierzę, żeby którykolwiek z podpalaczy choć raz nie usłyszał, jaki to głupi, a przy okazji niebezpieczny „obyczaj”. Jaki tragiczny w skutkach jest dla całego ekosystemu - niszczy próchnicę, zabija zwierzęta. A gdy ogień wyknie się spod kontroli, dochodzi do pożarów lasów, budynków gospodarczych, niestety również śmierci ludzi. Jak informowała niedawno straż pożarna, w Małopolsce straciły życie z tego powodu dwie osoby. Swoje robi też dym - nieodłączny towarzysz ognia, który potrafi być bardzo trujący. Zapewne podpalacze słyszeli i to, że w gaszenie pożarów traw zaangażowane są całe zastępy strażaków narażających - w tym przypadku kompletnie niepotrzebnie - swoje zdrowie i że marnowane są dziesiątki tysięcy złotych - na wodę i sprzęt.

Niestety, wszystkie te argumenty merytoryczne od lat zawodzą. Być może bardziej przemówią do wyobraźni informacje o karach. Warto więc powtarzać, że podpalanie traw jest surowo zabronione i grozi za nie kara nie tylko grzywny, ale i więzienia.

Ostatnio z nasiloną plagą podpałów zmagają się Tenczynek w gminie Krzeszowice. Ludzie boją się o swoje bezpieczeństwo, nawołują do czujności, mają nadzieję, że kamery monitoringu, których jest coraz więcej w publicznej przestrzeni, ułatwią złapanie i ukaranie podpalaczy. Bo i policja, i straż pożarna podkreślają, że to są podpalenia, bo samozapłonów w takich przypadkach nie ma.

MOIM ZDANIEM

Nie polonizacja lecz integracja

ALICJA MOŁENDA

Ostatnio sporo czasu spędziłam z naszą nową, ukraińską rodziną. Sympatyczna jedenastka (w tym sześcioro dzieci) dotarła do Chrzanowa z okolic Browarów pod Kijowem. Tam zaczęła się wojna. Uciekli następnego dnia po pierwszym bombardowaniu, żeby chronić dzieci. Zostawili dom pod okiem sąsiada, który powiedział, że bez względu na wszystko nigdzie nie jedzie. Przez miesiąc tułali się po Ukrainie w nadziei, że będą mogli wrócić. Wszędzie jednak spadały bomby. Nie chcieli dłużej żyć w piwnicach i w strachu. Zdecydowali, że jadą do Polski, do czego namawiała ich pracująca za granicą córka. Trafili do Chrzanowa. Wyczerpani psychicznie przez pierwsze dni zamknęli się w sobie i czterech ścianach. Najszybciej otrząsnęli się na szczęście dzieci. Dorosli w szoku tkwią do dziś. Potrzebują się wygadać, wypłakać. I pośmiać. Ale oderwać ich myśli od spraw wojennych to wielka sztuka, zwłaszcza gdy jest bariera językowa.

O nic nie proszą. Za wszystko wielokrotnie dziękują. I nie mogą zrozumieć, dlaczego my im pomagamy. Tego racjonalnie nie umiem im wytłumaczyć. Mówię po prostu, że tak trzeba.

O pracy i szkole dla dzieci na razie rozmawiać nie chcą, bo wciąż mają nadzieję, że ich wojenne wygnanie nie potrwa długo. Dzieci mają lekcje zdalne z Ukrainy. Dorosli codziennie sprawdzają, czy ich dom nadal stoi. Nie chcą planować dłuższej przyszłości w Polsce. Musimy to zrozumieć.

Mam wrażenie, że obecność uchodźców w naszej wyobraźni, w planach naszego rządu, skrojona jest na dwa miesiące. Że po świętach, które ewentualnie spędzimy wspólnie, wszystko się ułoży, wróci do normy. Ale to tylko wrażenie. Eksperci od takich sytuacji mówią, przyszłość z uchodźcami planować powinniśmy jednak dłuższą i szybko wypracowywać odpowiednie rozwiązania tak, żeby uniknąć potencjalnych problemów czy konfliktów.

A żeby ich uniknąć, z Ukraińcami musimy się zacząć integrować. Nie polonizować ich na siłę. Wspólne życie z nowymi sąsiadami czy rodzinami trzeba zacząć od wzajemnego poznawania. Dlatego też mamy w „Przełomie” plan, aby ten proces poznawania wspierać pod hasłem RAZEM. I w gazecie, i na portalu w dedykowanym widoczce po ukraińsku, i na FB, gdzie powstaje grupa z ważnymi dla uchodźców informacjami lokalnymi w ich języku. Wspierać nas w tym będą zaprzyjaźnieni dziennikarze z Ukrainy.

Naszym wiernym, polskim Czytelnikom, na początek poznawania nowych sąsiadów, proponujemy rozmowę z ekspertem - dr hab. Michałem Wawrzonkiem, ukraińską, niegdyś współpracownikiem „Przełomu”. Naukowiec przybliży Ukrainę w szerszym kontekście historycznym i kulturowym. Tłumaczy też co to jest „ruskij mir”, odgrywający w trwającej wojnie kluczową rolę. Trafiamy też do Waszych serc przez żółdek opowiadanie o prawdziwym ukraińskim barszczu ugotowanym przez Oksanę Korshitzką w Chrzanowie (s. 5).

„Przełomową” akcję lokalnej integracji poprzez dostarczanie wiedzy o naszych nowych współmieszkańcach uznajmy więc za rozpoczętą.

W Chrzanowie teatr przyciąga ludzi

W sobotni wieczór, po dwóch latach przerwy w organizowaniu tej imprezy, znów wypełniła się po brzegi sala teatralna w chrzanowskim MOKSiR-ze.

Jeśli ktoś myśli, że w Chrzanowie teatr nie przyciąga ludzi, to grubo się myli. Bardzo ciekawie przygotowane wydarzenie, pięć przedstawień i dużo artystycznych emocji.

Na pierwszy ogień poszła sztuka „Disco Mori” zaprezentowana przez aktorów tyskiego TEATRU T.C.R.

Podczas sobotnio-niedzielnej Nocy Teatru w chrzanowskim MOKSiR widzowie obejrzą też: monodram „Rajcula warzy”, „Karmę” (TEATR ODRUCHU), „Prawdziwą historię” (TEATR BEZ SCENOGRAPHII) i „Baśń o rycerzu bez konia (TEATR BARNABY).

(ŁD) Spektakl „Disco Mori” na scenie chrzanowskiego MOKSiR-u

Już 220 osób z Ukrainy zapisało się na lekcje polskiego

O nauczaniu języka polskiego jako obcego uchodźców z Ukrainy, metodach dydaktycznych, nauczycielach-wolontariuszach oraz samych ukraińskich studentach opowiada Urszula Kupcza, emerytowana nauczycielka matematyki, doradca metodyczny i koordynatorka inicjatywy lekcji dla Ukraińców z ramienia Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Chrzanowie.

Urszula Kupcza

Na początku to podstawy, czyli „dzień dobry”, „do widzenia”, umiejętność przedstawiania się, powiedzenia gdzie się mieszka. Potem realizujemy tematy z podręcznika „Polski na dobry start. Podręcznik do nauki języka polskiego jako obcego” przygotowanego przez ogólnopolski Urząd do Spraw Uchodźców. Bazujemy też na „Verbookach” - ćwiczeniach do nauki języków obcych opartych na obrazach.

Wolontariusze są przeszkoleni do tego, by w jednakowy sposób uczyć uchodźców?

Lekcje odbywają się przy obecności dwóch wolontariuszy-nauczycieli, przy czym jeden z nich jest polonistą, pedagogiem wczesnoszkolnym lub bibliotekarzem. Do tej pory drugą osobą również była nauczycielem np. matematyki tak jak ja. Więc każdy z nas doskonale zna metodykę nauczania. To są specjaliści, którzy oferują swój czas innym. Mamy kilkoro nowo zgłoszonych wolontariuszy, którzy nie są z zawodu i wykształcenia nauczycielami, ale - jak wspominałam - zawsze ta-

kiej osobie będzie towarzyszył drugi prowadzący - nauczyciel.

Co sprawia największą trudność?

Fakt, że obywatele Ukrainy nie znają alfabetu łacińskiego. Np. polskie „p” oznacza u nich „r”. Jak w pierwszej klasie szkoły podstawowej, uczą się pisać wszystkie litery naszego alfabetu po kolei. Mają też problem z wymową „ś”, „ć”, „dź”.

Jacy są ukraińscy uczniowie?

Są to głównie kobiety, w tym matki z dziećmi. Mam więc na sali 5-latkę i 65-latkę. Różnice: wieku, doświadczeń, wiedzy, umiejętności przyswajania języka obcego są kolosalne. Budujące jest to, że zarówno starsi, jak i młodszy chcą się uczyć. Wiadoczne z lekcji na lekcję postępy naszych uczniów dają nam - nauczycielom - ogromną satysfakcję.

Ukraińcy zgłaszają się z jakimś konkretnym potrzebami językowymi?

Raczej nie, ale o to dopytujemy i służymy pomocą. Takim wyjściem dla nich sytuacji odnalezienia się w obcym mieście, są przygotowane przez Urząd Miejski w Chrzanowie mapki z zaznaczonymi punktami takimi jak: sklepy, banki, place zabaw, urzędy i inne, wraz z polskim i ukraińskim opisem.

Jak długo potrwają lekcje?

Do 30 maja. Potem zobaczymy kto z wolontariuszy ma ewentualnie czas w trakcie wakacji, może zgłosić się nowe osoby chcące uczyć. Będziemy reagować na bieżąco, adekwatnie do sytuacji. Natomiast w trakcie Wielkiego Tygodnia lekcje nie będą się odbywać.

10 000

spraw frankowiczów przeciw bankom wpłynęło do sądów okręgowych w styczniu i lutym tego roku. W styczniu wzrost był 31-procentowy! W niektórych sądach nawet stu procentowy. W Krakowie do SO pozwów frankowych wpłynęło w ciągu dwóch miesięcy 326. Wpływ na to miał zapewne szybujący w górę kurs franka.

500 000

Ukraińców jest w stanie wchłonąć polski rynek pracy. Głównie kobiet. Z otwartymi rękami przyjmie je gastronomia, handel i rolnictwo.

3,8

mln Ukraińców uciekło z kraju przed wojną. 3,2 mln trafiło do Polski.

500

wniosków o uznanie prawa do wykonywania zawodu złożonych przez ukraińskie pielęgniarki czeka na rozpatrzenie. Pielęgniarek potrzebuje

72 proc. polskich szpitali, 68 proc. szuka lekarzy, 13 proc. położnych. W Polsce na 1 000 mieszkańców przypada 5 pielęgniarek, średnia europejska wynosi 2 na 1000. Średni wiek polskiej pielęgniarki to 50 lat. Każdego roku z zawodu odchodzi ich 10 000, a przychodzi 5 000.

OGŁOSZENIA DROBNE

• KUPIĘ ciągnik rolniczy, stan obojętny - 696-033-800

• ZŁOMOWANIE pojazdów - 604-754-418

Pani Zofia z długowiecznej rodziny

Zofia Pasińska z Wygiełzowa skończyła 100 lat

Jej ojciec – Jan miał 105 lat, kiedy umarł, a siostra – Helena -103. Zofia Pasińska z Wygiełzowa w miniony wtorek skończyła setkę.

Choć jej życie nie było usłane różami, pani Zofia uśmiecha się do dziś. Chętnie opowiada o swojej przeszłości.

Doczekała się dużej rodziny. Ma trójkę dzieci, sześcioro wnuków, 11 prawnuków i 2 praprawnuków.

Z okazji urodzin życzenia złożyli jej wójt Babc Radosław Warzecha i kierownik Urzędu Stanu Cywilnego Agnieszka Bonderk. Był tort, jubileuszowy koc w prezencie i wiele uśmiechu.

Więcej o jubilatce przeczytacie w kolejnym wydaniu „Przełomu”.

Ewa Solak

Uchodźców przybywa, a możliwości coraz mniejsze

Blisko 2 500 uchodźców z Ukrainy znalazło do tej pory schronienie w powiecie chrzanowskim i sąsiadujących z nim Krzeszowicach. Zdecydowanej większości dach nad głową dali mieszkańcy w własnych domach i mieszkaniach. Zasoby prywatne się jednak kończą, a uciekających przed wojną wciąż przybywa.

CHRZANÓW

Najwięcej obywateli Ukrainy zdomowilo się w Chrzanowie. 939 osób mieszka w domach chrzanowian. 23 osoby gości przedsiębiorca - właściciel Bed&Breakfast Mikunda. 3 osoby przyjechały w poniedziałek i zamieszkały w OSP Luszowice. Nowe osoby wciąż się rejestrują.

- To jedyny zbiorowy punkt jaki mamy w gminie. W sumie jest w nim 20 miejsc. Kolejnych 17 ma zostać zajętych przez uciekających przed wojną 31 marca. Wtedy do nas przyjadą - mówi Jolanta Zubik, wiceburmistrz Chrzanowa.

Do chrzanowskich szkół i przedszkoli do poniedziałku (28 marca) zapisało się 144 ukraińskich dzieci.

TRZEBINIA

W Trzebini do poniedziałku 330 obywatelom Ukrainy nadano numer PESEL. Większość znalazła schronienie w gminie, ale część zarejestrowanych to również mieszkańcy z innych miejscowości, korzystający z faktu, że numer PESEL można uzyskać w każdym urzędzie gminy.

300 uchodźców z Ukrainy znalazło dach nad głową u mieszkańców Trzebini. Zbiorowych miejsc kwaterekowych gmina nie oferuje.

- Ponad dwa tygodnie temu okoliczne jednostki OSP mające odpowiednie zaplecze dostały rozkaz przygotowania pomieszczeń pod przyjęcie uchodźców z Ukrainy. Zostały wytypowane cztery. Dostarczono do nich łóżka, pościel, kołdry, itp. zebrali mieszkańcy. Dzisiaj mijają dwa tygodnie, a tu nikogo nie ma. Tymczasem ludzie na dworcach śpią - mówi Magdalena z Trzebini (nazwisko do wiadomości redakcji).

Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Trzebini Jacek Woch wyjaśnia, że relokacją uchodźców do takich punktów jak pomieszczenia OSP w Sierbskiej i Dulowej zajmuje się wojewoda i Państwowa Straż Pożar-

Ukraińcy w chrzanowskiej bibliotece podczas zajęć nauki języka polskiego

na. To nie leży w kompetencjach gminy. - Gmina pomaga znaleźć uchodźcom miejsce w domach i mieszkaniach osób prywatnych. Na razie jeszcze mamy zgłoszenia od mieszkańców, którzy są skłonni ich przyjąć - mówi.

Do trzebińskich szkół i przedszkoli zapisało się 87 dzieci.

LIBIĄŻ

Podobnie jak w Trzebini liczni uchodźcy zarejestrowali się w Libiążu. Numer PESEL nadano tutaj dotychczas 304 obywatelom Ukrainy. Są zakwaterowani w trzech miejscach zbiorowego noclegu tj. Gościniec na Rozdrożu, Zajeździe Krakowiacy i Ślązacy oraz w Pokojach Gościennych Nata. Inni znaleźli schronienie w ponad 80 domach prywatnych i mieszkaniach.

- To dane orientacyjne, wynikające z prowadzonej przez urząd wewnętrznej bazy. Nie każdy, kto udziela schronienia uchodźcom, informuje o tym urząd i nie każdy zgłasza też w UM, gdy obywatele Ukrainy od niego wyjadą - mówi Eliza Jarguz-Banasik z UM w Libiążu.

Do szkół podstawowych w gminie Libiąż zapisało się dotychczas 69 dzieci, a do przedszkoli 10.

BABICE

W Babicach numer PESEL nadano 123 osobom z Ukrainy, ale w gminie mieszka 90 uciekających przed wojną. Są rozlokowani w 21 domach prywatnych. Ponad połowa to dzieci. Tylko 19 z nich zapisało się do miejscowych szkół i przedszkoli. Część jeszcze nie skorzystała z takiej możliwości, a część korzysta z nauki zdalnej oferowanej przez szkoły z Ukrainy.

Zbiorowych punktów zakwaterowania nie ma. Wiadomo jednak, że goście ze wschodu są jeszcze w kilku domach, ale na razie gmina ich nie odnotowała w swoich rejestrach.

- Przy kościele w Babicach jest budynek, w którym kiedyś mieszkały siostry zakonne. Zwróciliśmy się do kurii o jego użyczenie z myślą przystosowania go na mieszkania

Jedno z przygotowanych miejsc zbiorowego zakwaterowania w Trzebini, wciąż puste

Spotkanie z uchodźcami w Krzeszowicach

dla uchodźców. Znalazłoby się tam miejsce dla około 20 osób. Czekamy na odpowiedź. Druga sprawa to przeznaczenie dla uciekających przed wojną szkoły w Rozkochowie, ale tam uczy się w tej chwili 14 osób. Chcemy ich przenieść do innej szkoły, najpewniej w Jankowicach, oczywiście na dowóz. Na to musi jednak wyrazić zgodę małopolska kurator. I w tym wypadku czekamy na odpowiedź. Po adaptacji, w szkole moglibyśmy ulokować 70-80 osób - mówi Radosław Warzecha, wójt Babic.

ALWERNIA

W Alwerni inaczej niż w pozostałych gminach większość uchodźców spośród tych, którzy trafili do gminy, mieszka w punktach zbiorowego zakwaterowania.

Na ogólną liczbę w gminie 160 uchodźców ponad setka mieszka w dwóch takich punktach:

w dworze w Porębie Żegoty (64) i w Gali w Kwaczale (43).

- Kolejka rejestrujących się, by uzyskać PESEL, jest u nas do połowy kwietnia. Przyjeżdżają m.in. z Krakowa, bo tam kolejki są już na koniec maja. Do naszych szkół chodzi w tej chwili 30 dzieci z Ukrainy - mówi burmistrz Alwerni Beata Nadziej-Szpila.

KRZESZOWICE

W Krzeszowicach znalazło schronienie 641 osób z Ukrainy. 485 mieszka w domach osób prywatnych. 156 zajmuje 13 obiektów zbiorowego zakwaterowania.

- W sumie mamy w nich 240 miejsc, więc 84 są jeszcze wolne - przyznaje Maciej Nowak z wydziału zarządzania kryzysowego w Krzeszowicach.

Do 23 marca gmina wydała 250 numerów PESEL i przyjęła 138 dzieci do miejscowych szkół. **Tadeusz Jachnicki, AF**

TYDZIEŃ W SKRÓCIE

Uczennica SP1 wyjedzie na stypendium

Uczennica Szkoły Podstawowej nr 1 w Chrzanowie - Kaja Cyper z klasy 8c z grupy niemieckojęzycznej wyjedzie na 3 tygodnie do naszych zachodnich sąsiadów szlifować niemiecki. W całym kraju wyznaczono tylko 12 stypendystów.

Kaja spędzi dwa tygodnie w miejscowości Lilienthal, gdzie będzie mieszkała u rodziny niemieckiej, poznawała kraj i kulturę oraz codzienne życie, a także uczyła się języka niemieckiego uczestnicząc w warsztatach i projektach. Następnie spędzi tydzień w Berlinie. Koszt (z wyjątkiem podróży) pokrywa Centrala Szkolnictwa Zagranicznego, która zajmuje się programem DSD (Deutsches Sprachdiplom).

Prace przy budynku zakończono

Zakończyły się prace przy modernizacji obiektu LKS Tę-

cza Tenczynek. Kosztowały blisko 1,5 mln zł.

Dawny obiekt sportowy został oddany do użytku w 1989 r. Przez lata służył nie tylko zawodnikom Tęczy, ale również uczniom miejscowej podstawówki. Szkoła przestała z niego korzystać w 2007 r., gdy przy placówce powstała hala sportowa.

Dla klubu był to problem, bo nie miał na tyle pieniędzy, żeby samemu zrobić poważniejszy remont. Wreszcie po latach starań udało się. Gmina Krzeszowice dostała dofinansowanie na modernizację budynku. Koszty prac wyniosły prawie 1,5 mln zł, z czego dofinansowanie to ok. 600 tys. zł.

Przygotowania świąteczne

Warsztaty plecionkarskie były pierwszymi. Przyszło ponad 40 osób. Kolejne przewidziano w skansenie 3 kwietnia w godz. 12 - 14. Uczestnicy nauczą się robienia palm wielkanocnych oraz kwiatów z bibuły.

Trzecie spotkanie - 10 kwietnia (g. 14 - 16) dotyczyć będzie zdobienia jajek. W części praktycznej uczestnicy ozdobią jajka techniką „pisanie” woskiem. Na warsztaty nie obowiązują zapisy. Są w ramach ulgowego biletu wstępu na teren skansenu w Wygiełzowie: 8 zł.

(taj)

Tomasz Żołądź jest nowym wiceburmistrzem Trzebini

To przedsiębiorca, menadżer, działacz Chrzanowskiej Izby Gospodarczej i Lokalnej Grupy Działania Partnerstwo na Jurze. Stanowisko drugiego zastępcy burmistrza Trzebini obejmie 4 kwietnia.

- To jest wyzwanie, a w życiu najciekawsze są wyzwania. To one nas najbardziej inspirują i określają jacy jesteśmy – tak uzasadnia Tomasz Żołądź swój rozwój z biznesem i mariaż z samorządem.

W trzebińskim urzędzie będzie nadzorował pracę wydziałów: gospodarki komunalnej, ochrony środowiska, rolnictwa i leśnictwa; geodezji i go-

spodarki nieruchomościami oraz promocji, kultury i współpracy z zagranicą. Podlegać mu będą również Miejska Biblioteka Publiczna, Trzebińskie Centrum Kultury i Miejski Zarząd Nieruchomości sp. z o.o.

- Taką propozycję można dostać raz czy dwa razy w życiu. Ja dostałem po raz pierwszy. To dla mnie zupełnie nowa dziedzina, ale wchodzę do niej z całym bagażem doświadczeń, z tym czego nauczyłem się jako przedsiębiorca – mówi nowy wiceburmistrz. - Przedsiębiorca to człowiek, który wyszukuje okazji, żeby rozwijać biznes. Podobnie można to robić w gminie Trzebini.

Jak deklaruje, po objęciu funkcji wiceburmistrza wycofa się z wcześniejszych aktywności społecznych i biznesowych.

- Mój proces wychodzenia z biznesu był dość długi. Kilka lat temu podjąłem się zadania zarządzania podmiotem duńskim i sprzedaży udziałów jednej ze swoich spółek, pozostałe oddałem w ręce osób z rodziny, które ze mną pracowały przez ostatnie 20 lat. To one przejęły teraz całą odpowiedzialność za zarządzanie biznesami – wyjaśnia Tomasz Żołądź.

Od czego zamierza zacząć swoje urzędowanie?

- Na początek potrzebna jest analiza, w którym miejscu jesteśmy. Jakie są zasoby gminy pod względem nieruchomości, które moglibyśmy zaproponować inwestorom. Jakie moglibyśmy pozyskać od Skarbu Państwa, jakie wspólnie wykorzystać. Do tego potrzebuję poznać zespół pracujący w podległych mi wydziałach – kto

czym się zajmuje, kto ma jakie doświadczenie. To kluczowa sprawa, bo niczego nie robi się samemu. W efekcie chciałbym połączyć dwie sprawy – potrzeby inwestorów z tym, co rzeczywiście możemy im zaoferować.

Grażyna Kaim

Tomasz Żołądź (ur. 1972) mieszka w Trzebini. Jest absolwentem studiów menadżerskich. Blisko 30 lat temu stworzył sieć salonów TiM Kominki, jedną z pierwszych firm branży kominkowej. Współtwórca i do niedawna wiceprezes Chrzanowskiej Izby Gospodarczej. Do czasu przyjęcia funkcji wiceburmistrza zarządzał stworzonymi przez siebie Park Apartamentami w Chrzanowie. Jest pomysłodawcą dwóch marek: Dla Wina.pl oraz sklepu internetowego Granpa.pl oraz współzałożycielem firmy Steinberg (obecnie Skamol Eastern Europe).

Tomasz Żołądź

PROSTO Z KOMENDY

CHRZANÓW

Słony mandat dla kierowcy

31-latek z Płock został zatrzymany przez policję, bo przekroczył prędkość o 42 km/h w terenie zabudowanym i wyprzedzał na przejściu dla pieszych.

Do zdarzenia doszło na Oświęcimskiej w Chrzanowie. Okazało się, że mężczyzna kierujący samochodem chrysler ma cofnięte uprawnienia na prowadzenie pojazdów. Dostał mandat w wysokości 2,5 tys. zł.

Do końca 2021 roku maksymalny mandat za przekroczenie prędkości wynosił 500 zł. Teraz jest to nawet 2 500 zł.

WYGIELZÓW

Pocisk na polu

Podczas prac rolnych w rejonie Dworskiej w Wygielzowie mężczyzna natrafił najprawdopodobniej na niewybuch. Znajdował się około 50 metrów od zabudowań.

Na miejscu pojawili się policjanci, którzy powiadomili o zdarzeniu oficera dyżurnego 16. Batalionu Powietrzno-Desantowego.

Jak informuje Iwona Szelichiewicz, rzeczniczka Komendy Powiatowej Policji w Chrzanowie, teren został zabezpieczony do czasu przybycia saperów. Nie wybuchem okazał się niespełna półmetrowy pocisk moździerzowy z czasów II wojny światowej.

(low)

Żołnierze przysięgną pod orłem

Takiej uroczystości w Chrzanowie jeszcze nie było. W sobotę, na placu Tysiąclecia przysięgą złożą żołnierze 11. Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej. Organizatorzy szykują szereg atrakcji związanych z wojskiem.

W sobotę, 2 kwietnia, o godz. 11.00 na placu Tysiąclecia w Chrzanowie kilkudziesięciu żołnierzy złożą uroczyste ślubowanie i wstąpi w szeregi 11. Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej im. gen. bryg. Leopolda Okulickiego, ps. „Niedźwiadek”.

- Jestem z Chrzanowa i zależało mi, żeby to właśnie tutaj odbyła się przysięga. Mam wrażenie, że w mieście nigdy nie było podobnej uroczystości. Chcemy wyjść z jednostki i pokazać społeczeństwu, że wojsko jest dla nich i jest z nimi. Ludzie zobaczą, że nowi żołnierze wstępują w nasze szeregi – mówi por. Adam Trębacz, oficer prasowy 11. MBOT.

Po przysiędze planowany jest pokaz musztry parady w wykonaniu uczniów klas mundurowych z LO w Trzebini oraz defilada pododdziałów 11. MBOT.

Uroczystość będzie połączona z pokazem sprzętu wojskowego jednostek z Garnizonu Kraków oraz innych służb mundurowych i stowarzyszeń. Nie zabraknie także tradycji wojskowej grochówki.

Od godz. 10.00 do 14.00 będą dostępne stoiska m.in. Zakładów Mechanicznych Tarnów, specjalizujących się w produkcji broni, 11. Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej, Zandarmerii Wojskowej z symulatorem dachowania samochodu oraz alkoholami, 6. Brygady Powietrznodesantowej, która zaprezentuje AERO, czyli pojazd zrzucany z samolotu na spadochronie, a także Wojewódzkiej Komendy Uzupelnienia w Oświęcimiu oraz Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego.

- Przy okazji zapraszamy do wstąpienia w nasze szeregi. Na miejscu będą rekruterzy, więc jeśli ktoś chce się zapisać, to będzie miał ku temu okazję. Trzeba mieć skończone 18 lat, obywatelstwo polskie i być nieka-

FOT. UDOSTĘPNIŁ PRZES 11. MBOT

rany za przestępstwa umyślne. Przyjmowane są osoby do 55. roku życia w przypadku szeregowych oraz do 63. roku życia w przypadku podoficerów i oficerów – informuje Adam Trębacz.

Wojska Obrony Terytorialnej zostały powołane w 2017 roku. Obecnie liczba żołnierzy WOT wynosi 33 000.

- Wiele córek i synów Rzecz-

pospolitej w Małopolskiej Brygadzie składała swoją przysięgę, ale jeszcze nikt w historii brygady nie składał przysięgi w tak trudnym czasie jak teraz, kiedy w każdym dniu, widzimy w mediach straszne informacje dochodzące od naszych wschodnich sąsiadów – mówi płk. Marcin Siudziński, dowódca 11. MBOT.

Michał Koryczan

KOMUNIKAT

Szczepienie przeciwko wściekliźnie
Przychodnia weterynaryjna Na Mydlanej w Chrzanowie informuje, że szczepienie psów i kotów przeciwko wściekliźnie w miejscowościach: Wygielzów, Babice, Rozkochów, Plaza, Dulowa, Bołecin, Luszowice i os. Kąty w Chrzanowie, odbędą się w ostatnim tygodniu kwietnia. Szczegółowy harmonogram szczepień zostanie podany w „Przełomie” oraz na plakatach w wymienionych miejscowościach.

ogłoszenie

MIEJSKI ZARZĄD ZASOBÓW
KOMUNALNYCH W CHRZANOWIE
ul. Garncarska 4
ZATRUDNI

**INSPEKTORA
DS. ADMINISTRACJI**

SZCZEGÓŁY:
<https://mzzk.chrzanow.pl>
(w zakładce nabór)
lub tel. 32 623 31 91,
32 626 03 40

OFERTY NALEŻY SKŁADAĆ DO DNIA
12.04.2022 r. do 11.00

KWIACIARNIA „OGRODNIK”

- wiązanki okolicznościowe
- wieńce
- artykuły ogrodnicze
- nasiona
- środki ochrony roślin
- kwiaty balkonowe (w sezonie)

Barbara Gwizdała
Trzebini
ul. Targowa 12 A
tel. 32-612 23 09
608 483 889

FIRMA HANDLOWO - USŁUGOWA FREZJA

Jacek Gwizdała
Z dostawą do Klienta
bukiety ślubne
wiązanki okolicznościowe
imieninowe i urodzinowe
wieńce i wiązanki pogrzebowe

Trzebini
Targowa 10
tel. 32 611 04 86; 693 344 261

Księdzu Proboszczowi
Parafii Karniowice-
Dulowa, Delegacjom
straży pożarnych, Paniom
z KGW Dulowa, Sąsiadom
i Wszystkim, którzy
wzięli udział w ceremonii
pogrzebowej

śp. Józefa Łyko

serdeczne podziękowania
składają
Żona z Rodziną

ogłoszenie

DOM POGRZEBOWY „STYKS”

Własna bezpłatna
kaplica pożegnań

Formalności ZUS na miejscu

Własna kwiaciarnia

CZYNNE CAŁODOBOWO

Chrzanów, ul. Szpitalna 68
tel. 32 624 03 95,
32 624 03 96,
604 421 928,
600 465 773

www.stykschrzanow.pl

FIRMA POGRZEBOWA

MARIA
www.pogrzebowe-maria.pl

Działalność kompleksowa, konkurencyjna
i bezgotówkowa od 1990 r.

Bezpłatna chłodnia i kaplica do pożegnań.

Każdy przypadek śmierci załatwiamy indywidualnie
i odpowiednio do potrzeb.

Chrzanów, ul. Szpitalna 33 tel. 32 623 52 24, 668 214 606

Usługi Pogrzebowe i Grabarskie „BRATEK” Tomasz Brzóska

Firma założona w 1991 roku przez Halinę i Jana Brzóska

WIEŃCE, KREMACJA
WŁASNA CHŁODNIA
ZAŁATWIENIE SPRAW ZUS

tel. 32 212 12 86, kom. 660 133 902
ul. Olkuszka 62
32-543 Myślachowice

Oksana z Ukrainy przygotowała w Chrzanowie narodowe danie - barszcz ukraiński

Trzecie miejsce na świecie pod względem smaku. Pierwsze w Ukrainie. To zupa z wielowiekową tradycją. Pamiętaj, aby ją podawać z kwaśną śmietaną. Zakąsić można ten barszczyk dobrą słoniną i pampuszkami. Prawdziwy barszcz ukraiński to pożywne i łatwe do przyrządzenia danie.

Czy jest jakiś sekret dotyczący barszczu? Według Oksany tak, ale bardzo prosty – to świeże warzywa i dużo miłości.

Oksana Korzhitska razem z dziećmi niedawno przyjechała do Chrzanowa. Podobnie jak inne Ukrainki, uciekając przed wojną chciała im zapewnić bezpieczeństwo. I jak wszystkie Ukrainki, nadal gotuje tu dla nich zwykłe, ukraińskie potrawy. W weekend przygotowała barszcz. Oto jej przepis na to danie.

Głównymi składnikami są **buraki, mięso, kapusta, ziemniaki, marchew, koncentrat pomidorowy lub świeże pomidory, cebula i zieleńka**. Wariantów barszczu jest wiele. Swoją sposob na barszcz ma każda gospodyni domowa. Ja często do niego dodaję świeżą paprykę i fasolę, ktoś może dodać szparagi i grzyby. Jak kto lubi. Ważne jest, aby barszcz podać z kwaśną śmietaną. W Ukrainie towarzyszą mu tradycyjne, świeże pampuszki (drożdżowe bułeczki) i obowiązkowo słonina! - opowiada Oksana.

BULION TO PODSTAWA

Według gospodyni należy zacząć od bulionu. Najlepiej przyrządza się go z dwóch rodzajów mięsa – wołowego i wieprzowego. Bardzo smaczny bulion jest też z domowego (nie sklepowego) kurczaka. Mięso należy dokładnie umyć i zalać zimną wodą. Gotujemy je na małym ogniu przez około pół godziny. Aby bulion był klarowny, należy usunąć szumowiny powstałe podczas gotowania.

W tym czasie trzeba obrać warzywa. Najpierw do bulionu dodajemy pokrojone ziemniaki, a potem zaczynamy smażyć buraki.

Zawsze gdy zaczynam smażyć cebulę, dodaję do niej starte buraki. Aby barszcz był czerwony, a jego smak bogaty, podczas smażenia buraki należy posypać cukrem. Kiedyś w Odessie podczas wakacji opowiedział mi o tym szef kuchni pewnej restauracji i zawsze korzystam z tej rady. Oczywiście zamiast buraków można użyć gotowego koncentratu buraczanego, ale wtedy barszcz nie będzie już taki dobry - wyjaśnia gospodyni.

Marchewkę również smaży. Aby i marchewka, i cebula zachowały swój kolor i aromat, dobrze jest smażyć je na bardzo małym ogniu. Cebula ma być po prostu przezroczysta, a marchewka miękka. Pod koniec smażenia do warzyw dodajemy koncentrat pomidorowy. Trochę trzeba to wszystko zamieszać, odczekać kilka minut. Do barszczu można dodać słodką paprykę i kapustę.

Jeszcze jedna wskazówka, barszcz solimy i pieprzymy na koniec. Ja to robię, gdy doda-

Prawdziwy barszcz ukraiński jest czerwony, nie buraczkowy. Podajemy go z łyżką kwaśniej śmietany

ję kapustę. Czasami do barszczu dochodzi jeszcze starty czosnek, co sprawia, że danie jest jeszcze bardziej aromatyczne - mówi Oksana.

Gospodyni radzi też, aby danie przed każdym podaniem zagotować. W tym czasie można pokroić słoninę i podać na stół upieczone wcześniej pampuszki, a następnie już tylko posmakować.

Oksana mówi, że nie znalazła w Chrzanowie słoniny, ponieważ ten produkt nie jest tutaj zbyt popularny. Z kolei w Ukrainie słoninę jada się prawie ze wszystkim i w różnych postaciach: na surowo, soloną i wędzoną. Ukraińcy spożywają słoninę nie tylko dla jej smaku, ale także w celu zapobiegania chorobom.

BARSCZ Z HISTORII

Barszcz ukraiński został wpisany na krajową listę dziedzic-

stwa kulturowego. Ponadto zaproponowano wpisanie barszczu na Listę Światowego Dziedzictwa Niematerialnego UNESCO. Podczas gdy ten proces trwa, sprawdźmy, jak długo świat zna to danie.

Prawdopodobnie powstało wraz z pojawieniem się buraków na Ukrainie. Pierwsza wzmianka o barszczu ukraińskim pochodzi z 1584 r. ze stolicy Ukrainy, Kijowa. Wówczas przez miasto przejeżdżał kupiec ze Lwowa, któremu towarzyszył pośrednik handlowy Martin Gruneweg. Mężczyzna pochodził z Gdańska, ale od dawna mieszkał we Lwowie i interesował się historią Ukrainy. W swoim pamiętniku pisał, że jego kupiecka karawana dotarła do Kijowa i zatrzymała się na noc nad rzeką Borszcziwka. Był tu bazar i tylko tutaj sprzedawali barszcz. Autora to za-

Oksana oprócz tradycyjnych składników dodaje do barszczu kapustę i paprykę

skoczyło, ponieważ było to już wtedy znane danie, ale sprzedawano go tylko na obrzeżach Kijowa.

Pisał: „Zresztą Rusini rzadko lub wcale nie kupują barszczu, bo wszyscy gotują go w domu, bo to ich codzienny posiłek i napój”. Gruneweg nie podał przepisu na barszcz, ale z cytatu wynika, że jest to tzw. „pierwsze danie”, ponieważ jest to zarówno potrawa, jak i napój, czyli jest rzadki w swoim składzie.

Później tak zwany „barszczik” często pojawiał się w kronikach i słownikach kozackich jako popularna zupa buraczana. Później w dokumentach Imperium Rosyjskie-

go napisano, że cesarzowa Elżbieta go uwielbiała. Wiadomo, że miała romans z hetmanem ukraińskim Ołeksijem Razumowskim, więc historycy sugerują, że to on mógł zapoznać dwór cesarski z tą ukraińską potrawą.

Po XVII wieku barszcz pojawił się w wielu dokumentach i księgach. Co ciekawe, od zawsze określano go jako ukraińskie danie ludowe na co dzień. W Polsce pod koniec XIX wieku ta potrawa też się pojawiła, ale różnił je nieco od ukraińskiego sposób przyrządzania, dlatego nazwano je po prostu barszcz.

Natasha Korzhitska

Konfederaci na Rynku w Chrzanowie

Konfederaci ze swoim lokalnym liderem z okręgu chrzanowskiego - Bartoszem Wilczyńskim

W niedzielę partia Konfederacja Wolność i Niepodległość rozdawała przechodniom książeczki pod kuszącym tytułem „Polska na nowo”.

W środku znajdziemy całą listę podatków i opłat proponowanych do likwidacji. Dobrowolny ZUS dla przedsiębiorców i tanie paliwo. Reklamowany przez Konfederację bon zdrowotny, wiążący się z dopuszczeniem na rynek prywatnych i samorządowych ubezpieczycieli, do których Polacy mieliby kierować swoje składki zdrowotne. Jest rozdział o odbiurokratyzowaniu szkolnictwa, cenach za śmieci i mieszkaniach.

Jeśli taka książeczka wpadnie Wam w ręce, to możecie sobie poчитать „do poduchy”. Niektórzy z Was może szybciej zasną...

(ŁD)

ogłoszenie

ZAPRASZAMY na DZIEŃ OTWARTY
w Zespole Szkół Technicznych „Fablok” w Chrzanowie
dnia 8 kwietnia 2022 r.
godz. 8:00 - 14:00 dla młodzieży
godz. 16:00 - 19:00 dla rodziców

w programie warsztaty edukacyjne:

- POJEDYNEK Z ROBOTEM!!!
- STEROWANIE SYGNAŁEM PWN
- „TYLE SŁOŃCA W CAŁYM MIEŚCIE...”
- A ILE Z TEGO POZYTYWNEJ ENERGII?
- INTELIGENTNY DOM - PRZEZ TELEFON
MOŻESZ WŁĄCZYĆ WSZYSTKO
- ZACZAROWANY OŁÓWEK
- ZAMIEŃ WIZJĘ W RZECZYWISTOŚĆ
- ZOSTAŃ MISTRZEM KIEROWNICY
- AKADEMIA NOWOCZESNEJ SPRZEDAŻY,
TRENDY E-COMMERCE W 2022 ROKU

Niebezpieczne skrzyżowanie w Sierszy doczekało się sygnalizacji świetlnej

Światła dla samochodów i pieszych na skrzyżowaniu ulic Zwycięstwa, Leśnej i Szczakowskiej na os. Siersza w Trzebini działają od ponad miesiąca. Mieszkańcy odetchnęli z ulgą - to z ich inicjatywy powstała sygnalizacja.

Skrzyżowanie jest niezwykle niebezpieczne, ponieważ odznacza się bardzo słabą widocznością. Zamontowane tam wcześniej lustro nie zawsze było pomocne, a piesi w ogóle nie mieli jak przejść.

Główny ruch na tym skrzyżowaniu odbywa się na ul. Zwycięstwa, z której kierowcy skręcają w lewo w kierunku Chrzanowa. Jako pojazdy na drodze podporządkowanej, muszą ustąpić pierwszeństwa samochodom jadącym ulicami Leśną i Szczakowską.

- Zatrzymuję się tam i stoję czasem zdecydowanie za długo, mimo że nic nie jedzie. Dla

Najtrudniej było wyjechać z ul. Zwycięstwa

czego? Bo w lustrze - nawet jeśli widać inne auto - nie wiadomo jak szybko się do nas zbliży. Jest też problem w deszczowe lub zimowe dni, gdy lustro jest zalane wodą lub całkowicie zamglone. Wtedy widoczność jest zerowa, wyjeżdża się „na czuja” - mówi mieszkaniec Sierszy.

Od lutego skrzyżowanie jest przebudowane. Powstały dwa doświetlone przejścia dla pieszych z fragmentem chodnika oraz sygnalizacja świetlna.

- Z uwagi na brak deklarowanej wcześniej pomocy finansowej z gminy Trzebinia, zadanie długo czekało na realizację - podaje Grzegorz Żuradzki, dy-

rektor Powiatowego Zarządu Dróg w Chrzanowie.

Stało się to możliwe po uzyskaniu dofinansowania 229 599 tys. zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. PZD w Chrzanowie dołożyło 57 400 tys. zł. Wykonawcą prac była firma VATICO z Krakowa.

Natalia Feluś

Materiał promocyjny

Wytwarzanie ciepła w ZOE będzie bezpieczne

Nowoczesne Zakłady Odzysku Energii – jak ten planowany również w Chrzanowie – są w pełni bezpieczne. Dotyczy to zarówno kwestii dostaw paliwa, produkcji energii, zagospodarowania odpadów, jak i wpływu na otoczenie.

Gwarantują to sprawdzona technologia, surowe przepisy prawa i bieżący nadzór właściwych organów, jak Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. Mieszkańcy Chrzanowa będą mogli na bieżąco w internecie kontrolować poziom emisji.

ZOE często budowane są w centrach miast, gdyż nie są uciążliwym sąsiadem. Odpady dostarczane do zakładu w Chrzanowie będą pozbawione części organicznych, które zostaną wcześniej wysortowane i oddzielone. Dodatkowo, budynek, do którego trafią odpady, będzie wyposażony w system wytwarzający podciśnienie gwarantujący skuteczną izolację odpadów od otoczenia.

Przyjęte rozwiązania technologiczne, procedury odstawienia i zatrzymania instalacji to środki, które skutecznie zapobiegają niepożądanym zdarzeniom, takim jak na przykład niekontrolowane emisje. Ryzyko awarii jest minimalizowane poprzez stosowanie rygorystycznych zasad i procedur eksploatacji oraz konserwacji instalacji. W przypadku wystąpienia jakiegokolwiek anomalii, instalacja zostaje automatycznie odstawiona i wyłączona. Wstrzymane jest podawanie paliwa, a jego resztki znajdująca się w piecu, jest dopalana za pomocą palników gazowych lub olejowych.

Tego typu instalacje, dzięki nowoczesnym i zaawansowanym systemom oczyszczania spalin oraz wysokiej temperaturze spalania, są niskoemisyjne. Poziom ich rzeczywistych emisji jest często mniejszy niż w przypadku spalania paliwa gazowego.

ZOE są wyposażone w skuteczne systemy oczyszczania spalin, które pozwalają zagwarantować poziom emisji zgodny a najczęściej dużo niższy od bardzo rygorystycznych norm. Dla instalacji wykorzystujących jako paliwo pre-RDF normy są bardziej rygorystyczne niż dla węgla czy biomasy i porównywalne do gazu.

Dopuszczalne stężenie emisji dioksyn dla takiej instalacji zgodnie z przepisami wynosi 0,1 ng/Nm³, podczas gdy realne wartości są o rząd wielkości mniejsze. Dla porównania w tej samej objętości dymu z papierosa ilość tych substancji jest ponad 20-krotnie wyższa, podczas gdy z grilla emituje się ich ponad 4 mln razy więcej. Oznacza to, że ZOE praktycznie nie emituje dioksyn i furanów.

SPOTKANIA INFORMACYJNE DLA MIESZKAŃCÓW

Zapraszamy na kolejne spotkanie informacyjne, podczas którego będzie można uzyskać więcej informacji na temat ZOE w Chrzanowie.

Punkt informacyjny będzie czynny 4 kwietnia w godzinach 15.00-18.00 w siedzibie spółki Veolia przy ul. Pogorskiej 36.

Więcej informacji znajdą Państwo na stronie
www.chrzanow.energiaprzyszloscdlamiast.pl

W przypadku dodatkowych pytań, zachęcamy do kontaktu
za pośrednictwem profilu na Facebooku
Energia Przyszłości dla Chrzanowa

Szczegółowe informacje o maksymalnych poziomach emisji dla planowanej w Chrzanowie instalacji zostały podane w opracowanym dla tego przedsięwzięcia Raportcie Oceny Oddziaływania na Środowisko.

Mieszkańcy Chrzanowa i wszyscy zainteresowani, będą posiadali możliwość stałej kontroli parametrów emisyjnych instalacji. Będą one publikowane on-line na stronie internetowej zakładu oraz na tablicy informacyjnej usytuowanej w pobliżu ZOE. W trybie ciągłym będzie można kontrolować takie wskaźniki jak: pyły, dwutlenek siarki, tlenek azotu, całkowity węgiel organiczny, fluorowodor, chlorowodor, tlenek węgla, rtęć czy amoniak. Okresowym badaniem będą podlegały metale ciężkie oraz dioksyny i furany, niemniej jak potwierdzono w badaniach, niski poziom emisji tlenu węgla i pyłu oznacza niski poziom emisji substancji badanych okresowo. Dodatkowo ich ciągły pomiar jest utrudniony w związku z brakiem technicznych rozwiązań dla takich pomiarów.

Bezpłatna nauka online języka polskiego dla Ukraińców

Fundacja Edukacji Polonijnej wraz z Polskimi Szkołami Internetowymi Libratus oraz Centrum Nauczania Domowego stworzyli projekt dla dzieci z Ukrainy – platformę do nauki języka polskiego jako obcego.

- Platforma jest dostępna dla każdego zainteresowanego bez ograniczeń. Kurs jest w pełni darmowy. Umożliwia samodzielną naukę języka polskiego. Składa się z 20 działów – każdego tygodnia odblokowywane będą kolejne materiały. Lekcje w formie tekstowej są urozmaicone interaktywnymi ćwiczeniami, nagraniami dźwiękowymi, filmami oraz materiałami do samodzielnego wydruku. Ale to nie wszystko – planujemy również zorganizowanie lekcji on-line z języka polskiego z nauczycielami oraz zapewnienie wsparcia psychologicznego – zapewniają przedstawiciele Fundacji.

Aby uzyskać dostęp do platformy edukacyjnej należy wypełnić formularz zapisów na stronie <https://polonia.edu.pl/platforma-do-nauki-jezyka-polskiego-jako-obcego-w-jezyku-ukrainskim/>

Дорогі Батьки! Ми приготували для Вас безкоштовну платформу едукативну до вивчення польської мови для українців. Нижче знайдете реєстраційну форму. Щоб дістати доступ до платформи, просимо о заповнення реєстраційної форми. На основі зібраних даних створимо акаунти на платформі, на якій буде проводитися навчання. Дані для входу Ви отримаєте на адресу електронної пошти, зазначену в цій формі. Успіхів!
<https://polonia.edu.pl/platforma-do-nauki-jezyka-polskiego-jako-obcego-w-jezyku-ukrainskim/>

Zeszyty ćwiczeń pomocne w nauce języka polskiego dla uczniów z Ukrainy

50 sztuk „Verbooków” trafiło do redakcji Tygodnika Przełom, a za naszym pośrednictwem dotrą do nauczycieli, klas i szkół w powiecie chrzanowskim, gdzie uczą się dzieci uciekające przed wojną z Ukrainy.

Te ćwiczenia obrazkowe do nauki różnych języków obcych w jednym miejscu mogą być pomocne w nauce języka polskiego jako obcego dla dzieci i dorosłych z Ukrainy. Już są wykorzystywane przez wolontariuszy Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Chrzanowie podczas lekcji języka polskiego organizowanych uchożdom w chrzanowskiej bibliotece. Trafiły też do szkół we Wrocławiu i Warszawie, a także na jeden z hiszpańskich uniwersytetów, gdzie posłużą jako pomoc w nauce Ukraincom.

- Obraz jest tu podstawą. Wybieramy np. dział części ciała – oko. Cały proces nauki rozpoczyna się od drogi poszukiwania, jak zapisuje się oko w wybranym przez nas języku obcym. Zapisujemy przy ilustracji oka to słowo w jednym języku np. po angielsku lub od razu w kilku językach np. jeszcze po polsku i ukraińsku. Przepisanie znalezionej przez nas tłumaczenia to kolejny krok do lepszego zapamiętania tego słowa. Na końcu chodzi o powtórki: w dowolnej chwili możemy sięgnąć po zeszyt ćwiczeń i od razu w jednym miejscu będziemy mieli zapisane słowo oko w jednym lub kilku językach obcych – wyjaśnia Eliza Illukiewicz, autorka Zeszytu Ćwiczeń „Verbook”. - Jest to suplement do nauki języków obcych. Nie znajdziemy w nim gramatyki. To kompilacja zakresu słownictwa ułatwiająca jego uporządkowanie i naukę – tłumaczy.

„Verbooki” zainteresowani nauczyciele mogą odbierać (maksymalnie 5 sztuk na szkołę, do wyczerpania zapasów) od środy 30 marca w godzinach pracy redakcji od 8.30 do 16.30.

Natalia Feluś

ogłoszenie

Rozpoczęła się budowa VIDOK Residence

56 mieszkań powstanie w I etapie budowy nowego trzebińskiego osiedla VIDOK Residence na granicy Trzebini i Młoszowej. Niedawno rozpoczęły się prace ziemne.

Inwestor – spółka Krisbud – rozpoczyna budowę od najwyższego miejsca na działce, tym samym oferując klientom w pierwszym etapie najlepsze widokowo mieszkania. W zeszłym miesiącu spółka uzyskała pozwolenie na budowę dwóch zespołów budynków – w sumie 56 mieszkań. Obecnie trwa wykonywanie prac ziem-

nych - niwelacja terenu i przygotowanie go pod posadowienie budynków.

Pierwotnie miało tu powstać osiedle zamknięte z miniparkiem. Ostatecznie jednak koncepcja została zmieniona. Powodem był między innymi brak odpowiedniej infrastruktury technicznej w obrębie planowanej inwestycji. Na wzgórzu staną więc bloki w systemie otwartym. Zrezygnowano też z budowy największych, liczących ponad 100 metrów mieszkań oraz z parkingów podziemnych.

Z końcem 2021 roku inwestor zapowiadał, że pierwsze mieszkania powinny być gotowe pod koniec 2022 roku.

(AF) Plac budowy nowego osiedla w Trzebini

Śmiecią na potęgę

Na zalesionych terenach gminy, a także na nieużytkach i łąkach, rosną sterty śmieci. Policja, zaalarmowana przez jednego z mieszkańców, wszczęła postępowanie o wykroczenie.

Chodzi o dwa zaśmiecone miejsca na granicy Chrzanowa i Trzebini. Jedno - w rejonie osadnika po stronie zachodniej, po wschodniej - w rejonie Chechła. Zdjęcia z tych miejsc trafiły na redakcyjnego e-maila „Przełomu”.

- Widać, że sezon „porządków” ruszył - skomentował nadawca e-maila.

Wśród wyrzuconych odpadów mężczyzna natrafił na kilka odpadów, które mogą policji pomóc znaleźć trop m.in. etykiety na filtrze powietrza, polisę ubezpieczeniową samochodu, części

Porzucone części samochodowe zalegają na łąkach i nieużytkach

tapicerki samochodowej. Śmieci w obu miejscach są podobnego rodzaju - samochodowe.

Jak poinformowała nas dziś rzeczniczka KPP w Chrzano-

wie Iwona Szelichiewicz, policja rozpoczęła postępowanie, by ustalić sprawców tego procederu.

af

Kubły na śmieci trzeba oznakować

Jeszcze dwa miesiące potrwać utrądnienia na Ochronkowej w Trzebini. Zamknięcie odcinka ulicy od Przedszkola Samorządowego nr 2 do placu targowego rodzi problemy m.in. z odbiorem odpadów.

- Aby nie ograniczać nikomu prawa do odbioru odpadów zmieszanych i bio zgodnie z harmonogramem, namawiam mieszkańców remontowanego fragmentu ulicy do oznakowania swoich pojemników choćby numerem swojego domu. To rozwiązanie uchroni przed pomyleniem pojemników w trakcie odbioru - informuje radny Wojciech Hajduk.

Jak dodaje, wspólnie z wykonawcą inwestycji oraz ze spółką AVR SA opracowywane są rozwiązania, dzięki którym odpady zostaną odebrane albo sprzed pose-

Ulica Ochronkowa rozkopana - trwają roboty drogowe

sji, albo z ogólnodostępnego placu targowego.

- Opisanie pojemników uchroni przed ich ewentualnym zagubieniem lub pomyleniem - podkreśla radny.

Jednocześnie apeluje do mieszkańców o wyrozumiałość i cierpliwość w związku z trwającymi pracami.

(AF)

Na remontowanym około 200-metrowym fragmencie ulicy Ochronkowej, oprócz nowej nawierzchni, na fragmencie chodników zostanie wymieniona kostka brukowa. Gmina dostała dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Całość kosztuje 748 952 zł, z czego 343 843 zł pokryje dotacja.

W środku wakacji wielki festiwal nad Chechłem

Dawid Kwiatkowski ma być główną gwiazdą całodziennego imprezy plenerowej Chechło Live Festiwal. Planowana jest 30 lipca.

Udział w imprezie będzie bezpłatny. Jej organizatorami są Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania oraz Trzebińskie Centrum Kultury. 150 tys. zł na jej przygotowanie pochodzi z Budżetu Obywatelskiego Województwa Małopolskiego (projekt zdobył 2 673 głosy).

Festiwal ma łączyć twórców muzycznych, filmowych, youtuberów oraz ludzi sportu.

Poza Dawidem Kwiatkowskim na scenie festiwalu wystąpią m.in.: Tomasz Karolak z zespołem „Pączki w tłuszczu” i raper Adi Nowak.

af

Ważnym lokalnym akcentem będzie występ Sztynego Pala Azji.

- Zapowiada się wyjątkowy koncert, bo z okazji 35-lecia istnienia zespołu oraz rocznicy wydania jego pierwszej płyty - mówi Adam Potocki, dyrektor Trzebińskiego Centrum Kultury.

W programie jest też laserowy pokaz świateł na wodzie, a na finał imprezy disco z DJ C-Boo.

Festiwal poprowadzi dziennikarz i komentator sportowy Edward Durda. Dyrektorem festiwalu jest aktor, reżyser, pracownik TCK Zbigniew Paterak, a kierownikiem ds. muzycznych wokalista i gitarzysta zespołu Eder Maciej Nowak.

- Jeśli impreza się spodoba, to postaramy się, żeby stała się wydarzeniem cyklicznym organizowanym w kolejnych latach - zapowiada Adam Potocki.

(GK)

W Trzebini zarejestrowanych jest dotąd 294 uchodźców. Działa Bank Pomocy Wzajemnej.

294 uchodźców z Ukrainy zarejestrował dotąd trzebiński magistrat w systemie PESEL. 87 uczniów - dzieci uchodźców, jest zapisanych do szkół samorządowych na terenie gminy. W ramach Banku Pomocy Wzajemnej zbierane są dary dla potrzebujących uchodźców, a także takie, które przekazywane są do okupowanej Ukrainy.

- Centralny magazyn BPW znajduje się w supermarkecie Intermarkie czynnym od poniedziałku do soboty w godz. 7-21 udostępnionym nieodpłatnie przez właścicieli. Dary są

inwentaryzowane i przekazywane za darmo o umówionej godzinie. Skorzystało z nich już 500 osób.

- Urząd miasta wydłużył godzinę pracy. Czynny jest od poniedziałku do piątku od 7 do 17. Wydłużenie godzin ma na celu prawidłową obsługę mieszkańców i uchodźców.

- Rejestracja obywateli Ukrainy w Trzebini odbywa się po wcześniejszym ustaleniu terminu. Trwa, jak wszędzie, ok. 40 minut na osobę. Burmistrz zapewnia, że nie ma opóźnień w realizacji bieżących spraw mieszkańców Trzebini.

- Osobiście i elektronicznie można już składać wnioski o refundację kosztów przyjęcia do mieszkań i domów obywateli Ukrainy przybyłych do Polski od 24 lutego. Stawka państwowej dotacji wynosi 40 zł na osobę dziennie. Do tej pory do trze-

bińskiego urzędu wpłynęło 20 takich wniosków.

- Partnerskie miasta Trzebini - niemieckie Bohnen i włoskie Ragello - gotowe są udzielić materialnej pomocy uchodźcom przebywającym w Trzebini. Proszą o spis potrzebnych rzeczy.

- Na terenie gminy wyznaczone są dwa punkty zbiorowe przyjmowania uchodźców w remizach w Dulowej i Sierszy.

- PKPS w Trzebini przy ul. Kościuszki 38 we wtorki i piątki, od 8.30 do 13 wydaje paczki żywnościowe dla Ukraińców przybyłych do Polski po 24 lutego.

- 26 i 27 lutego podczas akcji pomocowej w Trzebini udało się zebrać 125 palet darów przyniesionych przez mieszkańców. Część z nich dotarła na Ukrainę, część do magazynu Banku Pomocy Wzajemnej w Intermarkie.

(al)

KRÓTKO

KULTURA

Statut TCK po poprawkach

W Trzebińskim Centrum Kultury nie będzie już stanowiska zastępcy dyrektora. Funkcję tę wykreślono ze statutu tej instytucji. Będzie nią zarządzał jednoosobowo dyrektor. Zmiany w statucie TCK przegłosowali w ubiegłym tygodniu radni. To jedna z nich. Kolejna polegała na dopisaniu do wykazu placówek zarządzanych przez Trzebińskie Centrum Kultury Trzebińskiego Parku Rozrywki w Myślachowicach. Poszerzono też w dokumencie zakres działalności gospodarczej TCK (o prowadzenie kawiarni oraz sklepu stacjonarnego i internetowego).

W szkole będzie sucho

129 tys. zł ma kosztować izolacja ścian w Szkole Podstawowej nr 4 na os. Górka w Trzebini. Prace mają się rozpocząć w kwietniu i - jak zapowiada burmistrz Jarosław Okoczek - być może w tym samym miesiącu uda się je zakończyć. Jak wykazała ekspertyza, izolacja fundamentów w trakcie budowy szkoły nie została wykonana, stąd zawilgocenie jakie pojawiło się na ścianach w piwnicy, w byłych pomieszczeniach stołówki i szatni. - Fundament zostanie odkopany na głębokość 2,5 m i będzie wykonana stosowna izolacja - informuje burmistrz. W najbliższym czasie zmieni się też otoczenie szkoły. Gmina podpisała już umowę na wykonanie drogi, miejsc postojowych oraz dostęp do placówki bez barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych.

(g)

Restauratorzy myślą o ogródkach, a Rynek rozgrzebany

Przedsiębiorcy z branży gastronomicznej chcieliby najpóźniej na początku maja uruchomić letnie ogródki na chrzanowskim Rynku. To sposób, żeby choć trochę podreperować budżety po lockdownie i „zimowej poczekalni finansowej”.

Restauratorzy z niepokojem obserwują trwającą od jesieni zeszłego roku modernizację Rynku. Ich zdaniem roboty ślimaczą się i, jak twierdzą, musiałby stać się cud, żeby zakończyły się w kwietniu. A takie zapewnienia pierwotnie padały z ust burmistrza Roberta Maciaszka, m.in. na sesjach rady miejskiej.

- A tam w ogóle coś się dzieje za tymi ogrodzeniami? - padają komentarze z Facebooka.

CZEGO OCZEKUJĄ RESTAURATORZY?

W kamienicach przy Rynku działa kilka lokali gastronomicznych. Gdy robi się ciepło, ich właściciele oferują swoje menu również pod parasolkami. Tylko że teraz większa część Rynku jest ogrodzona jako plac budowy.

- Maj i czerwiec są dla nas najlepszymi miesiącami, jeśli chodzi o zainteresowanie letnimi ogródkami. Później ludzie wyjeżdżają na urlopy i jest trochę mniej klientów - mówi jedna z restauratek. Podkreśla, że wypowiada się w imieniu wszystkich przedsiębiorców z branży gastronomicznej. - W tamtym roku, w ramach obostrzeń, byliśmy zamknięci przez osiem miesięcy. Zima to poczekalnia finansowa. Ogródki to dla nas sposób, żeby choć trochę podreperować budżety w trudnych czasach - przyznaje.

KIEDY ZAKOŃCZENIE PRAC?

Zgodnie z umową firma wykonująca modernizację Rynku, czyli krakowska spółka Gardenbud, ma od momentu jej podpisania 8 miesięcy na prace remontowo-budowlane. Umowę zawarto w połowie września zeszłego roku, więc w połowie maja powinien być koniec.

- Ostatnio dwa razy byłam w urzędzie miejskim i usłyszałam zapewnienia, że do 15 kwietnia firma zjeżdże z placu budowy. To chyba nierealne, patrząc na rozgrzebany Rynek - komentuje nasza rozmówczyni, właścicielka jednej z restauracji.

- Prace idą zgodnie z planem, choć napotykamy róż-

Modernizacja chrzanowskiego Rynku

ne „niespodzianki” po drodze - stwierdza lakonicznie burmistrz Robert Maciaszek.

W zeszłym roku okazało się, że murki zupełnie się rozsypują i trzeba je zrobić od nowa. Do tego doszła gruntowna naprawa schodów. To z pewno-

ścią wydłużył remont Rynku. Na jednej z ostatnich sesji pojawił się nawet termin lipcowy.

REMONT CORAZ DROŻSZY

W ramach modernizacji Rynku, oprócz prac remontowo-budowlanych, zostaną po-

sadzone drzewa. Ponadto mają być kwiaty, ławki i stoliki, stojaki na rowery, tablica multimedialna, plansze historyczne.

1 mln 52 tys. zł to koszt przebudowy po przetargu, ale już w zeszłym roku zarezerwowano dodatkowo 100 tys. zł na nie-

przewidziane prace, czyli nowe murki. Remontu schodów też nikt nie robi za darmo, zatem modernizacja Rynku staje się coraz droższa, a ostateczny termin jej zakończenia dość mglisty.

Łukasz Dulowski

KRÓTKO

KOŚCIELEC

Staw uratowany

W sumie wyłowiono ok. 120 martwych ryb ze stawu w chrzanowskim Kościele. To w dużej mierze skutek zanieczyszczenia tego zbiornika przez spółkę Dan Cake.

Tomasz Brożek, prezes Towarzystwa Wędkarskiego „Kościelec”, opiekującego się stawem, przyznaje, że straty w samych rybach są niewielkie. Najwięcej padło pstrągów i sandaczy, trochę węgorzy i leszczy.

Ale katastrofa byłaby ogromna, gdyby nie determinacja wędkarzy. Przepompowali wodę w zbiorniku, powodując jej napowietrzenie.

- Inaczej zdechłoby wszystko, a staw nadawałby się do spuszczenia, oczysz-

czenia, dezynfekcji. Zaoszczędziliśmy setki tysięcy złotych, jeśli nie więcej - stwierdza prezes Brożek.

Przypomnijmy krótko tę dość głośną sprawę, opisywaną na łamach „Przełomu”. 6 stycznia, czyli w święto Trzech Króli, biała jak mleko woda, zanieczyszczona mąką, dostała się do stawu w Kościele. Wypłynęła z rury odprowadzającej deszczówkę z terenu pobliskiej firmy Dan Cake do rowu melioracyjnego, łączącego się ze zbiornikiem. Kierownictwo Dan Cake potwierdziło, że wina leży po stronie zakładu. Doszło do rozszelzenia się - na skutek panujących w tym czasie mrozów - pojemnika z odpadami organicznymi (mieszaniny wody z mąką), pochodzącymi z płukania linii produkcyjnych.

(low)

Dawna komenda sypie się

I to dosłownie. W zeszłym tygodniu opuszczone budynki przy al. Henryka w Chrzanowie zostały częściowo otoczone taśmą, bo odpadający tynk leciał na chodnik.

Gdy w 2009 r. policjanci przeprowadzali się do nowej siedziby przy Jordana, obiekt przy al. Henryka był już w złym stanie technicznym. Od tego czasu minęło ponad 12 lat. Stoją puste, nieogrzewane, więc dzisiaj są to po prostu rudery.

Ich właścicielem jest gmina, która w ramach umowy zamiany nabyła je w zeszłym roku od Skarbu Państwa. Gdy w minionym tygodniu zaczął się sypać tynk na głowy przechodniów, gmina zleciła doraźne prace naprawcze. Gdzieniedzie podmurowano elewację frontową. Do następnego razu, aż znów coś odpadnie.

W tegorocznym budżecie

Budynki po policji przy al. Henryka w Chrzanowie są w coraz gorszym stanie

gminy jest 50 tys. zł na wykonanie koncepcji zagospodarowania tych budynków.

Burmistrz Robert Maciaszek na razie nie wypowiada się publicznie na ten temat, co mogłoby być w tych obiektach.

Daje pole do popisu projektantom. Jednocześnie zastrzega, że dalej jest aktualny pomysł otwarcia parku miejskiego na wysokości skrzyżowania alei Henryka z Dobczycką.

(ŁD)

MOIM ZDANIEM

Trzeba porozmawiać z restauratorami

ŁUKASZ DULOWSKI

Ciekawe, kiedy skończyłyby się prace na Rynku w Chrzanowie, gdyby zimą nasyłało śniegu po pa-

chy? Pewnie ten remont jeszcze bardziej by się wydłużył. Tymczasem tej zimy warunki były idealne do prac budowlanych. Tymczasem na Rynku jest wciąż dużo do zrobienia. Tak czy inaczej - burmistrz powinien wymagać od firmy, żeby przynajmniej majowy termin został dotrzymany.

Druga ważna rzecz. Trzeba zorganizować spotkanie z restauratorami, którzy z niecierpliwością czekają na uruchomienie letnich ogródków, a nie czekać, aż sami przyjdą z delegacją do urzędu. Może, mimo trwającej modernizacji większej części Rynku, uda się wypracować jakiś kompromis. Przedsiębiorcy z branży gastronomicznej już teraz proponują, by udostępnić ogrodzone, ale nieobjęte pracami fragmenty. Poza tym mieszkańcy pytają o ogródki. Na pewno da się coś wymyślić, żeby pogodzić różne interesy.

 KRS 0000050742

Przekaz 1% podatku na fundację, która wspiera Szpital Powiatowy w Chrzanowie

NR KONTA 13 8444 0008 0000 0000 0576 0001

Pozyskane środki zostaną przeznaczone na zakup sprzętu i aparatury dla tutejszego szpitala

Libiąż nie chce popełnić błędu Sierszy

Rekultywacja i zagospodarowanie hałdy libińskiej kopalni może pochłonąć kilkadziesiąt milionów euro. O tym, jak na nowo można wykorzystać te grunty, mają podpowiedzieć eksperci z Banku Światowego.

W 2049 roku wydobyć ma zakończyć Zakład Górniczy Janina. Burmistrz Libiąża Jacek Latko mówi, że choć termin ten jest dość odległy, trzeba już teraz podjąć działania, aby negatywne skutki gospodarcze i społeczne dla miasta były jak najmniejsze.

Przypomina, że libińska kopalnia jest największym pracodawcą w regionie, a do budżetu miasta z tytułu podatku od nieruchomości oraz opłaty eksploatacyjnej co roku wpływają miliony złotych.

86 HA DO ZAGOSPODAROWANIA

W celu zrekompensowania przyszłych strat gmina chce zrehabilitować i zagospodarować hałdę ZG Janina, mającą powierzchnię aż 86 hektarów.

- W momencie zamknięcia kopalni, temat hałdy może stać się problemem gminy. Tak jak było w przypadku KWK Siersza. Kopalnia nie ma dużych szans pozyskania pieniędzy na rekultywację. Takie szanse ma gmina i dlatego chcemy wszystko dobrze zaplanować, by móc aplikować o fundusze, gdy taki program się pojawi - mówi Jacek Latko.

W planowaniu rewitalizacji terenu Obszaru Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych Szyjki w Libiążu mają pomóc eksperci Banku Światowego, zajmujący się rekultywacją terenów poprzemysłowych: Wolfhart Pohl, Chrys Steiakakis, Helen Ba Thanh Nguyen i Krzysztof Bastian. Od paru dni goszczą w Libiążu.

- Celem misji jest zapoznanie się z badaniami terenu hałdy, a następnie przeanalizowanie zebranych danych przy pomocy aplikacji LURA. Dzięki tej analizie będziemy mogli dostarczyć samorządowi informacji, jak najlepiej zagospodarować poszczególne części hałdy. W ciągu wielu lat miałem okazję obserwować różne procesy transformacyjne w górnictwie na całym świecie. Widziałem wiele popełnionych błędów. W efekcie ludzie popadali w ubóstwo, środowisko by-

Burmistrz Libiąża Jacek Latko oraz eksperci Banku Światowego: Wolfhart Pohl i Chrys Steiakakis

ło skażone, a grunty niewłaściwie wykorzystane - mówi Wolfhart Pohl.

MIEJSCE POD ENERGIĘ PRZYSZŁOŚCI

Przyznaje, że największe przeszkody w transformacji energetycznej dotyczą dostępności gruntów, na których miałyby powstać przykładowo farmy fotowoltaiczne.

- Wydawałoby się nierozsądne, żeby przekształcać tereny rolnicze czy lasy w miejsca na odnawialne źródła energii, w sytuacji gdy mamy już tyle poprzemysłowych, skażonych gruntów, które nie są wykorzystywane - mówi Wolfhart Pohl.

Jak przyznaje burmistrz Lat-

ko, jeden z trzech głównych pomysłów na zagospodarowanie hałdy dotyczy właśnie energii odnawialnej. Pozostałe dwa zakładają przeznaczenie gruntów pod nowe inwestycje oraz na tereny rekreacyjno-parkowe.

Według Wolfharta Pohla, trudno na ten moment sprecyzować, ile pieniędzy pochłonie rewitalizacja libińskiej hałdy, ale prawdopodobnie będą to dziesiątki milionów euro.

Bank Światowy oferuje wsparcie analityczne dla Libiąża w ramach projektu wsparcia polskich regionów węglowych w transformacji. Projekt finansowany jest przez Dyрекcję Generalną ds. Energii Komisji Europejskiej.

Michał Koryczan

KRÓTKO

DROGI

Struga i Obieżowa doczekały się remontu

Ul. Obieżowa w Libiążu

Dwie drogi - Obieżowa w Libiążu i fragment Struga w Żarkach - zostaną wkrótce wyremontowane. Gmina dostała 6,2 mln zł dofinansowania na te inwestycje z rządowego programu Polski Ład.

Libiński urząd miejski ogłosił już przetarg. Na oferty czeka do 1 kwietnia. W tym samym dniu mają być otwarte.

Na obydwu drogach planowany jest kompleksowy remont - z budową odwodnienia, chodników, położeniem nowego asfaltu na ulicy. Zwycięska firma będzie mieć około pół roku (120 dni roboczych) na wykonanie zadania od czasu przekazania jej placu budowy.

Dodajmy, że na powiatową część ulicy Struga w Żarkach starostwo również otrzymało dofinansowanie z Polskiego Ładu.

Do naprawy Kamiennej dołoży się kopalnia

Gmina zwróciła się do Kopalni Dolomitu w Libiążu z prośbą o dofinansowanie remontu ulicy Kamiennej. Jej fragment (od drogi wojewódzkiej nr 933 do przejazdu kolejowego) jest mocno eksploatowany przez ciężarówki kursujące do zakładu. Przedsiębiorstwo przystało na tę propozycję i przekaże na remont drogi 15 tys. zł.

Cały koszt naprawy Kamiennej wyceniony jest na 73 tys. zł. Prace powinny rozpocząć się w kwietniu.

FINANSE

Na basen i sport

500 tys. zł wygrane przez gminę Libiąż w konkursie Rosnąca Odporność zostały przeznaczone na budowę nowej pływalni oraz dla stowarzyszeń sportowych.

Nagrody pieniężne w tym konkursie były przyznawane gminom, które miały najwyższy wzrost poziomu zaszczepienia swoich mieszkańców pomiędzy 1 sierpnia a 31 października 2021 r.

Na budowę basenu poszło z tej puli 56 tys. zł, natomiast na dotacje celowe dla stowarzyszeń na działania w zakresie rozwoju sportu - 444 tys. zł.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Gmina Libiąż w programie LeadAir

Libiąż jest wśród 15 miast, które zakwalifikowały się do 3. edycji programu LeadAir. 23 marca odbyła się konferencja inauguracyjna współpracy.

„LeadAir - miasta neutralne dla klimatu” to program edukacyjno-doradczy dla samorządów, które poszukują wiedzy, inspiracji i wsparcia w podejmowaniu działań na rzecz czystego powietrza i neutralności klimatycznej. Projekt realizowany jest przez Forum Energii. W tej edycji programu obok Libiąża są: Augustów, Elk, Inowrocław, Jedlicze, Kamienna Góra, Kraków, Łódź, Poznań, Rumia, Rybnik, Rzeszów, Szczytna, Tychy i Warszawa.

GOSPODARKA

Spotkanie dla przedsiębiorców

O wsparciu nowych inwestycji w ramach programu Polska Strefa Inwestycji (PSI) będzie mowa podczas spotkania dedykowanego lokalnym przedsiębiorcom.

Odbydzie się 5 kwietnia o godz. 15.30 w Libińskim Centrum Kultury. Eksperci powiedzą m.in. o warunkach korzystania z ulg podatkowych w ramach PSI.

W spotkaniu wezmą udział przedstawiciele Krakowskiego Parku Technologicznego, Centrum Business in Małopolska oraz Małopolskiej Agencji Rozwoju Regionalnego.

(zew)

(GK)

7 milionów złotych kredytu zamierza zaciągnąć gmina Libiąż

Ma być przeznaczony na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczki - 2 030 260 zł oraz na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu gminy - 4 969 740 zł. Planowany termin spłaty kredytu to 31 grudnia 2035 r. Spłata miałaby się rozpocząć w 2024 roku.

Gmina otrzymałaby pieniądze w dwóch transzach: 30 czerwca tego roku - 3,5 mln zł (I transza) oraz 31 października 2022 roku - 3,5 mln zł (II transza).

Gmina ogłosiła przetarg nieograniczony na udzielną jej takiego kredytu. Termin składania ofert mija 6 kwietnia.

Uchodźcy z Ukrainy uczą się polskiego

Panie z Ukrainy na lekcji języka polskiego

Z bezpłatnych lekcji języka polskiego organizowanych w Libiążu korzystają obecnie 44 osoby. Głównie kobiety. Zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu.

Prowadzą je pracownicy OPS w Libiążu, Punktu Aktywności Obywatelskiej oraz Świetlicy Środowiskowej w 15-osobowych grupach. Jedną funkcjonuje w Żarkach.

W zajęciach biorą udział głównie kobiety. Wszystkie do-

tarły do gminy Libiąż, uciekając przed wojną.

W czasie, gdy mamy się uczyć, ich dzieci mają zapewnioną opiekę. Z myślą o nich przygotowano kącik z zabawkami. Odbywają się też zajęcia plastyczne.

- Uczestnicy zajęć są bardzo zaangażowani i zmotywowani. Nauka idzie im znakomicie. Kłopot mają jedynie z wyrazami zawierającymi „ś”, „ć” albo „sz”, „cz” - mówi Dominika Osadzińska z Ośrodka Pomocy Społecznej w Libiążu.

Zajęcia zostały zorganizowane również dla dzieci w wieku szkolnym. Poprowadzi je wolontariuszka, nauczycielka ję-

zyka polskiego, która sama zaferowała pomoc.

Lekcje przygotowywane są na podstawie materiałów do nauki języka polskiego udostępnionych na portalu msz.gov.pl

Nauka j. polskiego dla dorosłych:
w środy i w piątki w godz. 11.00-13.00, w Punkcie Aktywności Obywatelskiej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Libiążu.

Nauka j. polskiego dla dzieci w wieku szkolnym:
w poniedziałki w godz. 15.00-16.00, w Punkcie Aktywności Obywatelskiej na targowisku miejskim, w boksie nr 22.

Pani burmistrz też powinna promować referendum

ŁUKASZ DULOWSKI

Los bywa zaskakujący. W zeszłoroczny długi weekend majowy zrobiło się zamieszanie po tym, jak końcem kwietnia ukazał się na stronie urzędu miejskiego komunikat „Renesans inwestycyjny Małopolski Zachodniej”. Była też dołączona mapka, przypominająca szkolny rysunek, pokazująca proponowany przebieg ruchliwej trasy (niektórzy mówią o obwodnicy Alwerni). Burmistrz Beata Nadzieja-Szpila prosiła mieszkańców o złożenie „podpisów poparcia koncepcji budowy drogi przebiegającej przez teren naszej gminy”. I wtedy tak naprawdę pojawiła się ta iskra niezadowolenia, która wzniciła pożar i doprowadziła do uruchomienia referendalnej maszyny ws. odwołania pani burmistrz. Przypomnę, że termin referendum został wyznaczony na 8 maja. Podczas tegorocznego długiego weekendu majowego też będzie gorąco, bo inicjatorzy referendum szykują decydującą akcję promocyjną, która ma ich doprowadzić do wygranej 8 maja. Myślę, że burmistrz Beata Nadzieja-Szpila powinna również nagłaśniać termin referendum. Bo tak naprawdę chodzi o jak największą frekwencję przy urnach do głosowania. Wtedy tylko będziemy mogli się przekonać, jak mieszkańcy gminy Alwernia oceniają aktualną władzę. Bo szykujące się referendum to jest moment, kiedy można powiedzieć TAK lub NIE, czyli jestem za odwołaniem pani burmistrz lub przeciw jej odwołaniu.

KRÓTKO

ALWERNIA – PORĘBA ŻEGOTY

Nepomucen czeka na ratunek

Kolejne małe obiekty sakralne w gminie Alwernia są planowane do remontu. Gmina stara się o dofinansowanie z marszałkowskiego programu „Małopolskie kapliczki”.

Chodzi m.in. o konserwację kapliczki przy skrzyżowaniu Skłodowskiej-Curie, Żaczków i Kasztanowej w Alwerni. Nie jest znany ani jej rok budowy, ani nazwisko fundatora.

Więcej możemy powiedzieć o figurze św. Jana Nepomucena przy szosie wojewódzkiej 780 w Porębie Żegoty, w sąsiedztwie zrujnowanego dworu. Pochodzi z 1782 r., o czym informuje napis wykuty w kamieniu. Ufundował ją prawdopodobnie żyjący wówczas hrabia Aleksander Szembek (1738 – 1806), dziedzic m.in. Poręby Żegoty.

Przypomnijmy, że wcześniej odnowiono kapliczkę stojącą przy ul. Przy Krzyżu w Brodłach, datowaną na XIX w. W tym przypadku koszt wyniósł 17 tys. zł (10 tys. zł przekazał urząd marszałkowski).

OŚWIATA

Pieniądze na wycieczki

Ministerstwo Edukacji przyznało gminie 54 tys. zł, które pójda na organizowanie szkolnych wycieczek.

Chodzi o program „Poznaj Polskę”. Ogólne zasady są następujące: dofinansowanie wynosi 80 proc. (wycieczki jednodniowe – do 5 tys. zł, dwudniowe – do 10 tys. zł i trzydniowe – do 15 tys. zł).

Szkoły w Grojcu, Okleśnej i Regulicach otrzymają po 15 tys. zł, a podstawówka w Porębie Żegoty – 9 144 zł.

ALWERNIA

Będzie barszcz ukraiński

Jarmark Wielkanocny zostanie zorganizowany przy Urzędzie Miejskim w Alwerni, 10 kwietnia (niedziela), w godz. 9-13.

Doświadczenie z poprzednich lat podpowiada, że lepiej przyjść jak najwcześniej na tę imprezę. Najlepsze smakołyki, wypieki i ozdoby świąteczne, które można również zakupić, znikają w okamgnieniu.

Podczas jarmarku będzie degustacja barszczu ukraińskiego, przygotowanego przez gości z Ukrainy i panie z KGW Mirów. Ponadto wystawa prac konkursowych „Tradycyjna Palma Wielkanocna”.

(low)

Ludzie się boją, PKL uspokajają

Mieszkańcy protestujący w sprawie planowanej budowy tematycznego parku rozrywki w Brodłach domagają się, aby władze gminy wynegocjowały z inwestorem konkretne warunki, a nie przyjmowały zapowiadanej inwestycji „z dobrodziejstwem inwentarza”.

Na ostatnią komisję komunalną jej przewodniczącemu Edwardowi Majchrowskiemu udało się skutecznie zaprosić przedstawicieli Polskich Kolei Linowych. W sprawie inwestycji, wywołującej sprzeciw wielu ludzi, zapewniali, że wszystko, co powstanie w Brodłach, będzie uzależnione od opinii odpowiednich instytucji i jednostek, np. Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska czy Zespołu Parków Krajobrazowych.

NIE PLANUJĄ 3 MILIONÓW

Aktualnie PKL są na etapie uzyskiwania różnych uzgodnień, które wpłyną na ostateczny kształt parku. Na razie nie zdradzają żadnych konkretów.

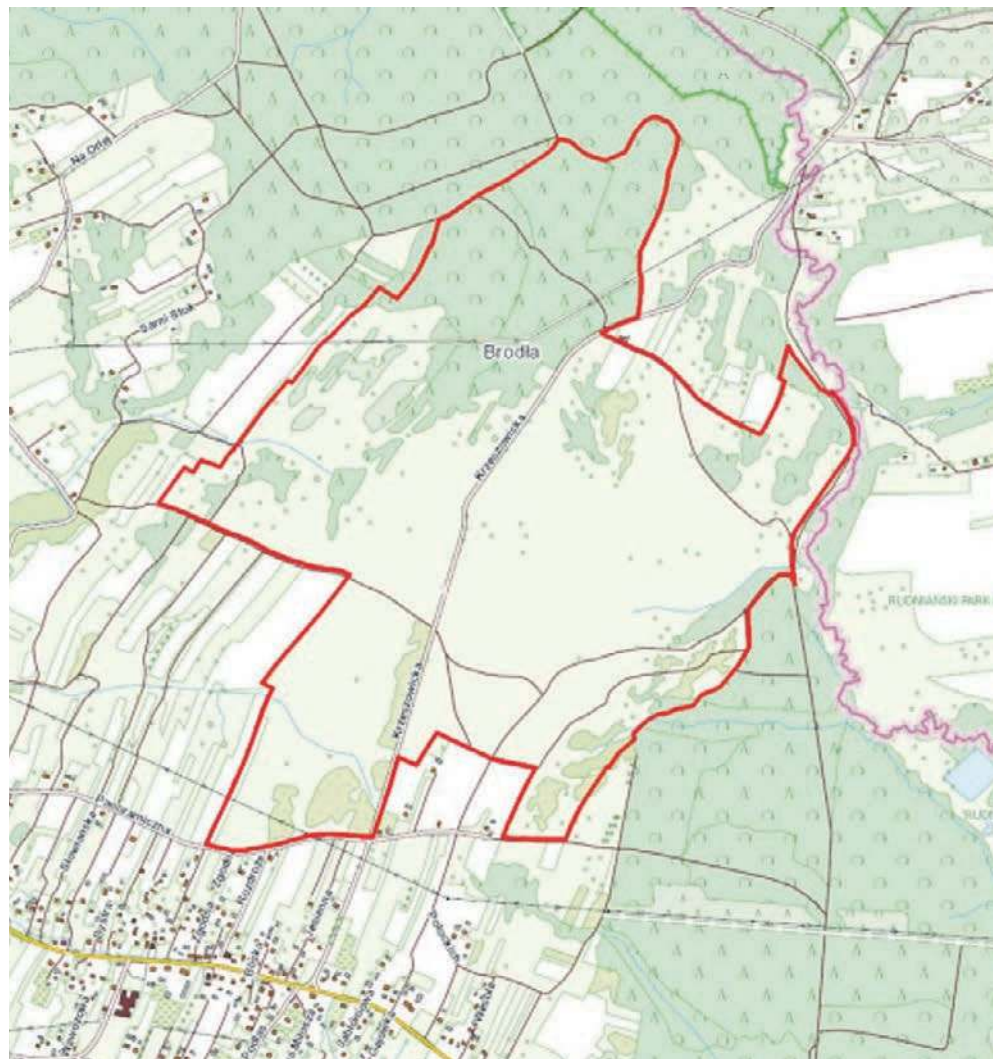
Przedstawiciele PKL uspokajali, że wcale nie planują przyjmować trzech milionów turystów rocznie, jak to jest nieraz podawane. Biorą pod uwagę liczbę mieszkańców w zasięgu 100-150 km od parku, mogących w przyszłości skorzystać z jego atrakcji, co dają wspomniane 3 miliony.

Obecnie gmina przygotowuje się do wprowadzenia zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, pozwalających na zrealizowanie wizji inwestora, której jeszcze dokładnie nie znamy.

- Być może w maju będziemy nad tym głosować na sesji – mówi Edward Majchrowski, przewodniczący komisji komunalnej.

PARK W ZARYSIE

Na tę chwilę można tylko poznać ogólną koncepcję parku w Brodłach, posiłkując się wnioskiem od PKL, jaki trafił do gminy. Dotyczył zmian w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Tak, aby obszar w przyszłości Prześnice mógł zostać wykorzystany pod zabudowę usługową na potrzeby tematycznego parku rozrywki. W grę wchodzi m.in. – jak czytamy we wniosku od PKL: hotele, amfiteatry, obiekty widowiskowo-sportowe, scenograficzne i gospodarcze, areny, stajnie dla koni, to-

Obszar planowanego tematycznego parku rozrywki w Brodłach (przez środek przebiega droga do rezerwatu Dolina Potoku Rudno) obejmuje powierzchnię 143 ha

Polskie Koleje Linowe piszą do gminy...

„(...) Zarząd PKL podtrzymuje wcześniejsze deklaracje związane z planem budowy parku tematycznego na terenie gminy Alwernia, jednakże by móc precyzyjnie określić koncepcję i szczegóły parku tematycznego PKL uprzednio musi poznać obowiązujące zapisy studium uwarunkowań oraz planu zagospodarowania przestrzennego, jaki będzie obowiązywał na terenie gminy Alwernia i oczywiście w obszarze posiadanej nieruchomości przez PKL. Spółka uwzględni charakter planowanej inwestycji i jej zakres do możliwości wynikających z planu zagospodarowania przestrzennego, a także zaplanuje tematykę parku w taki sposób, by być uzupełnieniem oferty gminy dla turystów. Potwierdzamy, że w planach PKL jest powstanie nowoczesnego ośrodka turystycznego, który będzie parkiem tematycznym, wpisującym się w oczekiwania klientów, związane z atrakcyjnym sposobem spędzania czasu wolnego w miejscu, które daje odbiorcom nie tylko rozrywkę, ale także edukację dla przedstawicieli wielu pokoleń. Park tematyczny byłby sposobem na rozwinięcie oferty turystycznej gminy Alwernia, mając szansę zostać miejscem pozycjonowanym w gronie najlepszych parków tematycznych w Europie. Jednocześnie pragniemy uspokoić wszystkich przytaczających niczym nieuzasadnione wizje o wielkich konstrukcjach tożsamyh z ofertą tzw. wesołych miasteczek i lunaparków. Nie mamy w planie budowy instalacji, które nie wpisywałyby się w naturalny i nieinwazyjny charakter parków tematycznych, które z założenia są miejscem rodzinnym, stawiającym na zabawę poprzez edukację, czyli również poszanowanie przyrody. W przypadku realizacji inwestycji na tym terenie przez PKL będzie ona odzwierciedlała wartości, którymi PKL kieruje się od 85 lat. Są nimi: profesjonalizm, poszanowanie przyrody, dialog z lokalnymi partnerami, wpisanie się w strategię rozwoju regionu i zapewnienie jakościowej oferty dla odbiorców (...).”

ry wyścigowe, a także obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 mkw.

Ważne są również zaproponowane przez inwestora wskaźniki urbanistyczne dla planowanego parku rozrywki. To 50 proc. maksymalnej powierzchni zabudowy i nie więcej niż 30 proc. terenów biologicznie czynnych, czyli np. trawiastych lub obsadzonych różnymi roślinami. Wysokość najwyższych budynków nie powinna przekraczać 30 metrów.

DYSKUSJA AKADEMICKA

- W Brodłach nie chodzi o park rozrywki, tylko o park tematyczny. Park rozrywki jest np. w Zatorze. Od począt-

ku to podkreślam – przypomina radny Majchrowski.

W tym przypadku jednak dyskusja wydaje się być akademicka. Jeśli bowiem weźmiemy za przykład park Puy du Fou we Francji, gdzie są organizowane pokazy historyczne, m.in. z czasów rzymskich w replice amfiteatru, to w ramach danego tematu mamy ewidentne połączenie edukacji z rozrywką.

DROGA I PODATKI

Mieszkańcy protestujący przeciwko budowie parku rozrywki w Brodłach, wypowiadający się publicznie na sesjach rady miejskiej, podkreślają, że wcale nie chcą hamować rozwoju gminy. Głośno mówią natomiast o swoich obawach.

- Według naszego rozeznania nie ma na razie szans na nową drogę przez park. To oznacza, że jedyna bezpłatna szosa 780 zostanie zakorkowana – ostrzegali na sesji rady miejskiej.

Inny ciekawy wątek dotyczy płacenia lokalnych podatków, np. od nieruchomości związanych z działalnością gospodarczą. PKL jest spółką zarejestrowaną w Zakopanem i tam – zgodnie z ordynacją podatkową – powinna odprowadzać podatki.

W tej sytuacji władze gminy muszą możliwie jak najbardziej zadbać o swój interes, wsłuchując się również w głosy mieszkańców, a nie tylko przyklaskiwać planom inwestora.

Łukasz Dulowski

Wiselka odpłynęła za Arką i Lwem

Kluby piłkarskie z gminy Babice narzekają na brak zawodników. W efekcie w ciągu dwóch lat liczba drużyn zmniejszyła się na tym terenie o połowę.

Jeszcze kilka lat temu w rozgrywkach seniorskich rywalizowało sześć drużyn piłkarskich z gminy Babice. W ostatnim czasie na futbolowej mapie wiele się jednak zmieniło i obecnie o ligowe punkty walczy już tylko trzy zespoły z tego terenu.

PROBLEMY KADROWE

W ubiegłym tygodniu, na kilka dni przed startem rundy wiosennej chrzanowskiej A-klasy, zarząd Wiselki Rozkochów skierował do Podokręgu Piłki Nożnej Chrzanów pismo o wycofaniu zespołu z ligi.

- Wpływu na to na pewno nie miały pieniądze, bo nikt w naszym klubie nie płacił nikomu za grę. Płacenie zawodnikom na tym poziomie mija się z celem i jest to psucie polskiej piłki. W przerwie zimowej mieliśmy sporo kontuzji wśród zawodników. Kilku graczy zrezygnowało z występów. Została grupa raptem 14 chłopaków. Przy takiej liczbie nie ma szans rozegrania całej rundy. Gdybyśmy więc wycofali się w trakcie wiosennych rozgrywek, to zawodnicy przez parę miesięcy w ogóle by nie grali, bo na transfer byłoby za późno – mówi Dariusz Wójcik, prezes Wiselki.

Po wycofaniu zespołu z rozgrywek piłkarze, którzy zostali w Rozkoczkowie, trafili na wypożyczenia do in-

nych klubów, m.in. z Kwaczali i Zagórza. Po zakończeniu rundy wiosennej mają wrócić do Wiselki.

- Chcemy się zgłosić w nowym sezonie do B-klasy. Paru nowych zawodników zadeklarowało, że do nas jeszcze dołączy. Niestety, na naszym rynku lokalnym piłkarzy jest coraz mniej – mówi Dariusz Wójcik.

PROBLEMY FINANSOWE

Wiselka jest trzecim klubem, który na przestrzeni ostatnich dwóch lat wycofał drużynę seniorską z rozgrywek. W 2020 roku na taki krok zdecydowali się działacze Arki Babice. Z powodu trudności finansowych.

- Nasi główni sponsorzy wycofali się z dalszego wspierania klubu. Bez nich nie ma szans na grę na tym poziomie ligowym. Sama dotacja gminy nie wystarczy. Jest mi przykro, bo nie tak to miało wyglądać. Być może człowiek nie zdawał sobie sprawy, że występy w okręgówce kosztują tak dużo. Wszelkie opłaty, wydatki związane z wyjazdami na mecze są znacznie większe niż w A-klasie. Poza tym zawodnicy oczekują zwrotu kosztów za dojazdy na treningi i spotkania ligowe – tłumaczył prezes Arki Krzysztof Sadowski.

W tym samym roku z piłkarskiej mapy zniknął Lew Olszyny. Kością niezgody okazały się pieniądze. Zdaniem Tadeusza Mastalskiego ze Stowarzyszenia Kultury, Sportu i Rozwoju Wsi Olszyny, grupa zawodników przyszła do niego, oświadczając, że nie będą dłużej grali, jeśli nie zaczną dostawać pieniędzy za mecze. Piłkarze twierdzili z kolei, że to Mastalski zaproponował dane zawodnikom pieniądze za wygrane spotkania, jako swe-

Drużyna Wiselki Rozkochów przed swoim ostatnim zeszłorocznym meczem

go rodzaju nagrodę. Oni chcieli, aby za te fundusze zrobić na boisku piłkochwyty lub kupić sprzęt sportowy.

- Dochodzimy do momentu, którego się obawialiśmy. Taki może być finał większości klubów, nie tylko w gminie Babice. Demografia jest nieubłagana. Wychodzi na to, że kluby może czekać taka sama historia jak szkoły. Będę zachęcał działaczy, aby kluby zaczęły dywersyfikować swój pomysł na funkcjonowanie. Ja wiem, że piłka nożna jest sportem najpopularniejszym, ale szukamy innych rozwiązań. Można postawić na inne dyscypliny –

mówi wójt Babc Radosław Warzecha.

PROBLEMY PO AWANSIE

Jeśli drużyny zaczną się wycofywać w takim tempie, to w naturalny sposób może się ziścić koncepcja poprzedniego wójty – Romana Warchoła, który wysunął koncepcję utworzenia jednego klubu piłkarskiego w gminie. Rozwiązanie to nie doczekało się jednak realizacji.

- Wiadomo, że Olszyny to mała miejscowość, natomiast liczyłem, że Arka utrzyma drużynę. Mają przecież potencjał ludzki, bo oprócz Babc

jest jeszcze sąsiedni Wygiełzów, gdzie nie ma klubu piłkarskiego. Mam nadzieję, że Rozkochów też się reaktywuje, bo widziałem zaangażowanie miejscowych przy remoncie boiska. Jak się przyjechało na mecz do Rozkoczkowa, to ludzi było więcej niż na organizowanych imprezach kulturalnych. Dla miejscowych to była rozrywka. Nie żyje się przecież tylko pracą i chlebem – mówi Leon Kozioł, prezes Zagórzanki Zagórze i wiceprezes PPN Chrzanów.

Według niego powrót na ligowe boiska, ale na niższy szczebel, czyli do B-klasy, po-

winien być dla Wiselki łatwiejszy. To mniej meczów i mniejsze wymagania sportowe.

- Historia pokazuje, że niektórym awanse nie służą. Trzeba mierzyć siły na zamiary. Arka rozsypała się niedługo po tym, jak weszła do klasy okręgowej. Pamiętamy też z sąsiedniej gminy MKS Alwernia, który grał w trzeciej lidze, co okazało się dla niego gwoździem do trumny. Każdy awans do wyższej klasy rozgrywkowej to większe wymagania organizacyjne i finansowe, jak również jeśli chodzi o potencjał ludzki – mówi Leon Kozioł.

Michał Koryczan

Archeolodzy sprawdzają pola w Zagórzu

W ramach ogólnopolskiego programu jest szansa się dowiedzieć, czy w największej miejscowości w gminie Babice znajdują się stanowiska archeologiczne.

Chodzi o „Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022”. Dzięki niemu na terenie Zagórza przeprowadzone będą badania powierzchniowe metodą Archeologicznego Zdjęcia Polski.

To ogólnopolski projekt badawczo-konserwatorski, prowadzony od ponad 40 lat. Je-

go celem jest zarejestrowanie wszystkich stanowisk archeologicznych czytelnych na powierzchni gruntu lub znanych z materiałów archiwalnych oraz stworzenie jednolitego archiwum dokumentacji dla całego kraju.

Jak zapowiada pracownia archeologiczna FotoRaport Ewa Kuciewicz, prace badawcze planowane są wiosną i jesienią tego roku. Mają polegać na przepatrzeniu pól i obserwacji powierzchni terenu.

Nie będzie się to wiązać z jakąkolwiek ingerencją w powierzchnię gruntu ani powodować strat i niedogodności dla właścicieli oraz użytkowników nieruchomości.

(MK)

Pobiegij na wzgórze

Ponad 40 osób zgłosiło się do zaplanowanej na maj imprezy biegowej Bukowica Run w Zagórzu. Chętni, by wystartować, wciąż mają szansę się zapisać.

Zawody organizowane są przez Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Babicach we współpracy z klubem sportowym Zagórzanka Zagórze.

Na uczestników czeka urokliwa, 10-kilometrowa trasa z pięknymi widokami. Start w niedzielę, 29 maja, o godz. 11 na terenie ośrodka sportowego w Zagórzu.

Zapisy już się rozpoczęły. Potrwają do 16 maja. Elektroniczny formularz zgłoszeniowy oraz regulamin dostępne

są na stronie Bukowica Run na Facebooku. Do tej pory zgłosiło się ponad 40 osób.

W biegu mogą wziąć udział osoby, które ukończyły 16 lat. Limit uczestników wynosi 150 osób. Wpisowe, w zależności od pakietu, wynosi od 40 do 80 zł. Zawodnicy powyżej 70 lat oraz z gminy Babice są zwolnieni z opłat.

Organizatorzy przygotowali nagrody w klasyfikacji generalnej kobiet i mężczyzn: I, II, III miejsce w każdej z kategorii, ponadto dla najstarszego zawodnika, dla co 50. zawodnika, który przybiegnie na metę, oraz w klasyfikacji lokalnej (uwzględniającej mieszkańców gminy Babice) kobiet i mężczyzn: I, II, III miejsce w każdej z kategorii.

(MK)

MOIM ZDANIEM

Dla kogo te boiska?

MICHAŁ KORYCZAN

Co by nie powiedzieć, to na przestrzeni ostatnich lat baza sportowa w gminie Babice mocno się poprawiła. Piłkarze Arki Babice doczekali się nowego boiska i przestali rozgrywać mecze pod linią wysokiego napięcia. W Olszynie powstał okazały budynek z szatniami, więc zawodnicy tamtejszego Lwa nie musieli już przebierać się przed meczem w samochodach.

Wydawałoby się, że skoro warunki są lepsze, to i chętnych do kopania w piłkę przybędzie. Zwłaszcza że w czasach, gdy te warunki były mocno spartańskie, a brak futbolistów żaden z klubów sportowych nie narzekał.

Stało się wręcz odwrotnie. W efekcie drużyny zaczęły zniknąć jedna po drugiej. Tymczasem w gminie planują budowę boiska piłkarskiego ze sztuczną nawierzchnią, na którym grać można przez cały rok, w dzień i w nocy.

Działacze sportowi muszą więc zadbać, aby w ogóle miał kto korzystać z tego obiektu, bo o ile boiska z trawą naturalną można przeznaczyć choćby na pastwiska (mimo że rolników w gminie jest jeszcze mniej niż piłkarzy), to boisko ze sztucznej trawy już się na pastwisko nie nada. Chyba że dla sztucznych zwierząt, jako eksponatów przypominających o dawnym rolniczym charakterze Babc.

KRÓTKO

GMINA

Księgozbiór po ukraińsku

Każdy może się przyłączyć do tej akcji. Bibliotekarze zachęcają do dzielenia się książkami w języku ukraińskim.

- Przyjmujemy książki dla dzieci i dorosłych. Ważne, żeby były w dobrym stanie – piszą na FB pracownicy krzeszowickiej biblioteki.

Nowe książki w tym języku można natomiast zakupić w księgarni/kawiarni Nić i podarować bibliotece.

TENCZYNEK

Dopłata do remontu

W planach był projekt remontu ul. Podzamcze, ale okazało się, że to na razie odległy temat. Dlatego postanowiono przekazać pieniądze na inne prace.

- Ul. Śląska łącząca Tenczynek z Krzeszowicami jest już remontowana. Będzie tam m.in. chodnik. Dołożymy pieniądze do tych robót – mówi sołtys Tenczynka Jerzy Wnęk.

OSTRĘŻNICA

Uczniowie znają się na gaszeniu

W remizie OSP w Ostrężnicy odbyły się gminne eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej – Młodzież zapobiega pożarom.

W turnieju wzięli udział uczniowie szkół podstawowych z: Krzeszowic, Filipowic, Czernej, Miękińki, Nowej Góry, Ostrężnicy, Tenczynka i Woli Filipowskiej oraz uczniowie z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych i Liceum Ogólnokształcącego w Krzeszowicach.

Wyniki:

Szkoły średnie: I m. Karolina Kramarz – Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Krzeszowicach, II m. Kamila Wójcik – Liceum Ogólnokształcące w Krzeszowicach, III m. Miłosz Godyń – ZSP w Krzeszowicach;

Szkoły podstawowe, klasy V – VIII: I m. Zuzanna Smółka – SP w Czernej, II m. Daria Grabowska – SP nr 1 w Krzeszowicach, III m. Gabriela Chojnacka – SP w Nowej Górze;

Szkoły podstawowe, klasy I – IV: I m. Emilia Godyń – SP w Nowej Górze, II m. Martyna Wartalska – SP w Czernej, III m. Justyna Kot – SP w Miękińki.

Organizatorem konkursu byli burmistrz gminy Krzeszowice oraz Zarząd Oddziału Gminnego ZOSP RP w Krzeszowicach.

GMINA

Majówka pod znakiem zapytania

Centrum Kultury i Sportu przygotowuje się do sezonu plenerowych imprez.

Pierwsza zawsze była Majówka Hrabiny Zofii, ale pandemia wstrzymała jej organizację. W tym roku jednak, wobec poluzowania obostrzeń i mniejszej liczby zakazów, być może się odbędzie.

- Sytuacja jest dynamiczna i na razie trudno nam powiedzieć, czy faktycznie tak się stanie. Planujemy natomiast Dni Krzeszowic. Jeśli nic się nie zmieni, odbędą się 12 i 13 sierpnia – zapowiada Paweł Czyż, dyrektor CKiS w Krzeszowicach.

(E)

Mieszkańcy: Grasuje jeden i ten sam podpalacz

Pożar w pobliżu ul. Chłopickiego w Tenczynku

W Tenczynku ludzie ze strachem obserwują, co dzieje się w sołectwie. Czasem kilka razy w ciągu dnia ktoś podpala trawy i zarośla niedaleko ich domów. Planują zorganizować wspólną akcję, żeby złapać sprawcę.

Sezon na palenie traw zaczął się kilka tygodni temu. W całej gminie Krzeszowice co chwilę wyją syreny alarmowe, a ochotnicy wyjeżdżają do gaszenia błyskawicznie rozprzestrzeniającego się ognia.

NA UL. SIENKIEWICZA PIĘĆ JEDNOSTEK

W Tenczynku zaczęło się 6 marca, a potem poszło serią: 10 marca, 12 marca, 13 marca, 18 marca, 23 i 24 marca, gdy strażacy musieli interweniować aż trzy razy. Często jeżdżą w tę samą okolicę.

Kiedy 12 marca od płoną-

cych traw zapalił się budynek gospodarczy przy ul. Sienkiewicza, nabrali podejrzeń. Kilka godzin musieli walczyć z ogniem. W budynku była słoma, więc obiekt błyskawicznie się zapalił. Na miejscu działało pięć jednostek strażackich. Sytuacja była poważna, bo w sąsiedztwie znajdują się zabudowania mieszkaniowe. Następnego dnia rano ochotnicy znów musieli jechać w to samo miejsce. Konieczne było dogaszenie ognia, który ponownie się zatlił.

TRZY RAZY W JEDEN WIECZÓR

24 marca zaczęło się po godz. 18.00. Najpierw wybuchł pożar ściółki leśnej w rejonie ul. Widokowej.

- Nasze działania polegały na ugaszeniu pożaru za pomocą szybkiego natarcia – pisali na FB strażacy z Tenczynka.

Chwilę później musieli interweniować w lesie nieopodal ul. Sosnowej. Płonął prawie hektar lasu, traw i zarośli. Do pomocy przyjechała jednostka OSP Krzeszowice.

(E)

Pożar przy ul. Sienkiewicza w Tenczynku

W trakcie akcji część strażaków została skierowana do kolejnego podpalenia. Tym razem na ul. Chłopickiego. Paliły się trawy i budynek gospodarczy. Ogień zagrażał pobliskim domom. Do akcji włączyły się jednostki z Rudna, Nawojowej Góry i Woli Filipowskiej.

JEST MONITORING

- Bądźcie czujni!!! Dziś przy ulicy Chłopickiego, a wczoraj koło mnie na niezamieszkałej działce też było podpalenie. To już kolejne na przestrzeni ostatnich dni. Dziękuję strażakom z OSP Tenczynek za szybką interwencję. Zwracamy uwagę na to co dzieje się wokół – zapelowała na FB do znajomych mieszkanka Marzena Kubin.

Podobnie jak inni jest wy-

straszona. Niemal wszędzie w pobliżu znajdują się domy.

Sołtys Tenczynka Jerzy Wnęk też się niepokoi.

- Trudno mi sobie wyobrazić, że ktoś robi to celowo. Nie chcę nawet myśleć, co by było, gdyby nie nasi strażacy – mówi.

Podkreśla, że w wielu miejscach działa monitoring, mieszkańcy na swoich domach mają kamery. Liczy, że to pomoże w złapaniu sprawcy.

POLICJA: TO SĄ PODPALENIA

Za każdym razem, gdy dochodzi do pożaru, na miejsce przyjeżdża także policja.

- Chcemy, żeby te zgłoszenia były oficjalne, bo to poważna sprawa – mówi Ka-

tarzyna Kowal, prezes OSP Tenczynek.

Michał Godyń, komendant Komisariatu Policji w Krzeszowicach, mówi krótko:

- Wszystkie te pożary to podpalenia. Samozapłonów w takich przypadkach nie ma.

Przyznaje, że problem dotyczy całej gminy, choć w niektórych miejscach jest ich więcej.

- W Sance już znaleźli podpalacza. W Nawojowej Górze też kilka razy działał ten sam człowiek. Jeśli mandaty nie skutkują, sprawa trafia do sądu – podkreśla.

Apeluje do mieszkańców o rozważę, bo nawet zgrabione na kupkę i podpalone liście mogą doprowadzić do pożaru. Wystarczy parę sekund i wiatr.

Ewa Solak

Sprzątanie na spontanie

Stowarzyszenie Zielona Energia Miękińki zaprasza do udziału w akcji. Rozpocznie się 2 kwietnia o godz. 10.00 przy sołtysówce, a potem o godz. 12.00 na placu zabaw na Stawiskach.

Organizatorzy planują zbieranie śmieci wzdłuż koryta rzeki Miękińki, sprzątnięcia okolic remizy i drogi Tęczyńskiej, a także rejonu sołtysówki i drogi Przyczyni. Chcą także wyczyścić miejsca spacerowe w Stawiskach.

Osoby zainteresowane mogą dzwonić lub pisać: tel. 884 796 667 (Wojciech Godyń), tel. 508 544 987 (Katarzyna Wójcik – koordynator akcji w Stawiskach), e-mail: szem@miekinia.eu, FB: @ZielonaEnergiaMiękińki.

- Wszystkim uczestnikom akcji „Sprzątanie na spontanie” zapewniamy rękawiczki i worki. Po pracy zapraszamy do sołtysówki na gorący posiłek. Tym razem będzie to bigos przygotowany osobicie przez prezesa Stowarzyszenia Zielona Energia Miękińki. Dla dzieci mamy również słodczyce i małe niespodzianki – zachęcają do uczestnictwa organizatorzy.

(E)

Chór Allegria zaprasza do wspólnego śpiewania

Osoby w wieku 15-65 lat i o wszystkich głosach: sopranach, altach, tenorach i basach będą mile widziane. Nie trzeba mieć bogatego doświadczenia w śpiewie. Każdy może spróbować swoich sił.

- Najważniejsze jest zaangażowanie, systematyczność i chęć do nauki nowych utworów. W planach mamy koncerty i festiwale w kraju i za granicą – mówi Anna Gertner, dyrygentka chóru Allegria.

Pierwsze przesłuchania już się odbyły. Kolejne

Chór Allegria podczas jednego z koncertów

planowane są 31 marca.

Próby odbywają się w czwartki w godz. 19.00-21.00 w Centrum Kultury i Sportu w Krzeszowicach.

Zgłoszenia przyjmowane są telefonicznie: 48 692 485 457 lub mailowo: allegria.krzeszowice@gmail.com

(E)

Psychiatria dla dzieci wkrótce zacznie działać

W połowie kwietnia powinna zacząć działać nowa poradnia specjalistyczna w chrzanowskim szpitalu.

O rosnących potrzebach diagnostyki i leczenia psychiatrycznego u dzieci lekarze mówią coraz częściej. Chodzi przede wszystkim o problemy z depresją, autoagresją czy agresją wobec innych.

- W najbliższych dniach rozstrzygniemy konkurs dla mających tam pracować lekarzy i sądzę, że ok. 12 kwietnia będziemy mogli uruchomić poradnię - mówi Artur Baranowski, dyrektor szpitala.

Opieka paliatywna tuż, tuż

Od lipca planowane jest w szpitalu otwarcie oddziału opieki paliatywnej.

Zespół pielęgniarek i lekarzy z tą specjalizacją jest już w gotowości. Dyrekcja liczy, że uzyskanie na to kontraktu z NFZ to jedynie kwestia czasu. Nowy oddział miałby zacząć działać w pomieszczeniach po dawnej ginekologii.

(E)

Dyscyplinowanie medyków? Są ważniejsze sprawy

Personel medyczny powinien legitymować się certyfikatem poświadczającym pełne szczepienie przeciw COVID-19. Tak nakazuje rozporządzenie ministra zdrowia. Wiadomo jednak, że tak nie jest.

Podobnie, jak w całej Polsce, także w chrzanowskim szpitalu pracują osoby niezaszczepione. Dyrekcja szacuje, że zaszczepionych zostało tam ok. 85 proc. pielęgniarek i 93-95 proc. lekarzy.

Dyrekcja chrzanowskiego szpitala postanowiła zebrać oświadczenia pracowników w sprawie szczepień. Chciała dowiedzieć się, ilu dysponuje certyfikatami, ilu ma przeciwwskazania, a ilu jest ozdrowieńcami. Planowała też wprowadzić sankcje dyscyplinarne w postaci regulaminowych kar, co może potem skutkować np. pozbawieniem premii. Na razie tak się nie stało, a temat jest wycisza-

Maseczki znikają, ale COVID-19 jeszcze nie

Rezygnacja z łóżek covidowych i wszystkich obostrzeń? To tak, jakby nagle ktoś chciał wykreślić te trzy lata pandemii i sprawić, że za dotknięciem czarodziejskiej różdżki wszystko wróci do normy - mówi dr n. med. Rafał Harat, ordynator oddziału pulmonologicznego i covidowego w chrzanowskim szpitalu.

Ewa Solak: Minister zdrowia zniósł obowiązek noszenia maseczek, kwarantannę i izolację, ale pandemia jeszcze się nie skończyła. Sądzi pan, że to dobre posunięcie?

Rafał Harat: Okres późnowiosenny i letni jest pod względem zakażeń o wiele spokojniejszy. Natomiast pandemia się nie skończyła i według mnie luzowanie wszelkich możliwych obostrzeń w obecnej sytuacji jest ryzykownym posunięciem. Owszem, obowiązek noszenia maseczek będzie jeszcze obowiązywał w szpitalach czy przychodniach, ale już nie tam, gdzie ryzyko zakażenia jest podobnie wyso-

kie. Mam na myśli wszystkie pomieszczenia zamknięte - markety czy autobusy. Wiem, że większość społeczeństwa czekała już na te decyzje, ale według mnie problem nie zniknął. W obecnej sytuacji, gdy zbliżają się święta wielkanocne i ludzi w sklepach będzie więcej, to nie jest do końca dobre. Na szczęście nie ma zakazu noszenia maseczek, więc każdy kierujący się zdrowym rozsądkiem człowiek założy ją jeśli będzie uważał, że sytuacja tego wymaga.

Niektórzy obawiają się, że wraz z napływem do Polski uchodźców z Ukrainy, ryzyko zwiększenia liczby zakażeń wzrasta.

Zaszczepionych obywateli Ukrainy jest jeszcze mniej, niż Polaków, choć i u nas te statystyki nie są wcale zadowalające. Faktycznie więc, napływ ludzi z zagranicy może zwiększać ryzyko zakażeń. Zwłaszcza wśród dzieci, których duża część może przechodzić COVID-19 lekko, jednocześnie błyskawicznie transmitować go na innych. Jeśli chodzi o pandemię, to tak naprawdę kolejna jesień przyniesie odpowiedź na to, w jakim stopniu możemy się czuć bezpiecznie.

NFZ ogłosił, że 31 marca znikną dodatki covidowe dla szpitali.

Oddziały covidowe przestają istnieć

1 kwietnia oddziały covidowe w chrzanowskim szpitalu liczące ostatnio 40 miejsc, a wcześniej 150, będą zlikwidowane. Co się stanie z chorymi na COVID-19?

Narodowy Fundusz Zdrowia ogłosił niedawno, że dodatki covidowe dla medyków będą wypłacane tylko do 31 marca. Otrzymywali je pracownicy szpitali II poziomu zabezpieczenia covidowego, czyli takie jak chrzanowska placówka. Maksymalnie świadczenie mogło wynieść 15 tys. zł miesięcznie. Był to więc spory zastrzyk pieniędzy, mobilizujący wiele osób do podjęcia ryzyka pracy na oddziałach zakaźnych. Teraz dodatki przestają istnieć, a placówki medyczne likwidują oddziały covidowe.

W ostatni poniedziałek, na 40 miejsc covidowych na części pulmonologii i kardiologii, zajęte były 22 łóżka. Z dnia na dzień pacjentów ubywa. Dy-

Dr n. med. Rafał Harat

W związku z czym oddziały covidowe w poszczególnych placówkach będą także znikać. Rezygnacja z łóżek covidowych w sytuacji, gdy znosi się także nakaz noszenia maseczek jest dla mnie co najmniej dziwna. To tak, jakby nagle ktoś chciał wykreślić te trzy lata pandemii i sprawić, że nagle, jak za dotknięciem czarodziejskiej różdżki wszystko wróci do normy. Owszem, osoby chore na COVID-19 będą leczone w szpitalach, ale nie na odrębnych oddziałach, a w izolatkach. COVID-19 ma być natomiast traktowany podobnie jak grypa. Kolejne miesiące pokażą, czy to rozsądne.

Więcej osób będzie leczonych w domach.

Na razie nie ma wytycznych dotyczących stosowania określonych leków na COVID-19 w takich sytuacjach. Pojawiają się doniesienia o środkach dedykowanych chorym na niego pacjentom, ale na razie lekarze rodzinni raczej stosują leczenie objawowe lekami przeciwgorączkowymi. Po tych kilku latach pandemii pacjenci na szczęście mają coraz większą świadomość zagrożeń związanych z zakażeniem. Wierzę, że będą się więc kierowali rozsądkiem w podejściu do tej choroby.

Wkrótce pacjenci chorzy na COVID-19 będą leczeni w izolatkach przy zwykłych oddziałach

rekcja mówi o stopniowym wygaszaniu oddziałów.

- Póki sytuacja związana ze spadającą liczbą zakażeń jest stabilna, chcemy przywrócić normalny tryb pracy - mówi Artur Baranowski, dyrektor chrzanowskiego szpitala.

Zaznacza, że trafiający tu pacjenci chorzy na COVID-19 będą leczeni w izolatkach istniejących przy poszczególnych oddziałach.

(E)

COVIDOWE statystyki w powiecie chrzanowskim

Pandemia trwa już trzeci rok, ale wszyscy żyjemy nadzieją, że wiosna i lato dadzą nam od niej odpocząć. Covid zabrał w ciągu dwóch lat 365 mieszkańców powiatu. W osotanim tygodniu ofiar nie było. Dla jednych to obcy ludzie, dla innych mama, tata, babcia, dziadek, znajomy...

2020 (od 4 marca)

**3 138 zakażeń
77 zmarli**

2021

**8 432 zakażeń
207 zmarli**

2022

STYCZEŃ

**2 636 zakażeń
46 zmarli**

LUTY

**1 931 zakażeń
16 zmarli**

MARZEC

dzień zakażeń zmarli

1	14	0
2	26	0
3	13	0
4	38	1
5	26	1
6	10	0
7	11	0
8	20	0
9	24	0
10	5	2
11	21	1
12	18	1
13	25	0
14	3	0
15	33	0
16	24	0
17	30	0
18	6	0
19	22	4
20	26	0
21	4	0
22	12	0
23	7	1
24	16	0
25	13	0
26	15	0
27	7	0
28	12	0
29	7	0

Źródło: Ministerstwo Zdrowia

Szkoła to nie tylko książka i tablica, to przede wszystkim człowiek

Dzień otwarty w Fabloku

Zespół Szkół Techniczno-Usługowych w Trzebini od kilku lat ma swojego Rzecznika Praw Ucznia, a teraz wprowadza mediacje rówieśnicze w całej społeczności szkolnej.

Sprawić, by uczeń zaufał nauczycielowi na tyle, żeby przychodził do niego ze swoimi problemami, to nie lada wyzwanie. Jeśli się uda, satysfakcja jest ogromna. Tak do funkcji Rzecznika Praw Ucznia podchodzi Katarzyna Teresak-Tupek, anglistka, która jest na tym społecznym stanowisku szkolnym od czterech lat.

Teraz prowadzi nowy projekt: „Mediacje rówieśnicze i inne dobre praktyki w środowisku szkolnym”.

Podstawą jest zmiana podejścia do sytuacji konfliktowych, uczymy się rozwiązywać spory na gruncie koleżeńskim i dociekać przy tym „co” jest problemem, a nie „kto” jest problemem.

Chodzi o to, by uczniowie unikali oceniania i zwrócili uwagę na wartość komunikowania – podkreśla Rzeczniczka Praw Ucznia.

Koordinatorami projektu z ramienia społeczności uczniowskiej są: Oliwia Skotnicka z kl. 1d, Marcel Kłeczek z kl. 1d, Bartłomiej Brzózka z kl. 4a, Karolina Kłosowska z kl. 3c, Mateusz Żbik z kl. 2c. Mają czuć nad tym, by grupy rówieśnicze mogły rozstrzygać problemy między sobą. Odpowiadają za zebrań uczniów i są łącznikami między uczniami a nauczycielami. Często widzą sytuacje z innej perspektywy niż pedagodzy, więc ich rola w życiu szkoły jest niezwykle ważna i potrzebna.

Placówka zgłosiła projekt o mediacjach rówieśniczych do XII edycji Projektanci Edukacji, organizowanego przez wydawnictwo Nowa Era pod patronatem m.in. Uniwersytetów Warszawskiego i Jagiellońskiego i otrzymała „Certyfikat Dobrze Zaprojektowanej Szkoły”. Jest to projekt wewnątrzszkolny co oznacza, że nie ma na ten cel dodatkowych środków finansowych, a wszystko odbywa się

Katarzyna Teresak-Tupek, RPU wraz z uczniami - koordinatorami projektu mediacji rówieśniczych w ZST-U

dzięki pracy własnej nauczycieli oraz młodzieży.

Plusem projektu jest to, że szkoła budzi w uczniu zaufanie. On wie, że może tu przyjść ze swoim problemem, pokazać swoje emocje, skonfrontować swoje zdanie, opowiedzieć co go boli – wymienia rzeczniczka. - Ponadto na mediacjach, na neutralnym gruncie, można po prostu się usłyszeć. Rozmawiać bez oceniania – dodaje.

PO CO POTRZEBNY JEST RPU?

Mediacje to jedno, a problemy stricte szkolne to drugie. Do Rzecznika Praw Ucznia młodzież przychodzi z wątpliwościami dotyczącymi statutu placówki, z pytaniami, czy nauczyciel mógł lub może zachować się w dany sposób w konkretnej sytuacji. Zapytania dotyczą też kwestii związanych z wystawianymi

ocenami lub problemami emocjonalnymi.

- Te problemy sprowadzają się zwykle do jednego - uczniowie potrzebują, by ktoś im wytłumaczył, dlaczego coś się dzieje. Są pewne normy, zasady, które oni po prostu potrzebują zrozumieć. Aby tak mogło się stać, należy uczniom i uczennicom poświęcać swój czas – kwituje Katarzyna Teresak-Tupek.

Natalia Feluś

SC

Świetnie zna się na żywieniu

17-letnia Aleksandra Kozioł z II LO w Chrzanowie została finalistką Olimpiady Wiedzy o Żywieniu i Żywności. Indeks na wyższą uczelnię ma już w kieszeni.

W olimpiadzie organizowanej w Szczecinie biorą udział głównie uczniowie ponadpodstawowych szkół z kierunkami branżowymi, np. gastronomii, na co dzień poznający tajniki żywienia. Dla osób uczących się więc w ogólniaku nie jest to łatwy konkurs. W tym roku tematem przewodnim było nadciśnienie. Uczestnicy musieli wykazać się wiedzą np. na temat sposobów regulacji ciśnienia poprzez dietę. Do udziału przygotowywała ją nauczycielka Mirosława Przeworowska-Kawala.

Temat zainteresował mnie po warsztatach dietetycznych, jakie mieliśmy w szkole. Zarówno ja, jak i moi najbliżsi staramy się zdrowo odżywiać, ale wiedza, jaką zdobyłam ucząc się do olimpiady, na pewno wpłynie na jakość mojej diety – mówi Aleksandra.

Podkreśla, że z nadciśnieniem wiąże się wiele innych problemów, choćby otyłość,

czy kłopoty z sercem. Nie bez znaczenia są czynniki genetyczne.

Odżywianie wpływa nie tylko na nasze samopoczucie, ale też na stan zdrowia. Dlatego dobrze zbilansowana dieta jest bardzo ważna. Cztery, a nawet pięć lekkich posiłków dziennie, dużo warzyw i owoców – to jest ważne. Podobnie, jak aktywność fizyczna – mówi Aleksandra, pasjonatka piłki siatkowej i zawodniczka PMOS Chrzanów.

Wśród pytań, jakie padły na olimpiadzie, były nie tylko te związane bezpośrednio z dietą, ale także technologią żywienia, np. obróbką różnego rodzaju mięs czy składem sosów.

Były też takie, które mogły zaskoczyć, np. dotyczące średnicy różnych talerzy – podaje przykład.

Na co dzień mieszka z rodziną w Zagórzcu. Przyznaje, że lubi gotować, a także piec ciasta. W jej domu niemal każdy ma kulinarne talenty.

Ola jeszcze nie wie do końca, czy zdecyduje się na studia związane z dietetyką, czy wybierze np. medycynę lub stomatologię. Nauka nie sprawia jej trudności, dlatego chętnie bierze udział również w innych konkursach, np. z chemii i biologii czy języka angielskiego.

(E)

Aleksandra Kozioł

Ukraińskie dzieci w polskich szkołach i przedszkolach

Minister Edukacji i Nauki wydał rozporządzenie regulujące m.in. kwestie dotyczące przyjęć do polskich szkół i przedszkoli dzieci uchodźców z Ukrainy.

1. Uczniowie z Ukrainy mają możliwość przystąpienia w Polsce do egzaminów ósmoklasistów i zawodowych (deklarację do 11 kwietnia) i maturalnych (deklarację do 31 marca).

2. Dodatkowe dostosowania dla uczniów z Ukrainy na egzaminach polegają m.in. na przetłumaczeniu przez Centralną Komisję Egzaminacyjną arkuszy egzaminacyjnych. Uczniowie ci będą mogli także korzystać ze słowników w trakcie egzaminów.

3. Osoby znające język ukraiński będą mogły sprawdzać egzaminy po wcześniej odbytym odpowiednim kursie.

4. Limitów liczby dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych zostaną zwiększone z 25 do 28, a w

klasach 1-3 z 25 do 29 o dzieci z Ukrainy.

5. Zwiększone o 2 uczniów z Ukrainy zostają limity w oddziałach integracyjnych i specjalnych oraz w klasach łączonych w szkołach specjalnych.

6. Nie więcej niż 29 dzieci pod opieką jednego nauczyciela przebywać może w świetlicy szkolnej (zwiększona liczba o 4 dzieci z Ukrainy).

7. Obywatele Ukrainy mogą kontynuować naukę w ukraińskim systemie oświaty w sposób zdalny. Nie podlegają wtedy obowiązkowi przedszkolnemu i szkolnemu. Warunkiem jest złożenie oświadczenia (przez rodzica lub opiekuna) o kontynuacji nauki w ukraińskim systemie oświaty do gminy właściwej ze względu na miejsce pobytu dziecka lub ucznia.

8. Osoby niebędące nauczycielami, za zgodą kuratora oświaty, mogą być zatrudnione w poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Ma to usprawnić rozpoznawanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z Ukrainy i udzielanie im pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

NF

Co trzeba wiedzieć o Ukrainie, Ukraińcach i „ruskim mirze”

- Ukraińcy to naród mocno zdeterminowany w walce o wolność. Być może nawet nie do końca świadomy, że teraz dzieją się w jego ojczyźnie rzeczy, z których jako obywatele będą kiedyś bardzo dumni - mówi dr hab. Michał Wawrzonek, ukrajinista, pracownik naukowy Collegium Ignatianum w Krakowie, tłumacz przysięgły, chrzanowianin, w rozmowie z Alicją Molendą.

Alicja Molenda: Nie da się teraz rozmawiać o Ukrainie bez kontekstu wojennego. O co chodzi w tej wojnie?

Michał Wawrzonek: Na początku wydawało mi się po roku 2014 r., czyli aneksji części terytorium Ukrainy przez Rosję, że chodzić może o zabezpieczenie interesów oligarchów i na przykład „separatystów” handlujących w Donbasie węglem i antracytem. Tymczasem rozwój wypadków pokazuje, że tu bardziej chodzi o chore ambicje Putina i o „ruski mir”. Ten porządek, który najkrócej określić można jako uporządkowanie świata według koncepcji rosyjskiej. Jej fundamentem jest język rosyjski. Wszyscy, którzy mówią po rosyjsku, są częścią „ruskiego miru”. Ten porządek budowany jest od czasu zajęcia przez Rosję Krymu. Wpisuje się w niego powstanie samozwańczych, separatystycznych republik donieckiej i ługańskiej.

Wedle rosyjskiej propagandy Ukraińcy i Rosjanie to ten sam naród, a Rosja to starszy brat Ukrainy. „Ruski mir” ratuje teraz rzekomo rosyjskojęzycznych obywateli Ukrainy. Ta koncepcja potrzebuje nie tylko Krymu i Donbasu, ale też zdobycia mówiącego przynajmniej jeszcze do niedawna, w większości po rosyjsku Kijowa, w którym odbył się chrzest Rusi. „Ruskiemu mirowi” przydałaby się i Białoruś. Im więcej ludzi w samej Rosji i na tych terytoriach pozostaje biernych, tym dla twórców „ruskiego miru” lepiej.

Ten putinowski cel nie napawa optymizmem w myśleniu o jak najszybszym rozwiązaniu trwającego konfliktu zbrojnego. W tej wojnie ewidentne nie chodzi o cele merkantylne, ale o realizację pewnej idee fixe Władimira Putina. To znaczy, że Ukraińcy, my Polacy i generalnie Zachód mielibyśmy się dostosować do tego jak nas i naszą przyszłość postrzega starzejący się rosyjski satrapa, jego otoczenie i zapewne jakaś część zindoktrynowanych Rosjan. Putin ma 70 lat i ambicje przywrócenia Rosji z czasów Piotra I. To chciałby po sobie zostawić. A pamiętajmy, że za Piotra Wielkiego Ukraina była podzielona wzdłuż Dniepru.

To jest teraz realne?

Raczej nie, bo Rosja na szczęście nie wyciąga właściwych wniosków z sytuacji. Nie bierze np. pod uwagę, że po 2014 r., czyli po zajęciu Donbasu, Ukraińcy się zmobilizowali i utworzyli armię, która liczy 250 000 żołnierzy, a 1 mln może szybko zmobilizować. Wśród tego miliona rezerwistów, ok. 400 tys. ludzi ma doświadczenie bojowe. To są ludzie, którzy brali udział w walkach w Donbasie w latach 2014-22.

Kremłowska propaganda nazy-

wa ludzi walczących o niepodległość Ukrainy nacjonalistami. Powtarzają to często niektórzy polscy internauci w komentarzach przypominając przy okazji bandy UPA czy banderowców.

Myszę, że współczesny nacjonalizm ukraiński nie jest ani gorszy, ani lepszy od polskiego. Nacjonalistyczne bandy UPA czy banderowcy działający w czasach, gdy Ukraina nie była niepodległym państwem, to prosty zestaw skojarzeń i stereotypów powielanych i rozsyłanych przez ruskich trolli i powtarzana przez tzw. „pozytecznych idiotów”. Współczesna, niezależna Ukraina, dopiero tworzy panteon swoich bohaterów narodowych wywodzących się z czasów Euromajdanu, na którym zginęło 99 uczestników obywatelskiego protestu. Dla Polaków to postaci kompletnie nieznanne. A jeśli pojawi się w przestrzeni publicznej symbolika związana z UPA i Organizacją Ukraińskich Nacjonalistów, to nie są to gesty antypolskie. To oczywiście nie znaczy, że my Polacy nie mamy prawa do swoich skojarzeń i własnych odczuć związanych z tymi symbolami.

Przypomnijmy, co to był Euromajdan?

Bezpośrednią przyczyną powstania tego buntu był fakt, że skrupupowane i prorosyjskie władze Ukrainy na czele z ówczesnym prezydentem Wiktorem Janukowyczem, odmówiły podpisania umowy stowarzyszeniowej z UE. Unii gospodarczej z Ukrainą chciała natomiast Rosja, która w odwecie za Euromajdan w 2014 r. zajęła Krym i wzniciła wojnę w Donbasie. Bohaterowie Euromajdanu (tzw. niebiańska sotnia) to byli młodzi ludzie, którzy zginęli w trakcie demonstracji. Takich bohaterów chcemy wspólnie Ukraina. To nie byli nacjonaliści, ale patrioci.

Czy grozi nam rusofobia?

To jest słowo, z którego używaniem byłbym bardzo ostrożny, bo to kluczowy element propagandy rosyjskiej. Według niej region Europy środkowej i wschodniej jest rusofobiczny. Rosja wdrukowała to przekonanie do świadomości zachodni elitom. Dzięki temu gdy na przykład ktoś z Polski zaczynał krytykować politykę Kremla (np. Nord Stream, dziwne sposoby interpretacji przeszłości itp.), to bardzo szybko był klasyfikowany przez Kreml jako rusofob i Zachód to kupował. Także prezydent Lech Kaczyński, który w 2008 r. pojechał wesprzeć Gruzinów sprzeciwiających się obecności rosyjskiej w Abchazji i Osetii Południowej, nie tylko, że został potraktowany przez kremłowską propagandę jako rusofob, ale też tak było oceniany przez amerykańskich dyplomatów. Nie

Michał Wawrzonek - absolwent filologii ukraińskiej i politologii na UJ. Doktorat na Wydziale Filologicznym UJ w 2003 r. Habilitacja na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ (2016). Pracował na UJ, Uniwersytecie Rzeszowskim, WSB-NLU w Nowym Sączu. Od 2017 pracownik naukowo-dydaktyczny Akademii Ignatianum w Krakowie. Od 1998 roku tłumacz przysięgły języka ukraińskiego. Zainteresowania badawcze: procesy polityczne i społeczne na obszarze postsowieckim. Autor artykułów i rozdziałów w książkach publikowanych w Polsce, Ukrainie, USA, Kanadzie, Szwecji, Wielkiej Brytanii. Część z nich jest dostępna pod adresem: <https://ignatianum1.academia.edu/MichalWawrzonek>.

musimy kochać Rosji ani Rosjan, ale to nie jest żadna rusofobia.

A jak traktować teraz kulturę rosyjską, jej wybitnych twórców i ich dzieła? Niektórzy chcą ją bojkotować.

Putinizm uczynił z rosyjskiej kultury narzędzie swojej tepej propagandy. Promocja kultury w wydaniu rosyjskim stała się sposobem na szukanie pozytywnych idiotów i promocję „ruskiego miru”. Na pewno kiedyś jeszcze przyjdzie czas na powrót do rosyjskiej kultury. To nie musi być akurat teraz.

Wróćmy do Ukrainy. Polecisz jakąś ciekawą lekturę przybliżającą ten kraj?

Jeśli chodzi o współczesnych twórców, to o Ukrainie ciekawie piszą Oksana Zabuzko, Taras Prochsko i Jurek Adurowicz. Zawilosci naszych dawnych relacji polsko-ukraińskich zgłębić można studiując postać Andrzeja Szeptyckiego - to co o zrobił i pisał oraz to co o nim się pisało i pisze. Oczywiście warto też sięgnąć po twory ukraińskiego Mickiewicza - Tarasa Szewczenki. I tu z pomocą przychodzi nam Jerzy Jędrzejewicz, który napisał chyba najlepszą biografię tego wieszczka (Ukraińskie noce, albo rodowód geniusza).

Piękny, ukraiński hymn zaczyna się podobnie jak polski „Szczęść wiera Ukraina” (Ukraina jeszcze nie umarła).

Tak. Mało kto wie, że tę wpadającą w ucho muzykę napisał do niego My-

chajło Werbycki, ukraiński ksiądz grekokatolicki, pochowany w Polsce, w Młynach koło Korczowej.

Jak postrzegana jest Polska wśród ludzi na Ukrainie, którzy wcześniej nie mieli z nią związków?

Można powiedzieć, że została oswojona dzięki emigracji zarobkowej. Funkcjonuje jako przyczółek zachodniego świata. Pracujący w Polsce Ukraińcy wysyłają do kraju miliardy dolarów. W ten sposób utrzymują swoje rodziny. Nasz kraj ma tym sposobem ręce do pracy. Korzyść jest więc obustronna. Są oczywiście osoby, które nigdy u nas nie były. Dla nich wiele rzeczy jest innych.

A jacy są Ukraińcy?

Różnorodni. Inni są ci z terenów dawnej Galicji, inni z kosmopolitycznego Kijowa, inni z południowo-wschodniej Ukrainy. Różni ich też poziom sowiezizacji, czyli sposobu życia obowiązującego niegdys w ZSRR. Poza tym, Ukraińcy to Słowianie, tak jak my. Są narodem mocno zateizowanym. W Polsce może więc ich nieco zaskakiwać religijność. Może ich też zdziwić sposób działania instytucji publicznych, które nakierowane są bardziej na ludzi, a nie na siebie. Poza tym, Ukraińcy to naród mocno zdeterminowany w walce o wolność. Być może nawet nie do końca świadomy, że teraz dzieją się w jego ojczyźnie rzeczy, z których jako obywatele będą kiedyś bardzo dumni.

Bariera językowa utrudnia nam nieco komunikację z Ukraińcami.

Tak, bo w poprzednich latach mało kto uczył się w Polsce ukraińskiego, niewiele osób rosyjskiego. Przeorientowaliśmy się poza tym na Zachód. Język polski znany jest bardziej na Ukrainie zachodniej, gdzie ludzie odruchowo starają się mówić w kontaktach z nami po polsku. Wszystko się trochę jednak zmieniło, gdy także Ukraińcy pracujący w naszym kraju poznali język polski. Nową sytuację znów stworzyła olbrzymia liczba uchodźców nieznających języka polskiego i słabo angielski, co utrudnia im szybki kontakt z rówieśnikami.

Starsze pokolenie Polaków, które włączyło się w pomoc dla Ukraińców, zna rosyjski, ale ze względu na wojnę ma opory czy go używać i czy nie urazi tym uchodźców.

Niepotrzebnie. Język ma dwa wymiary. Jest narzędziem komunikacji, ma też wymiar symboliczny. Zwłaszcza teraz, w czasie wojny. Większość Ukraińców rosyjski zna. Czasem nawet rozmowę zaczyna z nami w tym języku, chętnie przechodząc na ukraiński, gdy rozmówcy jest tak wygodniej. Na pewno jednak nie będzie źle odebrane zwracanie się do nich po rosyjsku, bo potraktują go jako narzędzie komunikacji. Są do tego przyzwyczajeni. Wiele dokumentów na Ukrainie wciąż istnieje w dwóch językach. Głównie te z czasów ZSRR. Już nie wspomnę o tym, że poprzedni prezydenci tego kraju: Leonid Kuczma i Wiktor Janukowycz też byli rosyjskojęzyczni. Ukraińskie się uczyli w trakcie prezydentury. Ciekawostką jest także, że modne na Ukrainie discopolo (tam nazywa się popsa), wykonywane jest przede wszystkim po rosyjsku.

Jesteś filologiem-ukrajinistą. Oprócz pracy naukowej, zajmujesz się też tłumaczeniem przysięgłym. Czyba masz gorący okres.

Kiedy zaczynałem jako tłumacz, w okręgu katowickim było nas trzech i tylko ja miałem telefon komórkowy ułatwiający kontakt zlecających tłumaczenia instytucjom. Teraz w Małopolsce jest 26 tłumaczy przysięgłych. Wśród nich wielu pochodzenia ukraińskiego. Tłumaczę też konsekwentnie lub symultanicznie. Ja skupiam się na tłumaczeniu dokumentów. Pracy jest teraz mnóstwo. Przed wojną miesięcznie miałem do tłumaczenia ok. 30 dokumentów. Marzec się jeszcze nie skończył, a w repertorium mam ich już 80. W większości dotyczą ludzkich spraw - akty urodzenia, małżeństwa, rozwody. Czasem jednak są ciekawsze, związane np. z prowadzeniem przez prokuraturę nietypowych przestępstw jak hakerstwo, albo przestępczości gospo-

darczej. Mogę powiedzieć, że dzięki tej pracy poznałem od kuchni mechanizmy korupcji i oligarchii.

Korupcja kojarzy się w Polsce z nadużywaniem funkcji publicznych dla uzyskania prywatnych korzyści.

Wciąż w Ukrainie jest elementem struktury systemu politycznego, a nawet jego zasadą. Jest częścią oligarchicznej maszyny. W krajach byłego ZSRR trudno się jej pozbyć. Między rosyjskim a ukraińskim systemem oligarchicznym różnica jest taka, że w Rosji oligarchowie podporządkowani są prezydentowi (popadnięcie w niełaski oznaczać może pozbawienie majątku), a na Ukrainie prezydent musi się z oligarchami liczyć. Istnieje obawa, że po wojnie nie stracą na znaczeniu, a część funduszy odbudowy trafi na ich konta. Oligarchowie raczej nie znikną po zakończeniu wojny. Jeśli jednak prezydent będzie arbitrem pomiędzy oligarchicznymi klanami, a nie ich sługą, oraz jeśli jednak uda się Ukraińcom odzyskać dla siebie swoje państwo, to jest szansa na rozwój kraju. Pamiętajmy jednak, że zbyt dobrze rozwinięta Ukraina to zagrożenie dla rządzących Rosją.

Nie jest tajemnicą, że Rosjanie i Ukraińcy są często powiązani rodzinie.

To jest bardzo ciekawy temat, rzadko na razie poruszany. Niewątpliwie żyje on teraz w sieciach społecznościowych. O wzajemnych relacjach rozdzielonych rodzin można się obecnie stamtąd dowiedzieć więcej niż z badań naukowych. Putin o tym wie i tego się boi, bo każda zmiana w Rosji przejdzie teraz przez Ukrainę, gdzie wolności jest znacznie więcej.

Masz swoje ulubione miejsce na Ukrainie?

Nie jest nim na pewno stolica - Kijów, który bardzo się uwiatował, ani Charków ze swoją socrealistyczną architekturą. Wolę ukraińskie tereny, które krócej były pod panowaniem Moskali - Karpaty, Bukowinę z Czerniowcami. Może dlatego, że po prostu lubię góry.

Jaka jest ukraińska kuchnia?

Prosta. Dużo potraw mącznych - np. pierogi o różnych smakach. Te z nadzieniem ziemniaczano-serowym nazywają się tam polskie, nie ruskie. Jest też barszcz, który nie jest buraczkowy, a czerwony, z dodatkiem pomidorów. Te narodowe „fast-foody” serwuje ukraińska sieć Puzata Hata (Ukraiński Strawi - potrawy ukraińskie). Generalnie ukraińska kuchnia jest tłusta i pewnie dlatego wypicie przed jedzeniem połowy szklanki wódki, „żeby się rozeszło”, może mieć swoje uzasadnienie.

Z ŁUKASZEM GŁUCHEM PO MUZEACH

Pałac w Nieborowie

Widok pałacu od strony wejściowej

Historia pałacu w Nieborowie sięga 1694 roku kiedy to kardynał Michał Stefan Radziejowski odkupił te tereny i rozpoczął budowę barokowej rezydencji.

W krótkim czasie pałac zmieniał właścicieli wielokrotnie, a w 1766 roku został nim Michał Kazimierz Ogiński, który przebudował go w stylu rokokowym. Następnie w 1774 właścicielem pałacu została rodzina Radziwiłłów, a konkretnie książę Michał Hieronim Radziwiłł. Dzięki niemu w Nieborowie znalazła się ogromna kolekcja malarstwa wielu mistrzów z całej Europy, biblioteka wzbogaciła się o wiele unikatowych pozycji, pozyskano piękne kolekcje mebli oraz zbiory sztuki zdobniczej. Rozbudowane zostały również ogrody przypałacowe.

Kolejni właściciele przyczynili się do upadku pałacu i utraty części zgromadzonych dóbr. Dopiero w 1879 roku pod zarządem Michała Piotra Radziwiłła nieborowskie dobra zaczęły odzyskiwać swoją świetność oraz została tu założona manufaktura mebli i majoliki. Ostatecznie po kolejnych zmianach właścicieli i czasach wojen w 1945 roku pałac został znacjonalizowany i przekazany w późniejszym czasie Muzeum Narodowemu jako jego oddział.

Aktualnie w pałacu udostępnionych jest do zwiedzania kilka sal z doskonale zachowanymi eksponatami, wyposażeniem i meblami oraz ogród i park, którego główną trasą jest aleja lipowa. W niedalekiej odległości znajduje się również ogród romantyczny Arkadia założony przez żonę księcia Michała Hieronima Radziwiłła Helenę z Przeździeckich, który utrzymany był w stylu angielskim z bogato wyposażonymi w dzieła sztuki pawilonami ogrodowymi.

Czasy świetności zarówno pałac jak i ogrody mają już za sobą, jednak niezaprzeczalnie oferują one wiele atrakcji dla odwiedzających, przywołując wspomnienia swojej świetności, bogactwa i niesamowitego klimatu.

Łukasz Głuch

Ogrody pałacowe są jedną z atrakcji tego miejsca

Salon czerwony, który swój wygląd zawdzięcza przebudowie w latach 1766-68

Okazale łóżko umieszczone w Sypialni Wojewody

Spacer wśród przypałacowej roślinności pozwala oderwać się od codzienności o każdej porze roku

OSTATNI CESARZ

W STULECIE ZGONU KAROLA I, CESARZA AUSTRII I KRÓLA GALICJI, 1 IV 1922 – 1 IV 2022

Kiedy na początku lat 90. popularny krakowski tygodnik „Przekrój” nazwał Franciszka Józefa ostatnim cesarzem Austrii, zwróciłem Redakcji uwagę, iż nie jest to prawda. Jednak fakt, iż wielu ludzi myśli podobnie, a dopiero po głębszym zastanowieniu dochodzi do wniosku, że jednak tym ostatnim był syn bratanka Franciszka Józefa, Karol I, jest jedynie dowodem na to, iż Franciszek Józef zapadł w pamięć potomnym jako „ostatni cesarz”, chociaż nim nie był. Bez wątpienia jest to dziedzictwo długiego i nadzwyczaj brzemiennego w wydarzenia panowania starego cesarza, przez Austriaków zwanego z tego powodu „Der ewige Kaiser” (wiecznym cesarzem), które położyło się cieniem na krótkich, bo ledwie dwuletnich rządach Karola I, które przypadły na dodatek na ostatnie wojenne miesiące istnienia monarchii austro-węgierskiej i tym samym nie pozostawiły trwałego śladu w powszechnej świadomości.

Kiedy Karol Habsburg przyszedł na świat w 1887 r. na małowniczym zamku Persenbeug w Dolnej Austrii, nie miał szczególnie mocnej pozycji w kolejce sukcesyjnej do tronu Austro-Węgier, chociaż był synem arcyksięcia Ottona, którego ojciec, Karol Ludwik, był bratem cesarza Franciszka Józefa. Przed nim plasowali się jego dziadek i ojciec, a przed nimi stryj, arcyksiążę Franciszek Ferdynand, który był oficjalnym następcą tronu. Zgon dziadka (1896) i ojca (1906) Karola oraz zawarcie morganatycznego małżeństwa

przez jego stryja i następcę tronu (1900), wykluczającego jego potomstwo z prawa do sukcesji, przybliżyły młodego Karola do korony. Jednakże dopiero zabójstwo następcy tronu w Sarajewie (1914) było wydarzeniem, które otworzyło Karolowi prostą drogę do Hofburga.

Karol miał nie tylko dobre urodzenie, ale i zgodnie z oczekiwaniami cesarza poślubił odpowiednio dobrze urodzoną wybrankę, księżniczkę Zytę Burbon-Parmeńską (1911), córkę ostatniego panującego księcia Parmy, Roberta, który jako jedenastoletni chłopiec został w 1859 r. zdeponizowany podczas wojny o zjednoczenie Italii. Honorowym gościem na ślubie Karola i Zyty w rezydencji rodziców panny młodej w Schwarza koło Wiednia był cesarz Franciszek Józef, który wraz z młodą parą oraz ówczesnym następcą tronu, Franciszkiem Ferdynandem, został uwieczniony na taśmie filmowej podczas tej uroczystości. W trzy lata po ślubie Karol został następcą tronu Austro-Węgier. Stało się to jednak w nadzwyczaj złowróżbnych okolicznościach i można śmiało zaryzykować twierdzenie, iż wraz z drogą do korony otwarta została w życiu Karola prawdziwa puszcza Pandory. Zamach w Sarajewie (1914), którego ofiarą padł jego stryj i następca tronu Austro-Węgier, arcyksiążę Franciszek Ferdynand, w efekcie doprowadził latem 1914 r. do wybuchu wojny światowej, zwanej ówczesnie nieco eufemistycznie „wielką wojną”. W dwa lata później, 21 XI 1916 r. zmarł cesarz Franciszek Józef I, a 29-letni Karol zasiadł na tronie Austro-Węgier. Miało to jednak miejsce w dość niewesołych okolicznościach: Austro-Węgry zaangażowane były w wojnę światową, która coraz poważniej drenowała zasoby ludzkie i materialne monarchii, a na dodatek nie szła tak, jak tego oczekiwano. Kraj zaangażowany był aż na trzech frontach (galicyjskim, bałkańskim i włoskim), które wyczerpywały wszystkie jego siły. W tych okolicznościach nie było odpowiedniej atmosfery do świętowania. Pośpieszna koronacja Karola i Zyty w Budapeszcie odbyła się 30 XII 1916 r. w skromnej oprawie, a nowa para królewska jeszcze tego samego dnia powróciła do Wiednia, ku ogromnemu rozczarowaniu swoich węgierskich poddanych.

W cztery miesiące po swej koronacji Karol I wybrał się w podróż inspekcyjną po zniszczonej wojną Galicji. Na wscho-

dzie królestwa nadal toczyły się uporczywe walki z Rosjanami. Z powodu bezpieczeństwa o przebiegu podróży informowano społeczeństwo dopiero *post factum*, choć wieści o wizycie cesarskiej obiegały odwiedzane przez monarchę miejscowości lotem błyskawicy i gromadziły wielkie tłumy publiczności. W drodze powrotnej do cesarza dołączyła cesarzowa Zyta, która przybyła 5 maja 1917 r. do Krakowa. Para cesarska została powitana przez lokalne władze w Barbakanie, po czym objechała miasto, spotykając się z mieszkańcami i zwiedzając wybrane obiekty. Nagrano nawet film pokazujący cesarza i cesarza salutującego z powozu witającym ich tłumom krakowian. W odróżnieniu od poprzednich wizyt cesarskich, ta była i krótka i skromna, gdyż tocząca się wojna nie sprzyjała wystawnemu fetowaniu koronowanych głów. Zaledwie po kilku godzinach pobytu w Krakowie para cesarska, żegnana 33 salwami armatnimi oddanymi z Kopca Kościuszki, via Trzebinia i Chrzanów powróciła do Wiednia.

Dziedzictwo, które Karol objął w schedzie po Franciszku Józefie w listopadzie 1916 r., było poważnie obciążone sojuszem z Niemcami i tocząca się wojna, którą kraj ten „rozdmuchał” na cały kontynent. Karol I usiłował uwolnić monarchię od tego kłopotliwego ciężaru i dlatego wiosną 1917 r. za pośrednictwem swych szwagrów, książąt parmeńskich Sykstusa i Xawerego, zainicjował potajemne rokowania z aliantami, które miały na celu zawarcie separatystycznego pokoju i ocalenie naddunajskiej monarchii od rozpadu. Usiłowania pokojowe Karola zostały jednak zniweczone przez „przeciek”, który dotarł do Berlina, kompromitując go w oczach bezwzględniego i coraz bardziej uciążliwego sojusznika, wilhelmskiego Niemiec, które wykorzystywały tę sprawę do jeszcze większego podporządkowania sobie Austro-Węgier. Przystąpienie USA do wojny w tym samym roku przesądziło o jej wyniku. Jesienią 1918 r. nastąpił rozpad monarchii austro-węgierskiej, a w samej Austrii ogłoszono republikę. Karol I odmówił podpisania aktu abdykacji i po krótkim pobycie w swej podwiedeńskiej rezydencji, zamku Eckarstau, został w marcu 1919 r. zmuszony do wyjazdu na wygnanie do Szwajcarii, a jego majątek skonfiskowano. Dwa lata później

niefortunny monarcha podjął dwie próby odzyskania tronu. Austria była republiką, ale Węgry, których był koronowanym królem, nadal, po krótkim republikańskim epizodzie, były monarchią. Na jej czele od marca 1920 r. w zastępstwie nieobecnego Karola, którego alianci nie chcieli dopuścić do władzy, stał regent Miklós Horthy, były wiceadmiral floty austro-węgierskiej. Karol I, zaopatrzony w paszporty na inne nazwisko, przedostał się w marcu 1921 r. koleją i autemobilem na Węgry i pojawiwszy się na zamku królewskim w Budapeszcie przed obliczem zaskoczonego Horthyego, zażądał oddania władzy w swoje ręce jako koronowany król węgierski. Była to pierwsza próba odzyskania tronu. Karol liczył na to, iż Horthy związany przysięgą na wierność, którą złożył mu w 1916 r., uzna go za swego suwerena. Regent Węgier zasmakował już jednak na tyle we władzy, iż nie zamierzał jej oddawać wygnanemu cesarzowi. Był także realistą i wiedział, że restytucja Habsburgów na Węgrzech wywoła aliancką interwencję wojskową. Czesi, Rumuni i Serbowie wręcz grozili interwencją na Węgrzech w przypadku restytucji Karola I, obawiając się iż będzie on usiłował odzyskać zaanektowane przez te kraje ziemie węgierskie. Horthy odmówił żądaniu Karola, a cesarz nie mając przy sobie ani jednego żołnierza nie miał nawet możliwości wywarcia jakiegokolwiek nacisku na regenta i musiał opuścić Węgry.

Karol I, zachęcany przez papieża, podjął w październiku 1921 drugą próbę odzyskania korony węgierskiej. Tym razem przyleciał wraz z cesarzową Zytą ze Szwajcarii do Sopronu na zachodzie Węgier. Udało mu się zgromadzić wokół siebie wielu zwolenników, którzy wraz ze zbuntowanymi oddziałami wojska węgierskiego rozpoczęli marsz na Budapeszt. Niestety, zamiast szybkiego dotarcia do stolicy i zaskoczenia Horthyego, pociąg cesarski zatrzymał się niemal na każdej stacji, gdzie Karol I odbierał hołdy oddania od licznie zgromadzonych tłumów, dając w ten sposób regentowi czas na zgromadzenie odpowiednich sił i powstrzymanie prawowitego króla Węgier od powrotu do Budapesztu. Na przedpolach stolicy doszło do potyczki między siłami Karola i Horthyego, a kiedy pojawili się pierwsi ranni Karol przerwał walkę, ponieważ wychowany w głębokiej wie-

Portret cesarza Karola Habsburga. Autorem jest Ferdinand Schmutzer. Zdjęcie z archiwum Austriackiej Biblioteki Narodowej.

rze nie chciał w walce o koronę przelewać krwi swych poddanych. Na Węgrzech szybko pojawili się Anglicy, którzy problem Karola postanowili rozwiązać podobnie jak stulecie wcześniej zrobili to z Napoleonem. Parę cesarską spławiono na pokładzie okrętu angielskiej floty na rzecznej Dunajem do Rumunii, skąd Habsburgów w dalszą drogę zabrał angielski krążownik „Cardiff”. Przez Bosphor i Gibraltar ostatni cesarz dotarł 19 listopada na portugalską wyspę Maderę na Atlantyku, gdzie poręczoną ze swymi dziećmi parę cesarską zostawiono bez środków do życia. W geście współczucia lokalny właściciel ziemski oddał cesarzowi do dyspozycji swą willę w Monte. Była jednak zima, dom był nieogrzewany i zawilgocony, brakowało pieniędzy na opał, a nawet na żywność, którą z wygnañcami w geście współczucia dzielili się lokalni mieszkańcy. W lutym 1922 r. cesarzowa Zyta, po długiej walce z wrogimi Habsburgom politykami Ententy, uzyskała w końcu pozwolenie na ściągnięcie na Maderę swego liczego potomstwa, co tylko pogorszyło sytuację materialną rodziny, która nie miała środków na godne życie. Na początku marca 1922 r. cesarz Karol przeżył się i za-

chorował. Przeziębienie rozwinęło się w infekcję płuc, która pogarszała się z dnia na dzień. Po trzech tygodniach choroby osłabiony organizm Karola przestał funkcjonować. Cesarz oddał ducha w otoczeniu swej rodziny 1 kwietnia 1922 r. w wieku zaledwie 34 lat. Jego ciało złożono w kaplicy kościoła NMP w Monte k. Funchalu, gdzie spoczywa do dzisiaj. Cesarzowa Zyta przeżyła męża o 67 lat i zmarła w 1989 r. na wygnaniu w Szwajcarii. Do końca życia nosiła żałobny strój. Pochowano ją w krypcie Habsburgów w Wiedniu. W 2004 r. ostatni cesarz Austrii i król Galicji został beatyfikowany w Rzymie przez papieża Jana Pawła II. Dziś na ołtarze z jego wizerunkiem natknąć się można w wielu kościołach na ziemiach byłej monarchii austro-węgierskiej.

Mariusz Paździora

Bibliografia:
Gordon Brook-Shepherd: *Uncrowned Emperor*. Londyn 2003
Alexander Borg: *Karl and Hungary: 1921 The First and the Second Restoration Attempts* [w]: „Royalty Digest”, Londyn 2000
Gerhard Stawa: *Emperor Karl of Austria in Madeira* [w]: „Royalty Digest”, Londyn 2000
„Czas” i „Nowa Reforma” z 5 i 6 maja 1917

Aktualności z powiatu chrzanowskiego

Więcej na www.powiat-chrzanowski.pl 30 marca 2022 r.

Polub nas na FB – w zamian najaktualniejsze informacje o imprezach i wydarzeniach w powiecie.

Powiat dba o rozwój infrastruktury sportowo-edukacyjnej

Przy ZST Fablok w Chrzanowie powstanie boisko wielofunkcyjne

Jednym z najważniejszych tegorocznych zadań inwestycyjnych Powiatu Chrzanowskiego będzie rozpoczęcie dwuletniej budowy boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkół Technicznych Fablok w Chrzanowie.

Powiat Chrzanowski uzyskał pozwolenie na budowę kompleksu sportowego przy ZST Fablok w Chrzanowie. Powstanie tam boisko wielofunkcyjne do gry w koszykówkę, siatkówkę, w piłkę ręczną, bieżnia lekkoatletyczna, skocznia do skoku w dal i siłownia zewnętrzna. Planowany koszt inwestycji to 2,4 mln zł.

Szkoła liczy 350 uczniów, w większości chłopców.

- Chłopcy są żywo zainteresowani wychowaniem fizycznym. Bardzo lubią wuef. Wielu z nich uczestniczy w zajęciach pozaszkolnych w klubach sportowych – mówi Agnieszka Siejka-Lasoń, Dyrektor ZST Fablok w Chrzanowie.

- Młodzież bardzo ubolewała, że szkoła nie posiada boiska zewnętrznego. Zajęcia sportowe odbywały się wyłącznie w sali

gimnastycznej, jednak to o wiele za mało. Dlatego też prowadziliśmy rozmowy z organem prowadzącym prosząc o pochylenie się nad tym tematem. Zarząd Powiatu Chrzanowskiego wyszedł naprzeciw oczekiwaniom młodzieży, za co dziękuję – dodaje Dyrektor szkoły.

W Zespole Szkół Technicznych Fablok szykuje się także renowacja sali gimnastycznej. Jej koszt to blisko 42 tys. zł. Przewidziano również montaż instalacji niskoprądowej wewnętrznej sieci internetu na Warsztatach Szkolnych, który opiewa na blisko 23 tys. zł.

Powiat Chrzanowski stara się o dofinansowanie na budowę boiska przy ZST Fablok z Ministerstwa Sportu i Turystyki wnioskując o 780.731 zł, a także z Rządowego Funduszu Polski Ład w ramach rozwoju infrastruktury sportowo-edukacyjnej w powiecie chrzanowskim.

Warto podkreślić, że niezależnie od wnioskowanego dofinansowania, inwestycja zostanie zrealizowana.

Powiat Chrzanowski włączył się w pomoc uchodźcom

Starosta uruchomił Powiatowy Magazyn Pomocy Humanitarnej, a także oddział przygotowawczy dla uczniów w I Liceum Ogólnokształcącym w Chrzanowie. Organizowany jest również transport z żywnością na Ukrainę. Cudzoziemcy mogą także skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej, ze świadczeń medycznych w chrzanowskiej lecznicy oraz z usług Powiatowego Urzędu Pracy w Chrzanowie.

Wszyscy Starostowie otrzymali polecenia organizacji Magazynów Pomocy Humanitarnej w ramach Wojewódzkiego Systemu Koordynacji Pomocy w Małopolsce. Punkt magazynowy w powiecie chrzanowskim zlokalizowano w Trzebini.

Koordynatorzy PMPH wyznaczeni przez Starostę Chrzanowskiego przyjmują do magazynu rzeczy z punktów i magazynów gminnych. Pomoc humanitarna może być transportowana na terytorium ogarniętej wojną Ukrainy, ale na ten moment wszystko, co jest zgromadzone, kierowane jest do uchodźców przebywających w powiecie chrzanowskim.

Do obsługi magazynu i czynności związanych ze sprawozdawczością zostali wyznaczeni urzędnicy Starostwa Powiatowego w Chrzanowie. Logistyka i wysyłanie transportów leży po stronie Powiatowej Straży Pożarnej.

Ponadto, 16,5 tys. zł władze powiatu przeznaczyły na zakup artykułów spożywczych o długim terminie ważności, o które bezpośrednio podczas wideokonferencji prosili przedstawiciele Iwano-Frankiwka na Ukrainie. Dodatkowo, Szpital Powiatowy w Chrzanowie przekazał artykuły medyczne (m.in. nosze, nożyczki, torby, bandaże, kompresy, gaziki).

- Wspólnie z Gminą Chrzanów zaplanowaliśmy zorganizowanie transportu z żywnością i artykułami medycznymi bezpośrednio do partnerskiego miasta Iwano-Frankiwka na Ukrainie, co jest utrudnione ze względu na trwające działania wojenne – mówi Przemysław Jaśko, Dyrektor Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych Starostwa Powiatowego w Chrzanowie.

Dziurmi Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego zapewniają przepływ informacji pomiędzy służbami Wojewody, a ośrodkami dla uchodźców. Duża część zadań związanych z zaopatrzeniem i loka-

cją uchodźców jest przeniesiona na samorządy powiatowe i gminne. Wydział Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych ściśle współpracuje z gminami na bieżąco analizując sytuację i liczbę uchodźców na terenie powiatu chrzanowskiego. Część hotelarzy zgodziła się współpracować z powiatem i przyjąć uchodźców do swoich obiektów. Chrzanowskie starostwo jest odpowiedzialne za przepływ środków finansowych od Wojewody na zabezpieczenie tego zadania.

Prawo do świadczeń medycznych

W związku konfliktem zbrojnym 12 marca 2022 roku weszła w życie Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy. Specustawa przyznaje prawo do świadczeń medycznych, refundacji leków i zaopatrzenia w wyroby medyczne. Od 10 marca do chwili obecnej w Szpitalu Powiatowym w Chrzanowie było leczonych 27 obywateli Ukrainy, w tym 20 dzieci na oddziale pediatrii. 10 osób natomiast zostało zaszczerpienych na COVID-19 w szpitalnym punkcie szczepień. Szpital Powiatowy w Chrzanowie jest także przygotowany na ewentualne zatrudnienie osób posiadających status uchodźcy i ubiegających się o pracę.

Oddziały przygotowawcze dla uczniów z Ukrainy

Powiat wyszedł także naprzeciw młodzieży szkolnej, która zmuszona była uciekać z ogarniętej wojną Ukrainy. Na razie otwarto jeden oddział przygotowawczy (działa w I Liceum Ogólnokształcącym w Chrzanowie). W planach są kolejne: w Zespole Szkół Ekonomiczno-Chemicznych w Trzebini oraz w Zespole Szkół w Libiążu.

W I LO w Chrzanowie, do którego uczęszcza 25 uczniów z Ukrainy, młodzież ma 10 lekcji języka polskiego tygodniowo. Ponadto uczy się matematyki, fizyki, geografii, historii, wiedzy o społeczeństwie,

biologii, chemii, informatyki, filozofii, angielskiego i edukacji dla bezpieczeństwa (w sumie 25 godzin). Szkoła korzysta z pomocy tłumacza, ale języka polskiego uczy nauczyciel mówiący także po ukraińsku.

Oferta dla bezrobotnych

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Chrzanowie uruchomiono dwa punkty kontaktowe – informacyjne dla uchodźców z Ukrainy. Utworzono specjalny kontakt tel. 32 753 38 27 oraz e-mail pomocukrainie@chrzanow.praca.gov.pl. Pierwszy punkt informacyjny jest przy rejestracji osób bezrobotnych, drugi natomiast dedykowany przedsiębiorcom zainteresowanym zatrudnieniem cudzoziemców oraz służby aktywizacji cudzoziemców. Zakres świadczonych wsparcia dla obywateli Ukrainy to usługi informacyjne na temat lokalnego rynku pracy, rozeznanie potrzeb i doradztwo zawodowe, informacje o ofertach pracy oraz o możliwościach uzyskania pomocy od innych instytucji publicznych, możliwość rejestracji cudzoziemca jako osoby bezrobotnej, przygotowanie CV. Pracodawcom udzielane są informacje dotyczące zasad zatrudnienia cudzoziemców, zasad zgłaszania ofert pracy dla cudzoziemców i przyjmowania ofert pracy.

Zgodnie z wprowadzonymi przepisami obywatel Ukrainy korzystający ze specjalnych uprawnień od 24 lutego oraz obywatel Ukrainy, który aktualnie przebywa legalnie w Polsce, może zarejestrować się w urzędzie pracy. Od 14 marca PUP dokonuje rejestracji uchodźców, oferując możliwość porozumiewania się w języku ukraińskim. Obywatele Ukrainy mogą korzystać z usług rynku pracy, w szczególności z pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz szkoleń. Mają także swobodny dostęp do instrumentów rynku pracy, aktywnych form pomocy oraz skierowania do zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy.

Pomoc prawna dla cudzoziemców

Z nieodpłatnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego mogą skorzystać nie tylko osoby, które nie są w stanie ponieść kosztów odpłatnej porady czy przedsiębiorcy prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, ale także cudzoziemcy mieszkający w Polsce. Można to zrobić osobiście w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu lub telefonicznie po wcześniejszej rejestracji telefonicznej pod numerem telefonu 32 625 79 64 w godzinach pracy Starostwa Powiatowego w Chrzanowie lub elektronicznie pod adresem: np.ms.gov.pl/zapisy. Na stronie powiat-chrzanowski.pl dostępne są informacje dla uchodźców. Ponadto, w zakładce TV Powiat na stronie powiat-chrzanowski.pl Michał Wawrzonek, tłumacz przysięgły języka ukraińskiego wyjaśnia zasady udzielania porad prawnych w powiecie chrzanowskim.

Spalarnia odpadów to nie elektrownia jądrowa

Podczas debaty dotyczącej planowanej budowy spalarni odpadów w Chrzanowie nie było jej przeciwników, więc zabrakło emocji. Mogliśmy za to posłuchać ekspertów ze świata nauki. Co mieli do powiedzenia na temat zakładów odzysku energii?

Spółka Veolia Południe zamierza już w 2025 r. uruchomić na terenie swojej ciepłowni przy Pogorskiej instalację termicznego przekształcania odpadów.

Maksymalna przepustowość Zakładu Odzysku Energii została obliczona na 23 600 ton RDF-ów rocznie. Veolia zapewnia, że do ZOE trafią wyłącznie RDF-y ze składowiska w Balińcu. Choć w tym przypadku pojawiło się ostatnio sporo niejasności.

Radny Andrzej Filipczak, powołując się na informację od przewodniczącego Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna”, podał, że

baliński ZGOK ma jedynie ok. 4 tys. RDF-ów rocznie z terenu trzech gmin: Chrzanowa, Trzebini i Libiąża.

- Skąd będzie reszta RDF-ów? - dopytywał.

Maciej Osysko, kierownik projektu ze spółki Veolia Południe, odpowiedział, że na łamach „Przełomu” przedstawiciel ZGOK informował o 11 tys. ton RDF-ów w ciągu pół roku, a więc 22 tys. ton w ciągu roku.

CO TO SĄ RDF-Y

Jest to alternatywne paliwo o wysokiej wartości opałowej, powstające z wyselekcjonowanych odpadów, m.in. z tworzyw sztucznych, tekstyliów, drewna, gumy, papierów, które nie nadają się do dalszego przetwarzania i recyklingu.

JAKIE SĄ ZALETY SPALARNI?

Prezes Veolii Wojciech Noga oraz dyrektor projektu Maciej Osysko, podkreślali, że budowa spalarni odpadów po pierwsze zredukuje emisję CO² do atmosfery. Będzie więc czystsze powietrze nad Chrzanowem. Po drugie - ustabilizują się ceny ciepła systemowego. Po trzecie - zostaną zagospodarowane RDF-y. Po czwar-

te wreszcie - wzrośnie bezpieczeństwo dostaw ciepła do mieszkań.

DLACZEGO ZABRAKŁO PRZECIWNIKÓW SPALARNI?

Na debacie zabrakło przedstawicieli przeciwników budowy spalarni. Przypomnijmy, że w tej sprawie zebrano około 3 tys. podpisów.

Dzień przed debatą przedstawiciele strony społecznej przesłali pismo do urzędu miejskiego, że nie wezmą udziału w tym spotkaniu. Podpisali się w imieniu Rady Osiedla Stella i protestujących: Emil Zieliński, Justyna Kozyra i Janina Hacuś (przewodnicząca Rady Osiedla Stella).

Argumentowali, że do tej pory nie mieli możliwości zapoznania się z załącznikami do raportu, opinią Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie, opinią Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chrzanowie, opinią Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Wód Polskich w Krakowie.

Burmistrz Robert Maciaszek wyjaśnił, że wymienione opinie dotyczyły samej po-

Maciej Osysko, kierownik projektu budowy zakładu odzysku energii w Chrzanowie, i Wojciech Noga, prezes zarządu spółki Veolia Południe

trzeby sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko planowanej spalarni. Właśnie m.in. na ich podstawie nakazał Veolii sporządzenie raportu. Kwestii brakujących załączników do raportu - nie wyjaśniono.

Maciaszek podkreślił jeszcze, że debatę zorganizowano „jako coś ekstra”, właśnie na prośbę protestujących mieszkańców, których zabrakło.

Przygotowując tekst do bieżącego wydania „Prze-

łomu” staraliśmy się umówić na bezpośrednią rozmowę z przedstawicielem strony społecznej Emilem Zielińskim. Ze względu na jego ograniczone możliwości czasowe, nie udało się.

Łukasz Dulowski

CO EKSPERCI MÓWIĄ O SPALANIU ODPADÓW

FOT. ŁUKASZ DULOWSKI

Prof. Tadeusz Pająk

Prof. Tadeusz Pająk z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie:

- Nasz kraj stoi przed wielkimi wyzwaniami w zakresie gospodarowania odpadami w obiegu zamkniętym. Do 2035 r. musimy uzyskać aż 65 proc. recyklingu. Tylko 10 proc. odpadów pozostaje do składowania. A 25-procentową lukę będzie trzeba wypełnić instalacjami do odzysku energii. Co więcej, takie źródła ciepła są niezależne. Gdyby nastąpiła jakaś poważna awaria systemowa na sieci elektroenergetycznej, to taka instalacja może dać ciepło przynajmniej dla części miasta. I właśnie tego rodzaju działania wspiera obecny rząd.

Ciepłownie, oparte na węglu, emitują do powietrza aż 10 razy więcej CO² niż spalarnie odpadów. Ponadto w miastach, w których funkcjonują zakłady odzysku energii, są najniższe dla mieszkańców opłaty za śmieci.

Nie jest prawdą, że niektóre kraje w Europie, np. Szwajcaria, odchodzą od spalarni. Przeciwnie, takie plany mają do 2050 r.

Jeśli chodzi o awarie, to w zakładach odzysku energii mamy podobną sytuację jak w typowych elektrowniach. Co może się tutaj wielkiego wydarzyć? To nie jest elektrownia jądrowa. W przypadku awarii w spalarni odpadów zostanie ona po prostu wyłączona.

W 8 spalarniach w Polsce awarie występują sporadycznie. To jest kilka godzin w roku. Nie pozostawiają żadnych skutków dla środowiska.

FOT. ŁUKASZ DULOWSKI

Dr Michał Dąbrowski

Dr Michał Dąbrowski z Polskiej Izby Gospodarki Odpadami:

- Takich odpadów, które nie nadają się do kompostowania lub recyklingu, mamy na rynku 20 milionów ton. Np. w Niemczech na 10 mln mieszkańców jest spalane 3,3 mln ton, a w Polsce ten wskaźnik wynosi tylko 0,3 tony.

Cała Europa podzieliła sobie gospodarkę odpadami właściwie na dwa strumienie: recykling i właśnie termiczne ich przekształcanie. W moim odczuciu nie należy patrzeć na odzysk energii z odpadów jako konkurencję do recyklingu, tylko wyeliminowanie ich składowania. Wyobraźmy sobie sytuację, że wybuchła epidemia. Nie mamy co zrobić z odpadami zagrażającymi życiu i zdrowiu? Rozwiązaniem jest spalarnia. A co w przypadku wojny, gdy brakuje gazu i węgla? Np. Szwecja realizuje hasło „moje odpady, moje ciepło” właśnie poprzez budowę zakładów odzysku energii. Warto czuć się bezpiecznym, posiadając na miejscu taką instalację.

A jeśli chodzi o zdrowie, to w Japonii jest ponad tysiąc zakładów termicznego przekształcania odpadów, nienadających się do recyklingu, i ludzie żyją tam najdłużej. Wiedeń, jedno z najczystszych miast, ma 9 spalarni.

Są takie odpady, jak metale i szkło, które można ciągle przetwarzać, na nowo używać. Ale nie da się już tego robić np. z papierem czy plastikiem. Co więcej, to paliwo ma cenę ujemną, czyli nie trzeba za niego płacić.

Dr Aleksander Sobolewski

Dr Aleksander Sobolewski, dyrektor Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrze:

- Obecnie w Polsce występuje boom spalarniowy, bo wreszcie nasza gospodarka dorosła do tego, że trzeba coś z tymi odpadami zrobić. Podstawowe pytanie brzmi, czy w ogóle budować spalarnię. Jeśli w Europie to robią, to ten kierunek wydaje się logiczny. Najlepiej mieć swoje paliwo i jest to bezdyskusyjnie RDF. Lokalizację zawsze wymuszają lokalne potrzeby. Jeśli zaś chodzi o skalę, to np. w Koninie budują już drugą spalarnię. Tym razem typowo żeby na niej zarabiać.

Aktualne prawo ochrony środowiska naprawdę chroni społeczeństwo przed tym, żeby zły kapitalista nie próbował, kosztem środowiska, napychać sobie kieszeni. Z obiektów jądrowych chyba tylko elektrownia jądrowa posiada ostrzejsze regulacje. Współczesna spalarnia jest bezdyskusyjnie ekologiczna. Minęły czasy, że ktoś ordynarnie rżnie społeczeństwo i w nocy wyciąga filtr. Dzisiaj monitoring musi działać cały czas i każdy może to sprawdzić.

PRACA

Zatrudnię

• BIOSYSTEM Bołęcin zatrudni pracowników na produkcję. Tel. 32 624 99 50, www.biosystem.pl/praca

• BRUKARZY oraz pomocników do robót brukarskich zatrudni od zaraz firma z Trzebini. Praca przy robotach brukarskich i drogowych. Praca na miejscu. Umowa na pełny etat. Dobre warunki finansowe. Tel. 509-235-853, 517-905-484

• BRUKARZY, pomocników brukarzy zatrudni firma. Tel. 694-437-580

• BUDOWLANICA do przebudowy domu w Paczółtowicach Tel. 728-426-944

• CONTEC Kromiss Sp. z o.o. zatrudni elektromechanika. CV na adres: hr@contec-kromiss.eu Tel. 32 623 42 01

• FIRMA budowlana zatrudni pracowników do ociepleń (mile widziane doświadczenie). Tel. 600-912-309

• FIRMA drogowa zatrudni pracowników do budowy i remontów dróg. Tel. 693-573-119

• FIRMA przyjmie do prac remontowo-wykończeniowych. Tel. 602 101 440

• FIRMA zatrudni pracowników: wymiana stolarki okiennej, bez nałogów, z doświadczeniem. Mile widziane prawo jazdy kat.B. Tel. 602-607-794

• Firma POLSKOK poszukuje pracowników na stanowisko: Pracownik Produkcji. Tel. 32-642-37-47 wew. 110, Email: rekrutacja@polskok.com.pl lub kontakt osobisty - Chrzanów, Wodzińska 1

• Firma PRM WREMGÓR z Libiąża zatrudni: tokarzy i ślusarzy z doświadczeniem – wremgor@poczta.fm Tel. 32 222-55-60

• KELNERA i kucharza przyjmę - Trzebinia. Tel. 605-444-498

• IDEABUD sp. z o.o. zatrudni na stanowiska: inżynier budowy/logistik, pracownik budowlany, samodzielny: murarz, zbrojarz, cieśla. CV na adres: kadry@ideabud.com.pl Tel. 503 527 912

• KIEROWCÓW samochodów ciężarowych z kat.C, C+E zatrudni firma. Tel. 694-437-580

• KIEROWCĘ (może być student, emeryt, rencista) do rozwożenia pizzy - Trzebinia. Tel. 506-027-185

• KIEROWCĘ C+E międzynarodowy, chłodnia/plandeka. Tel. 662-013-700

• KIEROWCĘ kat. C oraz C+E (wanna). Tel. 509-362-842

• KWIACIARNIA w Trzebini przyjmie pracownika. Tel. 608-483-889

• MONTERÓW zewnętrznych sieci wod.-kan. zatrudni firma. Tel. 694-437-580

• OPERATORA koparki i koparko-ładowarki z doświadczeniem zatrudni firma. Tel. 694-437-580

• P.B. „Konstbud” zatrudni do pracy przy fundamentach. Mile widziane doświadczenie. Tel. 502-378-908, 32-613-71-96

• POLSTYR Młoszowa poszukuje pracowników na linię produkcyjną. Do przyuczenia. CV: karol.kowalik@polstyr.com.pl. Tel. 602-498-719, 571-213-812

• POMOCNIKA budowlanego - 4.000 miesięcznie Tel. 698-114-103

• POSZUKIWANY mężczyzna do prac dorywczych gospodarczych i porządkowych. Tel. 602 100 777

PRACA - specjalista ds.inwestycji – TBS Chrzanów. Tel. 603 910 962, Email: biuro@tbs-chrzanow.com.pl

• PRACA dla opiekunki przy starszej pani - teren Trzebini. Tel. 600-246-820

• PRACOWNIKA na Stację Paliw Orlen w Chrzanowie, Kroczyńskich 22. Tel. 728-392-893

• PRACOWNIKÓW do dociepleń domów. Tel. 518 501 442

• PRACOWNIKÓW ogólnobudowlanych. Tel. 601-998-930

• PRZYJMĘ do pracy pracowników: ocieplenia, elewacje. Tel. 664-781-745

• ZATRUDNIMY Panią do pracy w centrum ogrodniczym - głównie obsługa klienta. Wymagana znajomość kasy fiskalnej. Tel. 606 748 023

• ZATRUDNIMY pracowników budowlanych z doświadczeniem. Tel. 602-497-679

• ZATRUDNIĘ do pakowania zamówień w sklepie internetowym i ogólnych prac na magazynie w Bołęcinie. Ze względu na charakter pracy szukamy mężczyzn. Może być emeryt lub rencista. Tel. 607-331-675

• ZATRUDNIĘ dorywczo mężczyznę (emeryt lub rencista) do prac w szkółce krzewów. Tel. 721-822-813

• ZATRUDNIĘ emeryta do prac pomocniczych - porządkowych. Eurostyl Chelmek. Tel. 33-846-38-01

• ZATRUDNIĘ kierowcę C+E transport międzynarodowy, wyjazdy tygodniowe. Tel. 692-288-673

• ZATRUDNIĘ pomocnika na budowę. Tel. 533-455-727

• ZATRUDNIĘ pracownika do biura rachunkowego. Znajomość programu Optima, Płatnik. Tel. 781-975-024. Email: praca.biuro@onet.pl

• ZATRUDNIĘ pracowników do prac wykończeniowych. Tel. 608-663-219

• ŚLUSARZA, spawacza, elektryka samochodowego przyjmę na stałe, praca na warsztacie w Trzebini, również emeryta lub rencistę. Tel. 602-751-281

MOTORYZACJA

Sprzedam (m)

• OPEL vectra B (1999r.), 2.0 benzyna + gaz. Tel. 609-511-530

Kupię (m)

• 100% każdy samochód kupię. Tel. 880-084-653

SKUP AUT za gotówkę
500 349 500

• 100 % Autoskup Tel. 500-349-500

AUTOSKUP
tel. **516 159 309**
• 100% każdy samochód kupię. Tel. 516-159-309

• 32-611-03-50 Auto-Skup rozbite, całe; drogich, tanich. Tel. 600-465-773

• ABSOLUTNY autoskup aut do 2.000zł. Tel. 513-905-984

• **AUTO skup. Osobowe, dostawcze, motory, skutery, ciągniki. Przyjadę na miejsce lawetą i zabiorę. Każdy stan! Tel. 889-098-521**

• AUTO-SKUP: całe, uszkodzone, skrodowane. Złomowanie, wystawiamy zaświadczenia; własny transport. Tel. 604-188-647

• KUPIĘ każde daewoo. Tel. 32-623-91-52, 606-482-571

• KUPIĘ każdą Toyotę. Tel. 533-002-123

• MERCEDESA Sprintera - każdego kupię. Tel. 533-002-123

• SKUP aut całych, rozbitych. Tel. 880-084-653

• SKUP samochodów całych, rozbitych i dostawczych. Tel. 516-159-309

• **ZŁOMOWANIE - skup pojazdów samochodowych, rolniczych, motocykli. Tel. 604-754-418**

Części motoryzacyjne

• AUTO-CZĘŚCI: używane, duży wybór, faktura Vat – Chrzanów, Działkowa (droga w kierunku Luszowic). Tel. 506-099-245

• OPONY używane - duży wybór; przy zakupie montaż gratis! Wulkanizacja. Chrzanów, ul. Działkowa (droga na Luszowice). Tel. 506-099-245

Usługi motoryzacyjne

• 32-611-03-50 AUTOZŁOM – kasacja pojazdów. Pomoc drogowa. Skup samochodów całych, rozbitych, skrodowanych. Sprzedaż części używanych. Tel. 600-465-773

• AUTOSZYBY – sprzedaż, profesjonalny montaż, gwarancja – Dulowa. Tel. 32-613-81-47, 601-531-720

• **KASACJA pojazdów. Wystawiamy zaświadczenia. Dojazd gratis. Autoskup. Tel. 606-482-571, 32-623-91-52**

• POMOC drogowa - Autolaweta. Tel. 513-651-407

• SPAWANIE aluminium. Tel. 502-393-887

NIERUCHOMOŚCI

Sprzedam (n)

• DZIAŁKA - Trzebinia, obręb Trzebinia o powierzchni 1696m2 pod zabudowę mieszkaniową. Media: prąd, gaz, woda, Netia. Niedaleko szkoła i przystanek linii „9” Tel. 696-748-588

• DZIAŁKI rolne w Bołęcinie ok. 80 ar i ok. 20 ar - sprzedam. Tel. 601-746-678

• LOKAL wolno stojący w Krzeszowicach - 15m2, ul. Armii Krajowej sprzedam lub wynajmę. Tel. 608-323-970

• MIESZKANIE 34m2, 1 piętro - Chrzanów, Popiełuski. Tel. 530-444-422

• MIESZKANIE komfortowe 52m2, parter w Libiążu, Wojska Polskiego; 290.000zł. Tel. 508-586-170 po 18.00

• MIESZKANIE oś. Niepodległości 67m-5600zł/m2. Tel. 505-415-720

• SPRZEDAM nowy dom w stanie surowym, zamkniętym w Jankowicach. Tel. 600-238-671

• SPRZEDAM obiekt komercyjny przy drodze głównej w Libiążu. Tel. 510-212-240, 510-212-241

Kupię (n)

• DZIAŁKĘ - Żarki, Libiąż, Gromiec - kupię. Tel. 533-002-123

KUPIĘ MIESZKANIE MOŻE BYĆ DO REMONTU LUB ZADŁUŻONE GOTÓWKA TEL. 508-335-230

• KUPIĘ. Tel. 508-335-230

• **KUPIĘ dom do 800 tys. Ogłoszenie prywatne. Tel. +48-519-542-826**

• KUPIĘ mieszkanie w Libiążu, os. Flagówka, maksymalnie drugie piętro. Tel. 607-607-864. Email: katarzyna.bebenek@gmail.com

• KUPIĘ zadłużone domy, działki, gotówka. Załatwiam wszystkie formalności, prawne, komornik, dyskretnie. Tel. 533-553-388, Biuro: Chrzanów, Sienkiewicza 11, lp.

• ZDECYDOWANIE kupię działkę, grunt lub inną nieruchomość z bezpośrednim dostępem do głównej drogi w Trzebini, Chrzanowie, okolicy (bez pośredników). Tel. 538-330-565

Wynajem (mam do wynajęcia)

• DO wynajęcia garaż na Trzebieńce. Tel. 570-275-999

• DO wynajęcia lokal o pow. 152 m2 na parterze biurowca w centrum Chrzanowa. Tel. 502 277 455, Email: stabil@interia.eu

• DO wynajęcia lokal o powierzchni 36 m2 w Chrzanowie. Przeznaczenie - handel, usługi, biuro. Tel. 510-212-240, 510-212-241

• DO wynajęcia pomieszczenia pod gabinet lekarski w centrum Chrzanowa. Tel. 504-244-916

• KAWALERKA do wynajęcia, Chrzanów osiedle Północ. Proszę o kontakt po godzinie 17. Tel. 607-388-299

• LOKAL - użytkowy - biuro, kancelaria, gabinet, mieszkalny, powierzchnia. Tel. 606-730-363

• LOKALE biurowe, użytkowe do wynajęcia - 3 miesiące za darmo. Chrzanów. Tel. 502-277-455

Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Chrzanowie Sp. z o.o. (dalej:TBS) ul. Sokoła 30/5; 32-500 Chrzanów ogłasza:

przetarg ustny, nieograniczony, na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, który odbędzie się w dniu **11 kwietnia 2022 r. o godz. 10.00** w siedzibie spółki, **na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej przy ul. Głowackiego/Kadłubek w Chrzanowie, oznaczonej jako działka nr 3757/2 o pow. 2747 m2.**

Osoba przystępująca do przetargu winna wnieść wadium na rachunek TBS w wysokości 40 050 zł do dnia 07.04.2022 r.

UWAGA: Pełna treść ogłoszenia o przetargu została udostępniona na stronie internetowej: www.tbs-chrzanow.pl – **AKTUALNOŚCI oraz na BIP.**

Kontakt telefoniczny: +48 603 910 962, tel. 32 623 02 37, lub email: zamowienia@tbs-chrzanow.com.pl

BURMISTRZ MIASTA TRZEBINI INFORMUJE

o podaniu do publicznej wiadomości na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta w Trzebini, ul. Marszałka Piłsudskiego 14, ul. Narutowicza 10 oraz na stronie internetowej www.trzebinia.pl wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę na rzecz wnioskodawców i dotychczasowych dzierżawców.

Wykaz obejmuje:

- część działki nr 658/3 położonej w obrębie Trzebinia,
- część działki nr 1797/20 położonej w obrębie Trzebinia

Wykaz o którym mowa, wywieszony zostanie na okres 21 dni, tj. od dnia 30.03.2022 roku do dnia 20.04.2022 roku

Z up. Burmistrza
Zastępca Burmistrza
Mirosław Cholewa

BURMISTRZ MIASTA TRZEBINI INFORMUJE

o podaniu do publicznej wiadomości na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta w Trzebini ul. Marszałka Piłsudskiego 14 i ul. Narutowicza 10, na stronie internetowej www.trzebinia.pl wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w trybie bezprzetargowym.

Wykaz obejmuje:

- działkę nr 820/26 o pow. 0,0207 ha obręb Siersza, stanowiącą własność Gminy Trzebinia.

Wykaz, o którym mowa zostaje wywieszony na okres 21 dni tj. od 30.03.2022 r. do 20.04.2022 r.

Burmistrz Miasta Trzebini
Jarosław Okoczek

BURMISTRZA MIASTA TRZEBINI INFORMUJE

o podaniu do publicznej wiadomości na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Trzebini ul. Marszałka Piłsudskiego 14, ul. Narutowicza 10 oraz na stronie internetowej www.trzebinia.pl wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę na rzecz dotychczasowych dzierżawców i na rzecz wnioskodawców.

Wykaz obejmuje:

- część działki nr 1102, obr. Wodna,
- część działek nr 1225, 1900/3, obr. Trzebinia,
- działkę nr 352/9, obr. Trzebinia,
- działkę nr 641/1, obr. Trzebinia,
- część działki nr 400/187, obr. Wodna,

- działki nr 57/6, 776/3 oraz część działki nr 60/6, obr. Siersza
- część działki nr 896/5, obr. Góry Luszowskie,
- część działki nr 417/1, obr. Góry Luszowskie,
- działkę nr 381/4, obr. Siersza.

Wykaz, o którym mowa, wywieszony zostanie na okres 21 dni tj. od 30.03.2022 r. do 20.04.2022 r.

Marinex

Mariusz Biela
tel./fax 32-711-93-40
602 776 543

Kompleksowe roboty budowlane, wykończeniowe. Tanio, terminowo

Elewacje z docieplaniem styropianowym tynki mineralne i akrylowe

Pomiar, wycena, doradztwo GRATIS!

OFERUJE

STAL OD A DO Z WYROBY HUTNICZE ARTYKUŁY BUDOWLANE USŁUGI TRANSPORTOWE

ZAPRASZAMY OD 7.00 DO 16.00
Trzebinia, ul. Piłsudskiego 103a (Baza Transgór)
tel. 32 612 23 06, 32 753 39 95

• **MASZ remont.** Mieszkania 2 do 6 miesięcy. Również dla osób pracujących i firm (brygady 2-20 osób). Chrzanów Tel. 660-876-749, OLS

• **SALON** Fryzjerski dobrze prosperujący (lub stanowiska) do wynajęcia w Chrzanowie Tel. 32-623-87-20, +353 894 189 878

• **WYNAJMĘ** gabinety dla lekarzy specjalistów, podologa, laboratorium medyczne, Apteka. Artroskop. Trzebinia Głowackiego 32. Tel. 605-085-018, www.artroskop.pl

USŁUGI

Budowlane

• 515-728-836 Malowanie, gładź bezpyłowa, sufity podwieszane, tapetowanie, panele podłogowe, montaż drzwi, wylewki samopoziomujące Tel. 515-728-836

• 518-706-099 Budowa domów 35m2 i 70m2 według projektu. Wolne terminy na wiosnę; www.tom-reg.pl

• 518-706-099 Gładzie, malowanie maszynowe, płytki, kompleksowe wykończenia. www.tom-reg.pl

• 609-812-230 Flizowanie, łazienki, remonty Tel. 609-812-230

• A-Z Remonty - wykończenia, gwarancja. Gładzie, flizy, poddasza, zabudowy, itp. Tel. 533-515-690

• ADAPTACJA poddaszy. Tel. 609-812-230

• BRAMY, bramki: metalowe i drewniane, ogrodzenia panelowe Tel. 730-718-715

• BRAMY, ogrodzenia, balustrady Tel. 796-17-17-55

• BRUKARSTWO Tel. 501-066-248

• BRUKARSTWO Tel. 505-148-009

• BRUKARSTWO, kanalizacja, ogrodzenia A-Z Tel. 664-553-074

• **BUDOWA** domów od podstaw Tel. 604-456-994

• **BUDOWA** dróg dojazdowych, podjazdów, podbudowy. Tel. 668-340-936

• **CYKLINOWANIE** bezpyłowo. Tel. 516-769-265

• **CYKLINOWANIE** bezpyłowo. Tel. 798-381-658

• **DACHY** - konstrukcje dachowe wraz z kryciem; wymiana pokryć dachowych. Tel. 602-643-330

• **DACHY** - malowanie. Tel. 517-357-255

• **DACHY**, uszczelnienie. Tel. 731-181-738

• **DACHY**, więźby, pokrycia. Tel. 509-339-135, 785-361-969

• **DACHY**, więźby, pokrycia. Tel. 604-456-994

• **DOCIEPLENIA** budynków - termoizolacja; 25-letnie doświadczenie. Tel. 602-101-440

• **DOCIEPLENIA** budynków. Tel. 604-456-994

• **DOCIEPLENIA**, elewacje, odnowa elewacji, wykończeniówka. Tel. 664-781-745

• **DOCIEPLENIA**, elewacje, wykończenia. Buduj z góralami!!!; www.wmexpert.com.pl Tel. 663-310-949

• **EKOSZAMBA**, szamba betonowe - montaż, sprzedaż Tel. 501-066-248

• **ELEWACJE** odnawianie. Tel. 517-357-255

• **GARAŻE** blaszane, drewnopodobne, hale, magazyny, kojce dla psów. Mocna konstrukcja - ocynk. Tylko u nas wzmocniony trapez blachy! Transport, montaż - Gratis! krótkie terminy Tel. 509-038-426, 696-753-588

• **GŁADZIE** maszynowe, czyszczenie bezpyłowe. Tel. 518-706-099, www.tom-reg.pl

• **GŁADŹ**, remonty Tel. 506-019-583

• **KAMIEŃ**, piasek, ziemia, gruz Tel. 501-066-248

• **KOMINKI**. Tel. 606-135-088

• **KOMPLEKSOWE** remonty mieszkań (Krys-Pro-Rem) Tel. 696-576-467

• **MALOWANIE** agregatem, gładzie bezpyłowe, płytki, malowanie wnętrz. Tel. 790-521-514

• **MALOWANIE** dachów, elewacji; konserwacja konstrukcji stalowych betonowych, drewnianych. Wieloletnia praktyka Tel. /fax 33-873-06-01, 602-882-325

• **MALOWANIE**, gładzie tanio Tel. 501-215-951

• **MALOWANIE**, gładzie, regipsy, techniki malarskie: trawertyn, glasser, etc. Tel. 575-872-318

• **MALOWANIE**, gładź. Tel. 660-890-189

• **MDM Ogrodzenia betonowe - produkcja, sprzedaż; Olszyny, Młyńska 6, Babice Tel. 665-243-082**

• **MINIKOPARKA** usługi: drenaż, ekoszamba, kanalizacja Tel. 501-066-248

• **OCIEPLENIA**, elewacje, odnowa, wykończenia wnętrz, łazienki. Tel. 604-478-121

OGRODZENIA
45 ZŁ/MB.
508 786 884

• **OGRODZENIA**. Tel. 508-786-884

• **PRACE** na wysokości. Tel. 502-277-286

• **PROJEKTY** budynków indywidualnych, gotowych, rozbudowy, adaptacje, kosztorysy, nadzory budowlane. Świadczenia energetyczne - F.H.U. „Natalia” Chrzanów, ul. Sikorskiego - inż. Jacek Gębala Tel. 32-754-11-00, 32-623-95-35, 600-238-671

• **REMONTY i wykończenia łazienek, flizy - kompleksowo. Tel. 791-638-341**

• **REMONTY** łazienki, wykończenia wnętrz. Tel. 602-318-845

• **REMONTY**. Płytki, gładź, malowanie, sufity podwieszane, poddasza Tel. 787-990-755 Email: elerem@onet.pl

• **SCHODY** drewniane produkcja, montaż Tel. 793-583-607. www.schodydrzwi.com.pl

• **SCHODY** marmurowe, granitowe, błaty Tel. 606-135-088

• **SZTACHETY** Tel. 730-718-715

• **TRANSPORT** - cement, piasek, kamień, żwir; wywóz gruzu, ziemi Tel. 668-340-936

• **UKŁADANIE** kostki brukowej Tel. 505-828-444, 535-061-222

• **UKŁADANIE** płytek (kuchnie, łazienki, tarasy itp.). Szybko i tanio. Tel. 691 536 134

• **USŁUGI** Rem-Bud: adaptacje, suche tynki, sufit 65zł, ścianki 47zł, malowanie 15zł, gładź 20zł, flizowanie 55zł. Tel. 606-740-937

• **USŁUGI** koparko-ładowarką i minikoparką. Tel. 505-828-444

• **USŁUGI** minikoparką. Tel. 668-340-936

• **USŁUGI ogólnobudowlane: murarka, prace ciesielsko-zbrojarskie, wykończenia wnętrz, zabudowy poddaszy, łazienki kompleksowo, prace hydrauliczne, przyłącza kanalizacyjne. Dogodne ceny, szybkie terminy. Tel. 729-357-505**

• **USŁUGI** - koparko-ładowarką JCB, kucie młotem, wyburzenia kompleksowo Tel. 501-066-248

• **WYBURZENIA - wywóz gruzu Tel. 505-828-444**

• **WYBURZENIA** kompleksowo, wywóz gruzu Tel. 501-066-248

• **WYKONUJEMY** wylewki maszynowe. Tel. 792-441-475

• **WYLEWKI** maszynowe, anhydrytowe, przemysłowe, styrobeton. Solidne wykonanie. Tel. 534-535-078

• **WYNAJEM** wiertnicy wraz z operatorem. Tel. 534-835-940

• **WYNAJEM** zgrzewarki elektrooporowej (gat) wraz z operatorem. Tel. 534-835-940

• **WYPOŻYCZALNIA** narzędzi Balin. Tel. 506-818-366, www.tools-chrzanow.pl

Elektrotechniczne

• **600-789-505 Instalacje elektryczne Tel. 600-789-505**

• **ALARMOWE-ANTENOWE**-RTV/SAT, domofony, wideodomofony, telewizja obserwacyjna, komputerowe LAN/WIFI - montaż, naprawa. „Prewen”. Tel. 32-757-18-84, 502-863-471

• **ALLSYSTEM - instalacje alarmowe, przeciwpożarowe, telewizja przemysłowa, naziemna i satelitarna, powiadomienie GSM, centrale telefoniczne Tel. 692-054-349, www.allsystem.pl**

• **ELEKTRYCZNE**. Tel. 601-070-229

• **INSTALACJE** elektryczne, przyłącza, odbiory Tel. 507-400-757

Instalacyjne

• **A.S** instalacje elektryczne Tel. 506-403-160. Email: stafiej01@gmail.com

• **AELEKTRO-SERWIS** wykonuje: instalacje elektryczne, odgromowe, teletechniczne, podłączenia urządzeń elektrycznych, naprawy, pomiary. Tel. 603-269-086, 32-623-81-84 po 17.00

• **ELEKTROINSTALACJE** Tel. 608-445-635

• **INSTALACJE** elektryczne Tel. 600-789-505

• **INSTALACJE** fotowoltaiczne od A do Z. Solidnie i sprawnie. Gwarantujemy montaż w 2 tygodnie od podpisania umowy. tel. Tel. 783 649 699, Email: balansdom@gmail.com, www.balansdom.pl

• **INSTALACJE** wod-kan, CO, gaz. Ogrzewania podłogowe, wymiana kotłów. Montaż kotłowni. Próby szczelności gazu. Tel. 534-835-940

• **INSTALACJE** wod.-kan.-co-gaz. Montaż instalacji sanitarnych, grzewczych i gazowych. Wymiana kotłów węglowych i gazowych. Modernizacje kotłowni. Tel. 692-189-394

• **INSTALACJE** wod.kan., c.o., gaz; przyłącza gazowe Tel. 507-400-757

• **WC**, co instalacje, kotłownie, przeróbki itp. Tel. 577-381-254

Serwisowe

• 602-676-726 AGD-serwis. Naprawa pralek, lodówek Tel. 602-676-726

• **KOMPUTERY - usuwanie problemów. Dojazd bezpłatny. Tel. 502-863-471**

• **NAPRAWA** RTV, telewizory, anteny. Dojazd bezpłatny! Szybko, solidnie, gwarancja. Tel. 32-623-54-18, 691-511-914

• **SERWIS** - naprawa, montaż term. kotłów gazowych. Przeglądy, konserwacje, próby szczelności, analiza spalin, uprawnień. Podłączanie kuchenek, gwarancja. Junkers, Neckar, Termet, Vaillant, Saunier-Duval, DeDietrich, Beretta, inne Tel. 666-255-068

• **SERWIS** kotłów gazowych. Tel. 516-333-910

Okolicznościowe

• **KATERING** okolicznościowy. Obiady domowe dla pracowników fizycznych. Tel. 783-860-197

• **KOMPLEKSOWA** obsługa wesel i catering; www.jaceknowak.pl Tel. 601-861-673

Rachunkowe

• **BILIŃSKI** Witold Kancelaria Podatkowa. Spadki, darowizny, inne nabycia; pomoc deklaracje, pisma, ulgi w spłacie. Chrzanów, Aleja Henryka 24. Tel. 603-210-420, 32-623-28-40

Finanse

• **POŻYCZKI** - szybko z komornikiem; Pośrednik CDF S.C. firmy Matpol Finanse Sp. z o.o. Tel. 32-260-00-33, 516-516-611

Sprzątanie

• **CZYSZCZENIE** dywanów, tapicerek meblowych. Tel. 694-227-177

• **KOMPLEKSOWE sprzątanie biur, mieszkań, domów (też po remoncie) itd. Dobre ceny. Tel. 664-565-653**

• **PRANIE** dywanów i mebli Tel. 881-020-414

Firma WODHURT

oferuje kotły:
♦ **węglowe**
♦ **gazowe**
♦ **elektryczne**

Armatura sanitarna

Trzebinia, ul. Długa 34
Tel 602 172 986

F.H.U.
EUROBUD
Docieplenia budynków
Roboty ogólnobudowlane
Aranżacja wnętrz
Szybko, solidnie, gwarancja
tel. 600 912 309
32-627-42-46
www.firma-eurobud.pl

SKŁAD OPAŁU WĘGLOMAR
Węgiel miał Realizacja deputatów
eko-groszek
501-756-412
32-613-72-73
Lgota, ul. Krótka 4
www.weglomar.pl

BOSTAR®
KRZESZOWICE
WĘGIEL • MIAŁ
EKO-GROSZEK
PELET
NAJLEPSZE CENY
TRANSPORT
www.bostar.com.pl

Skład opału Krzeszowice
Krzeszowice, ul. Zagrody 5
e-mail: info@bostar.com.pl
tel. 12 258 39 55, 664 280 615

Skład opału i materiałów budowlanych
w Tenczynku
tel. 12 282 66 17

Skład opału i materiałów budowlanych
w Regulicach
tel. 12 283 11 20

SALON TECHNIKI GRZEWczej SPRZEDAŻ RATALNA SERWIS KOTŁÓW GAZOWYCH

WOD-term

www.wod-term.eu

AUTORYZOWANY SERWIS:

- **BRÖTJE**
- Vaillant
- Saunier Duval
- **WOLF**
- De Dietrich
- ACV
- Beretta

Chrzanów, ul. Władysława Sikorskiego 11

Serwis: tel. 516 333 910

Oddział Chrzanów: tel. 32 42 02 734

wodterm.chrzanow@gmail.com

• PRALNIA dywanów, pranie garderoby, obszywanie, sprzedaż dywanów, czyszczenie tapicerki meblowej - Libiąż (sklep z dywanami). Tel. 664-053-102

• SPRZĄTANIE. Tel. 513-905-984

• **SPRZĄTANIE: domów, mieszkań, biur, gabinetów, poremontowe, mycie okien oraz drobne prace ogrodowe. Zawsze sprzątamy na błysk Tel. 880-719-897, 665-630-660**

Tłumaczenia

• TŁUMACZ przysięgły języka niemieckiego - Chrzanów, Broniewskiego 14/47. Tel. /fax: 32-623-88-09, 601-523-929

Transportowe

• CEMENT, kamień, żwir, ziemia; wywóz gruzu Tel. 668-340-936

• JCB – koparko-ładowarka: wyburzenia, kucie młotem, kompleksowe usługi Tel. 501-066-248

• KAMIENI, piasek, żwir, ziemia, kontenery - wywóz gruzu, ładunek Tel. 501-066-248

• **KONTENERY - wywóz gruzu Tel. 668-340-936**

• KONTENERY - wywóz gruzu Tel. 505-828-444, 535-061-222

• MINIKOPARKA usługi: drenaż, ekoszamba, kanalizacja Tel. 501-066-248

• MINIKOPARKA, rozbiórki, wyburzenia Tel. 668-340-936

• PIASEK, cement, kamień, żwir, ziemia Tel. 668-340-936

• PRZEPROWADZKI, duży kontener, VAT. Tel. 694-961-032

• PRZEWÓZ rzeczy - transport do 850kg Tel. 518-706-099

• STAL zbrojeniowa, cement. Tel. 668-340-936

• TANIE przeprowadzki i inne usługi transportowe. Tel. 602 61 01 01

• TRANSPORT - cement, piasek, kamień, żwir; wywóz gruzu, ziemi Tel. 668-340-936

• TRANSPORT - sprzedaż kruszyw 1-30 ton. Tel. 505-828-444, 535-061-222

• TRANSPORT – przeprowadzki, możliwość załadunku, przewóz różnych towarów i transport samochodów osobowych Tel. 502-234-093, 888-422-221

• USŁUGI minikoparką. Tel. 668-340-936

• WYWÓZ gruzu - kontener Tel. 668-340-936

• WYWÓZ gruzu, możliwość załadunku, rozbiórki, wyburzenia Tel. 668-340-936

• **WYWÓZ nieczystości płynnych. Tel. 535-061-222**

Prawne

• BEZPŁATNE porady tylko w każdy 1 wtorek miesiąca 15-16. Kancelaria Prawna Lex Novum: Trzebinia, Jagodowa 2, poniedziałek - piątek 10-18. Tel. 530-369-200, 513-761-029

• KANCELARIA Adwokacka Adwokat Kornelia Kłos-Malik - pomoc prawna z zakresu prawa karnego, cywilnego, rodzinnego. Stała obsługa prawna podmiotów gospodarczych, specjalistyczna obsługa prawna podmiotów medycznych. Chrzanów, Matejki 2/2 Tel. 666-559-748, www.kancelaria-kkm.pl

• STAROSTWO Powiatowe w Chrzanowie i Rodzina Kolpinga w Porębie Żegoty zapraszają na nieodpłatne porady prawne i obywatelskie. Rejestracja Tel. 32-625-79-64 w godzinach pracy Starostwa.

Inne

• 730-067-038 Profesjonalne mycie ciśnieniowe: kostki, dachów, budynków Tel. 515-646-722

• 730-067-038 Wycinanie, przycinanie drzew i krzewów; zwyżka, rąbanie gałęzi, wywóz odpadów. Tel. 515-646-722

• BHP, szkolenia oraz ochrona ppoż. Prowadzenie dokumentacji BHP. Tel. 502-528-628. Email: adambhp@wp.pl

• DOSTAWA gazu w butlach. Maxgaz Tel. 694-521-066, 32-711-98-40

• OZONOWANIE, dezynfekcja biur, mieszkań, samochodów. Tel. 720-090-200

• **WYNAJEM - toalet przenośnych Tel. 505-828-444, 535-061-222**

• ZWYŻKA 27m, 34m. Usługi - wynajem. Wycinka drzew Tel. 604-424-563, 696-475-972

BAZAR

Sprzedam

• PIASEK zakopowy pod fundamenty z transportem. Tel. 505-828-444, 535-061-222

• PROMOCYJNA sprzedaż węgla i drewna kominkowego. Śląski Skład Węglowy, Oddział w Chrzanowie. Tel. 602 61 01 01

• ZIEMIA. Tel. 505-828-444, 535-061-222

Kupię

• KAŻDY Akordeon Tel. 660-031-024

• **KUPIĘ ciągnik rolniczy stan obojętny. Tel. 696-033-800**

OGŁOSZENIA MEDYCZNE

Chirurg

• Lek. Sebastian Mosiej spec. chirurgii ogólnej i onkologicznej. Konsultacje, USG, biopsje, zabiegi ambulatoryjne; ul. Dobczycka 17, 32-500 Chrzanów, małopolskie. Tel. 881-025-724

• Sebastian Borowy - lekarz specjalista chirurgii ogólnej - „Diabet” Centrum Medyczne, Chrzanów, Kościuszki 18 Tel. 32-623-13-73, 623-13-75, 623-28-27

Dermatolog

• Lek. med. Karolina Englert konsultacje, badanie znamion, drobne zabiegi - sobota, 9 kwietnia. Rejestracja obowiązkowa. Liczba miejsc ograniczona. Tel. 12-283-33-06, CM Alwernia, Z. Gęsikowskiego 16

• Lek. med. Renata Budzicz – specjalista dermatolog wenerolog, leczenie chorób skóry. Zabiegi z zakresu medycyny estetycznej; Chrzanów, Grunwaldzka 2b; pon. i środa 13-19, wtorek i piątek 8-14. Rejestracja pon. i środa 13-19, wtorek i piątek 8-14, czwartek 11-17. Tel. 512 352 683, www.budzicz.pl

Diabetolog

• Lek. med. Leszek Romanowski - specjalista diabetolog-endokrynolog; przyjmuje: „Diabet” Chrzanów, Kościuszki 18 Tel. 32-623-13-73, 623-13-75, 623-28-27

Endokrynolog

• Bulińska-Głownia Małgorzata - endokrynolog, specjalista chorób wewnętrznych, leczenie cukrzycy i tarczycy, USG. Chrzanów, Konopnickiej 1A; poniedziałek od 16. Tel. 600-812-748, 696-193-169

• Dr Jacek Szymkowiak - endokrynolog; Chrzanów, Mieszka I 9c, wtorek: 15-18, Libiąż, 11 Listopada 11, poniedziałek: 16-18. Tel. 601-439-315

• Endokrynolog Maciej Ziemiański: biopsja, USG tarczycy i jamy brzusznej - Libiąż, Piłsudskiego 14. Czynne piątki i soboty po rejestracji. Tel. 512-354-676

• Endokrynolog Mariola Bojdoł. USG tarczycy; Chrzanów, Sikorskiego 11, środa 16-18 Tel. 608-684-091

• Lek. med. Leszek Romanowski - specjalista diabetolog-endokrynolog; przyjmuje: „Diabet” Chrzanów, Kościuszki 18 Tel. 32-623-13-73, 623-13-75, 623-28-27

Gastrolog

• Lek. med. Krystyna Fic – gastrolog; Chrzanów, Wojska Polskiego 2B, czwartek 15-18. Rejestracja w czwartek 15-18. Tel. 572-356-564

• Tomasz Kowalik - gastroenterolog Tel. 662 886 299

Ginekolog

• Antoni Halemba – specjalista ginekolog-położnik; Chrzanów, Krakowska 20 (I p.), poniedziałek, środa, piątek: 16-18, czwartek: 9-10. Rejestracja Tel. 601 400 670

• Dr n. med. Maciej Bodzek, specjalista ginekolog-położnik, specjalista onkolog, Ordynator Oddziału Ginekologii Szpitala Powiatowego w Chrzanowie; przyjmuje: MSM Clinic - Chrzanów, Świętokrzyska 86 Tel. 32-600-70-60

• Janusz Gajda – specjalista ginekolog-położnik; Chrzanów, Mieszka I 9c, środa: 10-13 po rejestracji telefonicznej i czwartek 15-18; USG ginekologiczne, ciąży, piersi. Wizyty. Tel. 608 718 833

• Lek. med. Dariusz Nowak, specjalista ginekolog-położnik - badania USG. Trzebinia, Mickiewicza 24; wtorek, czwartek. Zapisy Tel. 607 589 868

• Lek. med. Marek Strzyż – specjalista ginekolog-położnik; Chrzanów, Wyszyńskiego 17, wtorek, czwartek. USG+laser. Zapisy Tel. 535 557 771

Internista

• Lek. med. Inna Mukłanowicz-Kopińska- internista, geriatra, farmakoterapia bólu. Przyjmuje we środy od godziny 15, po wcześniejszej rejestracji telefonicznej. Trzebinia, ul. Św. Stanisława 9 Tel. 515-238-051

Kardiolog

• Dr n. med. Genowefa Kmieć – specjalista kardiolog, specjalista chorób wewnętrznych, echo serca, EKG, Holter EKG, Holter ciśnieniowy; Chrzanów, al. Henryka 39. Rejestracja. Tel. 601 912 273

• Dr n. med. Jacek Nowak - Libiąż, 11 Listopada 11, przyjmuje: wtorki 15-19. Zapisy tel. 880-614-544; Vitalis Trzebinia, Kopernika 25 przyjmuje: środy od 15.00. Zapisy od pon. do pt. od 10-18. Tel. 733-433-494, 32-620-02-93, elektronicznie www.vitalis-cardo.pl

• Dr n. med. Marta Kurdziel, specjalista kardiolog. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu. Przyjmuje CM Dr Smółka, Chrzanów. Tel. 664 959 419

• Kardiolog Ewa Żółkiewicz przyjmuje: Chrzanów, Piłsudskiego 22/2 w poniedziałki po uzgodnieniu telefonicznym Tel. 607 098 765

• Kardiolog Izabela Kielbaska - Bołęciny, Komornicka 38, czwartki 17-19. Tel. 501-694-499

Laryngolog

• Lek. med. Anna Olsza – specjalista otolaryngolog Chrzanów, Mieszka I 9 c; poniedziałek, środa i piątek: od 16.00. Rejestracja SMS Tel. 603-301-921

• Lek. med. Mateusz Gasiński specjalista otolaryngolog. Nowoczesna diagnostyka: mikroskop, endoskop. Leczenie dorosłych i dzieci. Chirurgia głowy i szyi. Chrzanów, Dobczycka 17; wtorek i czwartek w godz. 17-20 Tel. 881-025-724

Medycyna pracy

• Lek. med. Ewa Potocka Chrzanów, Sienna 8/2, pon. 10-14, wt. 12-17, śr. 13-17, czw. 12-16. Badania profilaktyczne, sanitarne, promieniowanie jonizujące, kierowców, pracowników ochrony fizycznej, broń Tel. 604-233-331

Neurolog

• Alicja Kieres-Pawlik specjalista neurolog; Chrzanów, Mieszka I 9c, poniedziałek, środa od 15.00 po rejestracji Tel. 602 486 011

• Anna Buczak-Sala - specjalista neurolog. Gabinet Chrzanów, tel. 32-623-32-75, 602-764-399; Gabinet i EEG Trzebinia. Tel. 32-620-02-93

• Barbara Kosińska, specjalista neurolog - Chrzanów, Wojska Polskiego 2 B Tel. 511-145-177

OPIEKUJESZ SIĘ OSOBĄ CHORĄ LUB NIEPEŁNOSPRAWNĄ

Oferujemy:

- Wypożyczanie łóżek pielęgnacyjnych i innych...
- Wózki elektr., podnośniki, schodolazy...
- Fachowe doradztwo w doborze sprzętu rehabilitacyjnego
- Pomoc przy uzyskaniu dofinansowania z funduszy PFRON i PCPR

Kontakt: **Specjalistyczne Zaopatrzenie Medyczne F.H. SKRAWMIX**
tel. 509 606 661, 32 623 11 31

ROLETY ZEWNĘTRZNE
250 zł/m² brutto

Wewnętrzne osłony okienne
gratis!
Pomiar, Dojazd, Montaż

22 lata tradycji
FACHBUD
Jaworzno
ul. Grunwaldzka 39 (ścisłe centrum)

TELEFON
32 616 47 00
601 435 839

ESTETYCZNA GID STOMATOLOGIA

Leczenie implantologiczne
Kosmetyczne uzupełnienia protetyczne
Leczenie kanałowe (mikroskop)
Leczenie ortodontyczne dzieci i dorosłych
Leczenie zachowawcze
Diagnostyka RTG, 3D-CBCT (tomografia komputerowa)
Bezbolesne znieczulenie komputerowe
Sedacja wziewna
Fibryna bogatopłytkowa (szybsza regeneracja tkanek i gojenie po zabiegu)

ul. Grunwaldzka 15 32-500 Chrzanów
tel. (32) 623 99 90
www.estetycznastomatologia.pl

 /EstetycznaStomatologia

• Halina Stżak-Sołtyk, specjalista neurolog. Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska; Chrzanów, Oświęcimska 15, wtorek i czwartek: 15-17. Tel. 32-623-21-53

• Marcin Podhalański. Neurolog - Diabet, Chrzanów, ul. Kościuszki 18. Poniedziałek, wtorek, czwartek: 8-13. Tel. 515-461-623

• Specjalista neurolog Agnieszka Bujak-Krok Chrzanów, Wyszyńskiego 17 Tel. 606-762-523

Okulista

Astygmatyzm, krótkowzroczność, dobór soczewek – lekarz, optometrysta, optyk – Justyna Wójcik, Jaworzno Sienkiewicza 6 - tel. 32-752-03-04, Chrzanów Dobczycka 10. Tel. 32-623-95-55

• Dr n. med. Mateusz Nowak i Lidia Nowak, specjaliści okulistyki – Libiąż, 11 Listopada 11. Zapisy Tel. 880-614-544

• Ewa Czerniawska - specjalista chorób oczu, przyjmuje: Chrzanów, Rynek 11: poniedziałek, czwartek 15-18, piątek 9-12. Rejestracja w godz. pracy gabinetu oraz w każdy dzień roboczy w godz. 18-20 Tel. 791-932-912

• Lek. med. Danuta Czepiel – specjalista chorób oczu; Trzebinia, Kościuszki 24 (Zakład Optyczny), poniedziałek: 14-16.30, środa: 10-12 Tel. 32-753-40-55, 666 234 005

• Okomedical Okulista-Optometrysta-Optyk. Leczenie zeza i niedowidzenia - Krzeszowice, ul. Kazimierza Wyki 10. Tel. 577-45-45-40, Email: bok@okomedical.pl

• Okulista - optyk. Lekarz okulista Wiktoria Zwinczewska – Centrum Zdrowia Ruczaj Chrzanów, Sokoła 30. Tel. 32-623-10-86, 504-242-752 od 11-16

• Specjalista chorób oczu Paweł Nowicki, Chrzanów ul. Mieszka I 9A. Rejestracja. Tel. 600-241-416

Ortopeda

Dr n. med. Bogdan Wziętek – specjalista chirurgii ortopedyczno-urazowej - czynne codziennie - Trzebinia, Głowackiego 32 Tel. 32-223-61-77, 32-441-78-60 www.wzietek.pl

• Lek. Mateusz Mroczkowski - spec. ortopeda-traumatolog. Przychodnia Vitalis, Trzebinia - Kopernika 25, wt 16-20 Tel. 733-433-494, przychodnia Sportoklin, Kraków-Kałuż 1 (stadion Cracovii), czw 13-15, przychodnia Nova Clinic, Kraków-Czyżowska 14 (Ronda Matecznej). Email: kontakt@mmroczkowski.pl

• Lek. Wojciech Jurek specjalista ortopeda-traumatolog; Małopolski Szpital Ortopedyczno-Rehabilitacyjny (endoprotezy stawów); USG stawów. VITALIS, Trzebinia, Kopernika 25 - czwartki 16-20 - 733-433-494; Przychodnia Jurajska, Krzeszowice, Legionów Polskich 11 A - pon. i wtorki 16-20. Tel. 795-809-809

• Lek. med. Adam Rembiecha – specjalista ortopeda-traumatolog. Chirurg. Przyjmuje codziennie: Chrzanów, Garncarska 10/1. USG ortopedyczne Tel. 607-266-601

• Lek. med. Krzysztof Niemiec - specjalista ortopeda-traumatolog; USG; Przychodnia Jurajska, Krzeszowice - Legionów Polskich 11a, czwartek 16-20, tel. 606-902-836; Przychodnia Vitalis, Trzebinia - Kopernika 25, wtorek 15-21 Tel. 733-433-494

• Lek. med. Krzysztof Szlęzak ortopeda - porady + fizykoterapia - Trzebinia, św. Stanisława 31, poniedziałek: 17.00-18.30; wizyty domowe Tel. 608-623-891, 606-270-799.

Ortodoncja

Dr n. med. Janusz Kalukin - specjalista ortodonta. Chrzanów, Aleja Henryka 75 w środy 15-19 Tel. 32-754-16-20

Optyk

Optyk - Optometrysta. Bezpłatny dobór okularów i soczewek kontaktowych. Centrum Zdrowia Ruczaj, Chrzanów, Sokoła 30. Zapraszamy od poniedziałku do czwartku w godz. 11-16 Tel. 32-623-10-86, 504-242-752

Psychiatra

Jarosław Woźniak - specjalista psychiatra. Vitalis - Trzebinia, Kopernika 25 - środa 13-18. rejestracja: Tel. 733-433-494, 32-620-02-93, 500-143-858

• Lek. Natalia Michna (Pieszczek) specjalista psychiatra - indywidualnie dopasowana farmakoterapia, terapia wspierająca, spotkania osobiste i videoporady. Chrzanów, Wojska Polskiego 2 B. Tel. 506 370 502

Psycholog

Gabinet Psychologiczny mgr Małgorzata Godyń - psycholog, psychoterapeuta. Chrzanów, Sienkiewicza 11 Tel. 662-643-980

• Mgr Bożena Zaor, specjalista psycholog kliniczny, w trakcie szkolenia z psychoterapii poznawczo-behawioralnej Tel. 535-557-771. Westa-Med Chrzanów, Wyszyńskiego 17

• Mgr Jolanta Walczak, specjalista psycholog kliniczny, certyfikowany psychoterapeuta; Chrzanów, al. Henryka 53. Tel. 608-550-878

Reumatolog

Tadeusz Najbar, specjalista reumatolog, internista - Trzebinia, Szczakowska 9. USG jamy brzusznej, tarczycy, stawów. Leczenie osteoporozy, badania na prawo jazdy. Rejestracja Tel. 604-815-064

Stomatolog

Agnieszka Rogowska-Stiasny lek. stomatolog - RTG; Chrzanów, Majora Grzybowskiego 15 (obok Sanepidu), od poniedziałku do piątku 9-16; soboty 9-13. Tel. 604-931-923

• Anna Komarów, Chrzanów, Słowackiego 13, poniedziałek: 14-18, środa: 9-13, piątek: 10-15, tel. 32-754-02-23. Trzebinia, Kopalniana 10/19, wtorek 9-13; czwartek: 14-18. Tel. 32-711-57-77

• Artur Warszawski - stomatolog; Chrzanów, Kadłubek 45, poniedziałek, piątek - 14-20, Olszyny, Koszykarska 3, wtorek, czwartek - 16-19. Tel. 605 077 755

• Bożena Sikora - Chrzanów, Broniewskiego 14/32 Tel. 512-100-713

• DUODENT Alwernia, Gęsikowskiego 16 przyjmuje dorosłych i dzieci bezpłatnie na NFZ Tel. 12-283-25-88, 505-034-347

• Dr Bożena Stanczykiewicz, lek. stom. Ewa Stanczykiewicz - Chrzanów, Kolonia Szpitalna 2/2, poniedziałek, wtorek: 14-19, środa: 12-18, piątek: 10-20, sobota 9-13. Tel. 32-623-22-23, 602 241 023

• Kubic Stomatologia Libiąż, ul. Paderewskiego 6, czynne: pon.-pt. 15-20. Rejestracja. Tel. 667-249-549

• Lek. stom. Joanna Żuk; Chrzanów, Orkana 21D, poniedziałek - czwartek: 16-19. Rejestracja Tel. 32-623-71-62, 604 208 824

• Lek. stom. Magdalena Kuza - Chrzanów, Kadłubek 45; poniedziałek, czwartek: 12-19, wtorek, środa: 10-15 Tel. 32-623-61-40, 605 222 345

• Lek. stom. Piotr Starzycki – chirurg stomatolog. Chrzanów, Krakowska 37, poniedziałek: 9-11, wtorek i środa: 14-18. Tel. dom. 32-623-34-25 (12-13), 504 104 944

• Lek. stomatolog Michał Sobolak, ul. Berłowa 2a Chrzanów. Przyjmuje dzieci i dorosłych: środa, sobota, niedziela. Terminy ustalane telefonicznie. Tel. 795-113-238, 32-623-96-96

• PROTOM Dental Chrzanów, Słowackiego 13: stomatologia zachowawcza, stomatologia mikroskopowa, endodoncja, protetyka, chirurgia, implantologia, wybielanie systemem Beyond Tel. 512 750 172

Pulmonolog

Dr n. med. Rafał Harat – specjalista chorób płuc, internista. Libiąż, Sienkiewicza 18, poniedziałek 16-18 i środa 16-18. Tel. 32-627-12-17

• Lek. med. Bogdan Krok. specjalista pulmonolog i alergolog - Chrzanów Tel. 535-557-771

Urolog

Lek. med. Jacek Jaromin Trzebinia, św. Stanisława 31: USG, uroflowmetria (badanie strumienia moczu) Tel. 606-974-633

• Lek. med. Janusz Michalik – specjalista urolog; Chrzanów, Sokoła 10, poniedziałek i środa: 16-18. USG układu moczowego. Tel. 32-624-03-03 (8-16) Szczegóły: www.urologchrzanow.pl

Pracownia USG

Artroskop Centrum Medyczne Bogdan Wziętek: USG brzucha, ortopedyczne, naczyń - czynne codziennie - Trzebinia, Głowackiego 32 Tel. 32-223-61-77, 32-441-78-60,

• Lek. Sebastian Mosiej, specjalista chirurgii onkologicznej. USG piersi, tarczycy, biopsje cienko i gruboigłowe. Chrzanów, ul. Dobczycka 17. Tel. 881-025-724

• Lek. med. Marek Czepiel, specjalista radiodiagnostyki. Zapraszam do nowego gabinetu USG - Piła Kościelna, ul. Chrzanowska 37. Zapisy Tel. 666 234 007

• Specjalistyczny Gabinet USG lek. med. Władysław Kostka – radiodiagnosta; Chrzanów, Sokoła 10, wtorek: 16-17.30, czwartek: 9-11. USG - jamy brzusznej, tarczycy, piersi, ślinianki, moszny. Tel. 602 715 943

Pracownia protetyki

Pracownia Protetyki Dentystycznej Jacek Buliński; Chrzanów, Konopnickiej 1A, czynna poniedziałek-piątek Tel. 32-754-16-28, 601 496 677

• Pracownia Protetyki Dentystycznej. Ekspresowe naprawy; Trzebinia, Kościuszki 50 (Inkubator) Tel. 605-328-621

Pracownia RTG

RENTGEN cyfrowy: kości, stawy, klatka piersiowa, Artroskop. Trzebinia, Głowackiego 32. Tel. 32-223-61-77

• RENTGEN stomatologiczny - Libiąż, Paderewskiego 6. Rejestracja Tel. 697-780-917

Rehabilitacja ruchowa

Artroskop Centrum Medyczne Bogdan Wziętek: pełny zakres, wkładki ortopedyczne ICB - czynne codziennie - Trzebinia, Głowackiego 32 Tel. 32-223-61-77, 32-441-78-60, www.wzietek.pl

• D. Fryc Fizykoterapia Chrzanów, Mieszka I 9a. Magnetron, ARTROMOT kolanowy (wypożyczenie), ultradźwięki, laser, krioterapia, masaż Boa, fala uderzeniowa. (PZU ŻYCIE) Tel. 880 496 299

• Lek. med. Urszula Palka-Bartosieńska chirurg, specjalista rehabilitacji przyjmuje w Artroskop, Trzebinia, Głowackiego 32, środy 16.00-20.00. Rejestracja Tel. 32-223-61-77

• RehOrt Stander ...- Krzeszowice, Krakowska 31 przyjmują: poniedziałek-piątek. Specjalizacja: kręgosłup, stawy, mięśnie Tel. 500-496-462, 506-140-630, 603-248-086

Opieka medyczna

Profesjonalna opieka medyczna nad osobami starszymi, chorymi, niepełnosprawnymi - Pomoc i Opieka - Ewa Drożdż Tel. 605-519-737

Przychodnia weterynaryjna

KOŚCIELEC - Przychodnia Weterynaryjna - Chrzanów, Parkowa 2. Poniedziałek-Piątek 14.00-19.00, sobota 9.00-14.00. Tel. 32-307-10-80, 604-671-781

• PRZYCHODNIA Weterynaryjna Na Mydlanej – Chrzanów, Mydlana 51; poniedziałek-piątek: 8-20, sobota: 9-14, niedziela: 9-11. Tel. 32-623-39-50 www.namydlanej.pl

Sklepy medyczne

MED-JUS Sklep Medyczny Umowa z NFZ– Trzebinia, Piłsudskiego 3A; Wypożyczanie łóżek i koncentratorów tlenu Tel. 32-611-02-07, 501 207 791

• Sklep Medyczny Artroskop Barbara Wziętek, czynny codziennie, refundacja NFZ, Trzebinia, Głowackiego 32 Tel. 609-469-593, 32-223-61-77

• Sklep Medyczny Libiąż, Górnica 5 (Przychodnia Zdrowia Elvita). Refundacja NFZ Tel. 32-623-11-31

• Wiktor Potępa Zakład Ortopedyczny ORTEZIS ul. Piaskowa 25A, 32-540 Bołecin. Tel. 504 182 413

Transport medyczny

TRANSPORT niepełnosprawnych (na wózkach inwalidzkich). Tel. 720-090-200

Medycyna naturalna

Medycyna naturalna - leczenie pijawkami lekarskimi. Zabiegi akupunktury. Leczenie uzależnień. Centrum Zdrowia Ruczaj Chrzanów, Sokoła 30. Zapraszamy od poniedziałku do czwartku w godz. 11-16 Tel. 32-623-10-86, 504-242-752

Neurologopeda

Specjalista neurologopeda - Edyta Topolska Tel. 781-208-145

Hepatolog

Dr n. med. Paweł Szulewski - hepatolog, gastroenterolog. Przyjmuje: Vitalis s.j., Trzebinia, Kopernika 25, rejestracja. Tel. 32-620-02-93, 32-210-98-55, 32-210-98-65, 32-210-98-66, 733-433-494

W ZWIĄZKU Z OTWARCIEM
LABORATORIUM ANALITYCZNEGO
NZOZ Centrum Promocji i Ochrony Zdrowia
zaprasza swoich Pacjentów na akcję **"PROFILAKTYKA BIAŁACZKI"** w ramach której wykonujemy

BEZPŁATNE BADANIE
MORFOLOGII Z ROZMAZEM
szczegóły w Rejestracji przychodni:
ul.J.Gołąba 1 w Babicach
ul.M.J.Piłsudskiego 226 w Zagórz
ul.Św.Floriana 15 w Mętkowie
ul.Wspólna 6 w Psarach

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

Rentgen stomatologiczny

CENTRUM STOMATOLOGII ESTETYCZNEJ

Libiąż, ul. Słowackiego 3a
tel. 32 627 55 22

PEŁNY ZAKRES USŁUG

- STOMATOLOGIA ZACHOWAWCZA
- STOMATOLOGIA ESTETYCZNA – WYBIELANIE ZĘBÓW
- PROTETYKA
- PERIODONTOLOGIA
- CHIRURGIA
- PROFILAKTYKA PRZECIWPROCHNICZA
- RTG

Czynne pn.-pt. w godz. 9.00-19.00, sob. 10.00-15.00 Rejestracja telefoniczna lub w gabinecie

gk+ med **WYPOŻYCZALNIA I SPRZEDAŻ SPRZĘTU REHABILITACYJNEGO**

łóżka, materace, wózki, koncentratory tlenu pionizatory, kule, balkoniki ...

tel. 500 580 825, 504 798 060
www.gkmed.pl, Wola Filipowska, ul. Młyńska 45
zadzwoń - zamów - dowieziemy

KINA

SZTUKA, Chrzanów, ul. Broniewskiego 4, tel. 32 623 30 86

- Cud Guadalupe - 30-31.03.godz. 16.00
- Piosenki o miłości - 30-31.03.godz. 18.00
- Matki równoległe - 30-31.03.godz. 20.00
- To nie Wypanda - 2-6.04.godz. 15.45, 18.00
- Marzec 68 - 1-6.04.godz. 20.00

SOKÓŁ, Trzebinia, ul. Kościuszki 74, tel. 32 611 06 21

- Najgorszy człowiek na świecie - 30.03.godz. 20.30; 31.03.godz. 18.15
- Za duży na bajki - 30-31.03.godz. 16.00; 1-2.04.godz. 16.00; 5-6.04.godz. 16.00
- Inni ludzie - 30.03.godz. 18.15; 31.03.godz. 20.45; 1.04.godz. 20.15; 2.04.godz. 18.15; 5.04.godz. 20.15; 6.04.godz. 18.15
- Piosenki o miłości - 1.04.godz. 18.15; 2.04.godz. 20.30; 5.04.godz. 18.15; 6.04.godz. 20.30
- Fantastyczne zwierzęta: Tajemnice Dumbledore'a - 7.04.godz. 17.00, 20.00

ALE KINO, Libiąż, ul. Górnicza 1, tel. 32 627 12 62

- Miłość jest blisko - 31.03.godz. 19.00
- Ups 2! Bunt na Arce - 31.03.godz. 17.00
- Za duży na bajki - 1-4.04.godz. 17.00; 7.04.godz. 17.00
- Piosenki o miłości - wersja polska z napisami w języku ukraińskim - 1-4.04.godz. 19.00; 7.04.godz. 19.00

Retransmisja w ALE KINO

Wielkanoc w sztuce - 10 kwietnia godz. 16.00, bilety: 30 zł (normalny), 25 zł (ulgowy). Phil Grabsky, reżyser i pomysłodawca cyklu reportaży kinowych pod tytułem „Wystawa w Kinie”, śledzi odzwierciedlenia biblijnej historii śmierci i zmartwychwstania w sztuce, od czasów pierwszych chrześcijan po współczesność. Zrealizowany w Jerozolimie, Stanach Zjednoczonych i całej Europie film odkrywa przed widzami różne sposoby, w jakie artyści przedstawiali wydarzenia Wielkiej Nocy na przestrzeni wieków. Na wielkim ekranie i w jakości 2K będzie można podziwiać dzieła Caravaggia, Michała Anioła, Leonarda da Vinci czy El Greca, ale również prace współczesnych artystów, jak Mark Wallinger czy Sam Taylor-Wood.

IMPREZA

DZIEŃ DOBRYCH UCZYNKÓW - 1-2 kwietnia, Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie. Zaprasza Centrum Wolontariatu „Po Sąsiedzku”.

Program

1 kwietnia (piątek)

18.00 - Wernisaż fotografii „Metamorfozy”

18.15 - Recital Janusza Saługi „Gdy żyjesz nadzieją”

2 kwietnia (sobota)

12.00 -15.00 - Szkolenie dla koordynatorów wolontariatu – obowiązują zapisy - formularz dostępny na facebookowej stronie „Po Sąsiedzku”

14.00-18.00

- Kiermasz książki

- Zbiórka książek i malowanek dla dzieci z Ukrainy

- „Podróże małe i duże” – stoisko Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego

- „W zgodzie z naturą” – stoisko ze zdrową żywnością Gospodarstwa mlecznego „Kozart”

- Zbiórka artykułów i przyborów szkolnych dla chorych dzieci z Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie-Prokocimiu

- Zbiórka karmy dla psów i kotów z „Maluszkowego Przedszkola”

- Blok imprez dla dzieci i dorosłych

* Jak zostać Wolontariuszem? Prawa i obowiązki.

* Jak opiekować się Osobą chorą, z niepełnosprawnością? Gdzie uzyskać pomoc?

* Jak cukrzyca wpływa na nasze życie? Profilaktyka cukrzycy.

* Jak walczyć z izolacją i negatywnymi skutkami pandemii?

* Jak oddychać prawidłowo?

Ponadto: animacje dla dzieci, badania profilaktyczne, pokaz makijażu, zajęcia kreatywne, piosenki i zabawy harcerskie, zbiórka żywności na rzecz Osoby z niepełnosprawnością, wata cukrowa i popcorn.

14.00-17.00 - „GEO animacje dla małych odkrywców” – warsztaty dla dzieci 5-12 lat (obowiązują zapisy telefonicznie 32 763 27 53 lub osobiście w godzinach pracy Oddziału dla Dzieci w MBP w Chrzanowie)

14.00-15.40 - Warsztaty z podstaw pierwszej pomocy

14.00-15.20 - Ćwiczenia oddechowe

14.00-16.30 - Konkurs „Hasło lub rymowanka o dobrych uczynkach i dobroci”

15.30-17.15 - „Nauka czytania na wesolo” zajęcia pokazowe dla dzieci 2-5 lat (obowiązują zapisy telefonicznie 32 763 27 53 lub osobiście w godzinach pracy Oddziału dla Dzieci w MBP w Chrzanowie)

16.00 - Otwarcie Centrum Wolontariatu „Po Sąsiedzku”

16.30 - Otwarcie Wystawy fotografii Anny Nalepy-Jaśko „TUTAJ”

17.15 - Rozdanie nagród w Konkursie „Hasło lub rymowanka o dobrych uczynkach i dobroci”

W trakcie wydarzenia można będzie wpisać się do „Księgi dobrych życzeń dla Mieszkańców i Mieszkańców Powiatu Chrzanowskiego oraz Gości z Ukrainy”

ORGANIZATORZY: Centrum Wolontariatu „Po Sąsiedzku” w Chrzanowie, Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie, Stowarzyszenie Przyjaciół Księdza Michała Potaczała „Apostoł Dobroci”, Stowarzyszenie Za Piecem.

XVI OGÓLNOPOLSKI INTEGRACYJNY FESTIWAL TAŃCA I PIOSENKI - CHRZANOWSKA LOKOMOTYWA ARTYSTYCZNA 2022 - 1-3 kwietnia.

1 kwietnia godz. 10.00 - Festiwal Piosenki, sala teatralna MOKSiR w Chrzanowie, ul. Broniewskiego 4

2 kwietnia godz. 10.00 - Festiwal Zespołów Tańca Nowoczesnego, Współczesnego i Street-Dance, hala widowiskowo-sportowa MOKSiR w Chrzanowie, ul. Kusocińskiego 2

3 kwietnia godz. 10.30 - Festiwal Formacji Tańca Towarzyskiego i Cheerleaders, hala widowiskowo-sportowa MOKSiR Chrzanów, ul. Kusocińskiego 2

MY DZIECI JEDNEJ PLANETY - PIKNIK INTEGRACYJNY DLA DZIECI - 2 kwietnia godz. 10.00, Libiąskie Centrum Kultury. Impreza będzie okazją do rozmowy, zabawy i lepszego poznania się z przyjaciółmi z Ukrainy. Wstęp wolny.

SPEKTAKLE

JEZIORO ŁABĘDZIE - 6 kwietnia godz. 19.30, MOKSiR w Chrzanowie. Wystąpi Polski Balet Królewski. Bilety: 130 zł.

KONCERTY

JAZZ Z WAMI - MIŁOSZ BAZARNIK TRIO & STANISŁAW SŁOWIŃSKI

- 1 kwietnia godz. 19.00, Galeria Sztuk Wizualnych Vauxhall przy CKiS w Krzeszowicach (ul. dr. J. Walkowskiego 1). Bilety: 35 zł.

Skład zespołu: Stanisław Słowiński - skrzypce, Miłosz Bazarnik - fortepian, Marek Dufek - kontrabas, Łukasz Giergiel - perkusja.

KONCERT WIOSENNY - 8 kwietnia godz. 18.00, Dwór Zieleniewskich

w Trzebinii. Koncert w wykonaniu uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej w Krzeszowicach. Wstęp wolny.

SPOTKANIA

DKK-DYSKUSYJNY KLUB KSIĄŻKI - 31 marca godz. 17.30, Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie. Klubowicze dyskutować będą na temat książki Marcina Kąckiego, „Oświęcim. Czarna zima”.

TAJEMNICE I HISTORIA DWORU ZIELENIEWSKICH W TRZEBINII

(zwiedzanie dworu z oprowadzeniem) - 1 kwietnia godz. 17.00. Bilety: 25 zł.

W BAŚNIOWYM OGRODZIE ŻYCIA - SPOTKANIE AUTORSKIE Z MARIĄ DĄBEK

- 4 kwietnia godz. 17.30, sala kinowa Domu Kultury Sokół w Trzebinii. Wstęp wolny. Maria Dąbek jest poetką i autorką książek. Oprawa muzyczna spotkania: Urszula Siarczyńska oraz Małgorza Pieglik.

WYSTAWY

WYSTAWA PRAC ANTONINY SYSKI, UCZENNICY II LO W CHRZANOWIE - Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie.

ŚLĄSKA FOTOGRAFIA ARTYSTYCZNA, Galeria Sztuk Wizualnych Vauxhall przy CKiS w Krzeszowicach. Wystawa czynna do 24 kwietnia.

PLAKAT – GRAFIKA UŻYTKOWA - wystawa prac prof. Michała Klisia, Galerii Sztuki Na Styku w Chrzanowie (MOKSiR). Wystawa zakończy się 8 kwietnia - finałszem o godz. 18.00.

Prof. Michał Kliś – grafik, plakacista, nauczyciel akademicki, rektor pierwszej kadencji Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

WIRTUALNA WYSTAWA „KWIATEK DLA EWY”- Galeria Sztuki Libiąskiego Centrum Kultury. Wystawa autorstwa Małgorzaty Bińkowskiej-Kopczyńskiej. Można ją oglądać do końca marca. Link do wystawy na www.lck.libiaz.pl

WARSZTATY

CYKL WARSZTATÓW - WIELKANOC NA LUDOWO, Muzeum - Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygietzowie i Zamek Lipowiec. Warsztaty poprowadzi Anna Koblak, pasjonatka rękodzieła. Na warsztaty nie obowiązują zapisy. Warsztaty w ramach ulgowego biletu wstępu na teren skansenu: 8 zł.

Program:

Palmy wielkanocne – 3 kwietnia godz. 12.00 – 14.00 – warsztaty wykonywania palm wielkanocnych, podczas których uczestnicy dowiedzą się, czego symbolem jest palma wielkanocna, z jakich gałązek się ją wykonuje i jakie palmy powstawały w naszym regionie. Nauczą się wykonywać kwiaty z bibuły i robić tradycyjne palmy wielkanocne ozdobione baziami, gałązkami sosny, bukszpanu oraz własnoręcznie przygotowanymi kolorowymi kwiatami z bibuły.

Pisanki – 10 kwietnia godz. 14.00 – 16.00 – warsztaty, podczas których uczestnicy dowiedzą się jakie były tradycyjne barwniki, skąd je pozyskiwano oraz jakie techniki stosowano, by ozdobić jajka wielkanocne. W części praktycznej uczestnicy ozdobią jajka techniką „pisania” woskiem.

RODZINNE WARSZTATY CERAMICZNE - 7 i 21 kwietnia godz. 16.30, Miejski Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Chelmku (Plac Kilińskiego 3). Prowadzenie Karolina Górczyńska-Jarek. Koszt: 20 zł.

Świeża krew w Teatrze Stu

O tym, że warto oddać scenę młodym, przekonał się Krzysztof Jasiński, reżyser spektaklu „Songi Teatru Stu”. W sobotę odbyła się jego premiera.

Krzysztof Jasiński założył Teatr Stu w 1966 r. Od 1997 r. kieruje nim pod auspicjami Miasta Krakowa. Przez ten czas scena ta jak magnes przyciąga wyśmienitych twórców i aktorów. Wybitne spektakle „Szalona Lokomotywa”, „Wyzwolenie”, „Exodus”, „Spadanie”, „Biesy”, „Pan Twardowski” i wiele innych, mają już trwałe miejsce w polskiej kulturze.

Teraz miłośnicy tego teatru cieszyć się mogą spektaklem „Songi Teatru Stu” (premiera odbyła się w ostatnią sobotę), w którym jest okazja przypomnieć sobie najważniejsze utwory muzyczne i sceny z wybranych spektakli. Jest tych songów

aż 35 do tekstów m.in. Leszka A. Moczulskiego, Stanisława Witkiewicza, Cypriana K. Norwida, Tadeusza Różewicza i Sergiusza Jesienina z muzyką m.in. Jana Kantego Pawлуśkiewicza i Marka Grechuty.

Sięgając po utwory muzyczne z poprzednich spektakli, Jasiński wprowadził na scenę 16 młodych aktorów (w przedstawieniu bierze udział na zmianę ośmiu). To jego koncepcja dania aktorskiej szansy młodemu pokoleniu i świeża krew na scenie jego teatru. Reżyser opowiada to widzom przed spektaklem. Po sobotniej premierze trzeba przyznać, że eksperyment był udany. „Hop szklankę piwa”, „W Weronie”, „Spadając” „Ktokolwiek żyjesz w polskiej ziemi” - te utwory brzmią inaczej, ale równie świetnie jak w dawnych, macierzystych przedstawieniach.

Krzysztof Jasiński jako reżyser dowiódł, że świeżej krwi bać się nie należy. Powierzenie jej interpretacji klasyki jest zabie-

giem odważnym, pracochłonnym, ale wdzięcznym. Po to też reżyser i jego żona Beata Rybotycka stworzyli w swojej posiadłości na Mazurach prawdziwą kuźnię talentów. To tam trwała praca nad przygotowaniem spektaklu „Songi Teatru Stu”.

Jeśli chcecie się udać w świat muzyki płynącej ze sceny, sięgnąć do tekstów, które budzą świadomość i podziwiać energetyczne wykonania, jedźcie do Teatru Stu.

Podczas spektaklu nie zabrakło akcentów nawiązujących do współczesnych wydarzeń. Zabrzmiały np. piękne rosyjskie pieśni z będących w bieżącym repertuarze teatru „Biesów” Fiodora Dostojewskiego na tle flagi Ukrainy. Na ścianie wyświetliło się symboliczne zdanie o ruskim okrucieństwie w wersji oryginalnej. W tym momencie publiczność wyraziła swoją solidarność z Ukrainą gromkimi oklaskami.

(AM)

Po spektaklu

W naszym ogrodzie

Trzy strojne „panny”

Początek wiosny należy do słonecznej forsycji, środka i końca do cudnej magnolii i azalii. Może nawet dobrze, że nie kwitną jednocześnie, bo gdyby ktoś rzucił jabłko z napisem „dla najpiękniejszej”, to ciężko byłoby wybrać.

Żeby mieć te krzewy w swoim ogrodzie, trzeba je najpierw posadzić. A kwiecień to dobra pora na takie prace, bo ziemia nie powinna już być zmarznięta. I w tym miejscu drobna rada, choć i tak każdy zrobi, jak zechce. Nie polecam kupowania bardzo małych krzewów za 10 zł, na przykład w dyskontach, bo – jak przekonałem się na własnej skórze – trzeba długo czekać na ich kwitnienie. Lepiej zainwestować i nabyć większe okazy.

FORSYCJA

Najpierw kwitnie, na ogół w kwietniu, a dopiero potem wypuszcza liście. To pierwszy zwiastun ostatecznego pożegnania zimą. Tajemnica żółtych kwiatuśków tkwi w przycinaniu forsycji. Pędy kwiatowe zawiązują się już jesienią, więc jeśli wtedy skróćmy gałązki, to w kwietniu będziemy mieć tylko liście. Tak samo będzie, jeżeli zrobimy to na przedwiośniu. Takie zabiegi pielęgnacyjne przeprowadzamy zatem zaraz po przekwitnięciu forsycji, jeszcze przed wypuszczeniem liści. Zazwyczaj jest to koniec kwietnia lub

początek maja. Pędy skracamy zwykle o 1/3 długości. Nie za dużo, bo w przeciwnym razie forsycja nadmiernie urośnie kosztem mniejszego kwitnienia. Na przyciętej gałązce zostawiamy przynajmniej dwa, trzy pędy.

MAGNOLIA

Sadźmy ją w gruncie od kwietnia do sierpnia. Lubi światło, więc wybieramy dla niej słoneczne miejsce. Inaczej będzie słabo kwitnąć. Dobrze też jest stanowisko osłonięte od wiatrów. Magnolie preferują glebę kwaśną, czyli o odczynie pH od 3,5 do 5,5. Warto więc kupić odpowiednią ziemię do posadzenia tych krzewów. Później można ją zakwaszać choćby fusami po kawie. W lecie, gdy zdarzają się susze, trzeba regularnie podlewać magnolię.

AZALIA

„Koty garbią się na dachach. Słychać, jak azalie rosną...”. Pamiętacie? To Agnieszka Osiecka i jej „Kokaina”.

Prezentowana na zdjęciu azalia to pachnąca, wielokwiatowa odmiana Knap Hill. Przybiera kształt dość dużego krzewu, osiagającego do 2 metrów wysokości. Posiada okazałe kwiaty pojawiające się od maja do czerwca. Wybarwia się na przykład na pomarańczowo, żółto, fioletowo czy właśnie na czerwono. Dobrze sobie radzi zarówno w słońcu, jak i w półcieniu.

Oto trzy strojne „panny”, które już teraz możecie posadzić w swoich ogrodach, jeśli ich jeszcze nie macie.

Łukasz Dulowski

Magnolia

Forsycja

Azalia

Czosnek nietradycyjny

Pojawia się wraz z początkiem wiosny. Jest alternatywą dla ząbków czosnku – łagodniejszy w smaku i łatwiej przyswajalny. Czosnek niedźwiedzi.

To zioło wspiera nasz układ krwionośny - zapobiega tworzeniu się blaszek miażdżycowych, reguluje ciśnienie. Ponadto - wspomaga układ pokarmowy, łagodzi wzdęcia.

Skąd wzięła się nazwa? Otóż dawniej wierzono, że był on pierwszym posiłkiem niedźwiedzi budzących się ze snu zimowego. Jako że czosnek miał wzmacniać niedźwiedzia,

uznawano go za źródło nadludzkiej siły.

Z pewnością ma moc leczniczą - odtruwa z metali ciężkich, związków toksycznych i pestycydów, a poza tym jest bogaty w aktywne związki siarki.

Nie przypomina tradycyjnego czosnku. Nie ma kształtu ząbków, lecz liści, które wyrastają wraz z nastaniem wiosny. Od kilkunastu lat nie można go zrywać w warunkach naturalnych, bo został objęty częściową ochroną gatunkową. Ale można zaopatrzyć się w sadzonki w sklepie ogrodniczym i samodzielnie podjąć się hodowli. Zwłaszcza że sprawdza się świetnie jako dodatek do sałatek, zup, mięs, serów, masła.

af

Jak pokonać stres

1. Ćwicz i uprawiaj sport.
2. Oddychaj głęboko.
3. Zaakceptuj rzeczy, których nie możesz zmienić.
4. Zmień rzeczy, które możesz zmienić.
5. Ogranicz kofeinę.
6. Traktuj stresujące sytuacje jako wyzwania.

ogłoszenie

Bramy Drzwi Napędy

HORMANN PROMOCJA
Bramy garażowe segmentowe
w cenie z 2021 roku
do końca marca
tylko w TAMO
Chrzanów - Kąty

Garażowa brama segmentowa LPU 42

PROMOCJA
Wiecej informacji o produktach:
autoryzowany partner
TAMO
ul. Polna 32, Chrzanów - Kąty
tel. 601 418 353
www.tamo.com.pl

TRESKO TRZEBINIA

Węgiel workowany

WĘGIEL Z KWK:
Piast, Ziemowit, Janina, Sobieski, Bobrek, Wesola oraz inne sortymenty

SKŁAD WĘGLA
PRODUCENT EKOGRÓSZKU

32/ 753 68 05 504 279 654
pon.-pt.: 6.00 - 16.00 sob.: 6.00 - 13.00

Dobroczynne dla zdrowia inhalacje wodorem molekularnym H₂

Bezpieczna, stosowana na całym Świecie metoda.
Udowodniona badaniami naukowymi skuteczność w ponad 170 jednostkach chorobowych.
Pozytywny wpływ na wiele układów i praktycznie każdy narząd ludzkiego ciała

ZAPRASZAMY!

Trzebinia, ul. Grunwaldzka 93B
tel. 692 775 885

KSIĄŻKA

Najbardziej niebieskie oko

Autorki tej osławionej powieści - Toni Morrison - nie trzeba przedstawiać. Literacka Nagroda Nobla mówi sama za siebie i sytuuje tę wybitną pisarkę na najwyższej półce.

Wyróżnienie dla największych nie powinno odstraszać, bo Morrison zawsze pisała niezwykle przystępnie.

A o czym? Uzasadnienie Szwedzkiej Akademii z 1993 roku nie pozostawia złudzeń: W powieściach charakteryzujących się siłą wizji literackiej i poetyckich wartości Morrison przedstawia najważniejsze problemy amerykańskiej rzeczywistości.

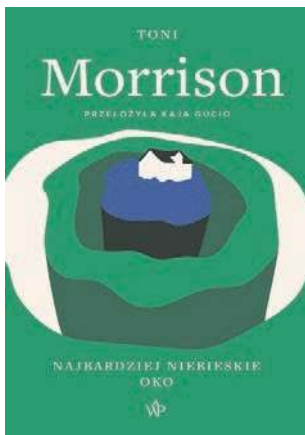
W książce „Najbardziej niebieskie oko” wydanej w 1970 roku, a w Polsce dopiero w 2014 (obecnie wznowionej - 09 03 2022) przenosimy się w lata 40. XX wieku do USA.

Poznajemy kilkunastoletnią Pecolę, czarnoskórą dziewczynkę, która marzy, by mieć niebieskie oczy, bardziej niż hołubione białe dziewczynki.

Co musiało się wydarzyć, by w głowie dziecka zrodziło się tak wydawałoby się absurdałne marzenie?

Rasizm, przemoc ze strony rówieśników, ale również ze strony bliskich. Pecola w swoim krótkim życiu przeszła więcej niż niejeden człowiek przez całe życie. I właśnie te doświadczenia, w części oparte na autentycznych, poznajemy na kartach „Najbardziej niebieskiego oka”.

Tadeusz Jachnicki

MUZYKA

Nieme kino Perfectu

Tym razem opowiem Wam historię jednej piosenki, a właściwie jej tekstu, który można usłyszeć na płycie „UNU”, obchodzącej w tym roku 40. urodziny. To „Objazdowe nieme kino”. Wokalista Grzegorz Markowski mówi o nim: „misterium muzyczne, a nie piosenka”. Po jego wykonaniu na koncertach publiczność raczej nie klaszcze. Zwłaszcza, jeśli zna historyczne podłoże. Markowski podpowiadał w wywiadach taką oto interpretację, że jest to hold złożony zamordowanemu podczas strajku górnikom z kopalni „Wujek”. Masakra wydarzyła się 16 grudnia 1981 r. Mamy więc początek stanu wojennego. Pojawia się też inny kontekst. Chodzi o wydarzenia na Wybrzeżu z grudnia 1970 r., kiedy wojsko krwawo tłumilo robotnicze manifestacje. To m.in. słynny „Czarny czwarteek”.

Gdy wchodzę w tłum, pułapka szczyry kły/ I z ust do ust nie frunie żaden krzyk/ Śmiertelny mur skutecznie dzieli nas/ Ja mam swój mózg, ty też swój rozum masz – Bogdan Olewicz napisał przejmujący tekst tej piosenki. Ale też ponadczasowy, bo gdyby oddzielić go od komunistycznego terroru, to w każdym czasie, kiedy dzieje się zło, będzie aktualny. Tak, jak dzisiaj w Ukrainie zaatakowanej przez barbarzyńską Rosję: Skurczony świat, nie większy niż ta pięść/ Na pierś siadł i oddech mi się rwie...

Łukasz Dulowski

FILM

Inni ludzie

Wydany kilka lat temu poemat Doroty Maślowskiej był mocnym ciosem w wijące sobie przytulne gniazdko polskie społeczeństwo konsumpcyjne. Utwór wydawał się tyleż mocny i oryginalny, co nieprzekładalny na język filmu. A jednak! Debiutantka Aleksandra Terpińska udowodniła, że wszystko jest możliwe. Więcej, zrobiła jeden z najbardziej dyskutowanych polskich filmów ubiegłego sezonu.

Warszawskie blokowsko. Drobný diler Kamil (nagrodzony w Gdyni Jacek Bielecki) budzi się po mocno zakrapianym alkoholem i narkotykami wieczorze. Pojedzie kilka przystanków tramwajem, by wejść do całkiem innego świata – nowobogackich mieszkań za duże kredyty, gdzie uzależniona od antydepresantów Iwona (Sonia Bohosiewicz) odraagowuje małżeński kryzys szybkim seksem za pieniądze. Potem wróci do swojej dziewczyny Anety (Magdalena Kulewicz), która pracuje w Rosmanie.

Jednak to nie historia, a sposób opowiadania jest tu najważniejszy. Terpińskiej wcale nie zależy na stworzeniu realistycznego kina o współczesności. Idzie z duchem Maślowskiej, każe swoim postaciom rapować w najmniej odpowiednich momentach, co chwilę sięga do sfery ich marzeń i lęków, które również okraszane zostają hip-hopowymi tekstami.

Wychodząc od socjologicznej obserwacji tworzy poetki obraz społeczeństwa przesiąkniętego lękiem, nieumiejącego kochać ani nawet rozmawiać. Jej film otwarcie korzysta z formy teledysku. Efekt to tryskająca czarnym humorem i makabreską satyra, która ma ciężar greckiej tragedii.

Tomasz Jurkiewicz

KRZYŻÓWKA

Grupa namiotów na polanie	Polega na grze słów	Coś ekstra	Chowa oszczędności do skarpety	Drzewce w poprzek masztu	Jest nią wieko kufra	Stolica Turcji	7
16		Pełne dziurek		Fiński telefon	Jego logo na koszulce piłkarza	Bywa prześladowca	
W donicy		Jesse, sprinter amer.		14	10		
Skala z kalcytu			Anna Maria z estrady		Szycha w sieci	6	
		Ulańska czapka Dawne narty			Stopień służbowy	Niechęć do kogoś; uraza	Leczy osoby starsze
Bije go karciana dama	2		Ukończyli studia techniczne				
Czarny koń		Busola turysty	Węgiel w stanie skruszonym				17
Rodzaj lustra		Doskonałość	Broń kawalerii		Czyni cuda		
Stolica Gruzii				15	Siostra Łazarza		
Surowiec metali				Halucynacja, zwid			
Okolica		Zasuwa u drzwi		Skok z łomem	Azyl na pustyni	Auto marki Seat	Niezbędny w biurze
		Puga-czowa	11			Imię królów Danii	3
4					Okrągłe okno, różnica		
Drzewo iglaste	Marka laptopów		Dużo go dookoła			Nowy miasto w USA	1
		12		13			
		Sroga pora roku	9		Ziółko jak owoc z puszek	5	

ROG

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

HOROSKOP

Od 30 marca do 5 kwietnia

BARAN

Optymistycznie zaczniesz patrzeć w przyszłość, a na horyzoncie pojawi się nowe uczucie. Niektórzy z Was odczują poprawę finansów, zwłaszcza jeśli masz własną firmę, pracujesz jako nauczyciel lub animator zabaw dla dzieci. Słońce w Twoim znaku skłania Cię do nowych działań, zaczynania nowych projektów a co z tym się wiąże do zawierania nowych znajomości. Bądź otwarty ale uważaj by nie zostać wykorzystanym Nie ulegaj nagłym nastrojom, za to ufaj swojej intuicji.

RAK

Słońce w znaku Barana a Merkury w koniunkcji z nim przyniesie wiele analiz bieżącej sytuacji, zwłaszcza tej zawodowej. To również sygnał do ograniczania nie niewnoszących dyskusji, pogódź się z tym, że niektórych osób nie jesteś w stanie przekonać do swoich racji. Być może przyjdzie Ci pomagać komuś nowemu, a niektórzy z Was zainteresują się picią przeciwną w firmie. Pod koniec tygodnia zaplanujesz na weekend słodkie lenistwo.

WAGA

Nadchodzi czas byś uważniej przyjrzała się swoim osiągnięciom w pracy. Merkury w znaku Barana podpowiada, że warto zainvestować w swój związek lub umowę jaką niedawno zawarłaś. Jeśli wciąż nie znasz dobrze obcego języka, zapisz się na kurs. Wykaż się pomysłowością i zaangażuj się w to co robisz na co dzień, sukces jest w zasięgu Twojej ręki. Dobry czas dla lingwistów, tłumaczy i uczniów przygotowujących się do egzaminu z humanistycznego przedmiotu.

KOZIOROŻEC

Najwięcej będzie się działo w małżeństwach. U niektórych po okresie kryzysu wreszcie sielanka, u innych bardzo zmienna aura. Nagle dostrzeżesz ukryte i dotąd nieznanne zalety swojej drugiej połówki, okaże się, że możesz liczyć na wsparcie i poczujesz się bezpiecznie. Uważaj jedynie na swoją zmienność, walcz ze swoimi skrajnymi nastrojami jakie mogą Cię teraz ogarniać. U singli czas na zadbanie o swoje zdrowie i rozpoczęcie poszukiwań miłości.

BYK

Tydzień korzystny do zaciągania kredytów lub inwestowania swoich pieniędzy, bądź wyculony na swoją intuicję, ona podpowie Ci właściwe rozwiązanie ważne dla Ciebie sprawy. W pracy potrzebna będzie cierpliwość i doskonała organizacja czasu, w nadmiarze spraw do załatwienia możesz się pogubić. Koniunkcja Merkurego ze Słońcem przyniesie dbanie o swoje ciało, sportową aktywność lub wycieczkę w góry. Weekend zapowiada się interesująco.

LEW

Słońce w znaku Barana uaktywni sferę związaną z Twoim związkiem. Wiele z Was nagle wpadnie na pomysł ciekawego spędzenia czasu, nie działaj pochopnie, najpierw poszukaj najważniejszych informacji o miejscu i kosztach. Niektórzy z Was zdobędą się na oświadczenia, inne Lwy by usłyszały. To dobry tydzień na poprawienie swojego stanu zdrowia, zmianę szkodliwych nawyków, zadbanie o dietę. Single mogą liczyć na namiłny romans i mocne bicie serca.

SKORPION

Jowisz w septylu do Węża Północnego otworzy przed Tobą nowe możliwości. To tydzień inwestowania swoich pieniędzy w lokaty bankowe, zwrocenia długów lub zakupów elementów wyposażenia mieszkania, o których marzyłeś. Zaczynasz również otwierać się na nowe znajomości, niejeden raz to Ty wykonasz pierwszy krok by z kimś się przyjaźnić. Mars i Saturn skłonią Cię do prześledzenia swojej drogi zawodowej i być może obrania innego kierunku.

WODNIK

To doskonały tydzień na wszystkie działania i pracę związaną z wyobraźnią i biznesem. Pracujący w reklamie lub public relations będą mieli okazję do rozwijania swoich zawodowych umiejętności, a nawet osiągnięcia sukcesu. W związku spodziewaj się rewolucji, jedno z Was będzie chciało wiele zmienić i będziecie o tym długo rozmawiać. Kompromis i zrozumienie potrzeb drugiej strony przyniesie pogodzenie pozornie sprzecznych interesów.

BLIŹNIĘTA

Nowe przedsięwzięcie, które pojawi się na horyzoncie będzie Was napawać radością – zaczniecie snuć dalekosiężne plany i cieszyć się z tego, że czeka Was coś nowego. Nie zabraknie osób chętnych Wam pomóc, jedynie brak dobrego planu może nieco popsuć całą sprawę. Zwłaszcza jeśli planujecie schudnąć lub zacząć uprawiać sport oprócz tego dla siebie dobry system motywacyjny. W weekend cieszyć się wiosenną aurą i postawcie na aktywny wypoczynek.

PANNA

Liczne sekstyle Księżyca przyniosą rozmowy z kobietami, z matką lub szefową, a niektórym z Was przyjdzie na świat córki. Będzie miała lepszy kontakt z samą sobą i swoimi uczuciami, to dobry czas by zadbać o swoje emocjonalne potrzeby. Merkury sprzyja przedsiębiorcom i tym, którzy mają pomysł na biznes. Razem ze Słońcem wpłyną na Twoje zachowanie dotyczące związku i miłości, staniesz się bardziej tolerancyjny, a niektóre z Was również ekscentryczne, przemyślisz czyjś pomysł.

STRZELEC

Sekstyl władcy Twojego Słońca do Węża Księżykowego Północnego przyniesie troskę o dom i bliskich. Odwiedzisz swoją mamę lub siostrę, porozmawiasz z przyjaciółką. Niewykluczone, że staniesz się dla kogoś autorytetem, choć dla Ciebie najważniejsze będzie samo poszukiwanie swojego miejsca, a w zasadzie poczucie, że wciąż się rozwijasz. Pomożesz komuś zrealizować jego marzenia. Wiele z Was pomoże Ukraincom. W weekend odpocznij, nie zabieraj pracy do domu.

RYBY

Wenus zbliżająca się wraz z Marssem do Waszego znaku zaczynają pozytywnie wpływać na Wasz temperament i samopoczucie. Nijeden raz weźmiecie sprawy w swoje ręce i zaskoczycie otoczenie przedsiębiorczością i oryginalnością pomysłów. Pociągające dla pici przeciwniej chętnie poplirtujecie, niektóre z Was będą snuć poważne plany wobec dopiero co poznanej osoby. Waszemu urokowi nikt się nie oprze.

Anna Kępka

Facebook: Wróżka Anna Mistrz Reiki

Wiosenny przełom Trzebini

Piłkarze czwartoligowego MKS Trzebinia odnieśli szóste zwycięstwo w sezonie, pokonując na swoim stadionie Słomniczanek Słomniki.

W trzecim meczu rundy wiosennej trzebinianie wreszcie zainkasowali komplet punktów, pokonując ekipę prowadzoną przez byłego trenera MKS Mateusza Misia.

- Pierwsze dwa mecze były dla nas pechowe. Patrząc na nie pod względem piłkarskim, nie były złe w naszym wykonaniu. Brakowało kropki nad „i”. Zwycięstwo ze Słomnikami było więc niezwykle ważne w kontekście walki o utrzymanie. Powiedziałem zawodnikom, że my nic nie musimy, ale wiele możemy. Mimo że presja była bardzo duża i mierzyliśmy się z bardzo mocnym zespołem, potrafiliśmy przeciwstawić rywalowi determinację i wolę walki. Tak musimy grać w każdym spotkaniu. Mam nadzieję, że uda nam się kontynuować rozpoczętą passę - mówi Wojciech Skrzypek, trener MKS.

W meczu ze Słomniczanek, pod nieobecność Jakuba Horawy, liderem środkowej formacji okazał się Adrian Zybiński. Zdobył gola

i asystował przy dwóch trafieniach. Swoje zrobił też Michał Kowalik, strzelając bramkę i zaliczając asystę. Warto też wspomnieć o Szymonie Kurku. Tym razem zagrał jako napastnik i wykorzystując swoją szybkość utworzył wynik meczu.

- Szymon grywał już w napadzie. Z oczywistych względów, czyli braków kadrowych, pojawiła się konieczność wystawienia go w tej formacji. Nie mamy nic do stracenia, a wiele do zyskania i okazało się, że był to strzał w dziesiątkę - mówi Wojciech Skrzypek.

W najbliższą sobotę, 2 kwietnia, o godz. 11.00 MKS zagra kolejny mecz na swoim stadionie. Podejmie Wiślanę Grabie, która na wyjeździe przegrała aż 0-4. Nie wiadomo, czy w spotkaniu wystąpi Marcin Kalinowski, który z powodu urazu opuścił przedwcześnie murawę w meczu ze Słomnikami. Przypomnijmy, że już wcześniej poważne kontuzje wyeliminowały z gry Łukasza Wierzbę i Jakuba Horawę.

- Wychodzę z założenia, że co cię nie zabije, to cię wzmocni. Nie mam takich możliwości, żeby pościagać takich zawodników jak choćby Słomniczanek. Gdybym mógł, to pewnie wyglądałoby to jeszcze lepiej. Przeprowadziliśmy solidnie okres przygotowawczy i jeszcze w niejednym meczu pokażemy, że nie jesteśmy na straconej pozycji. Niech się nas boją. Skoro potrafiliśmy pokonać mocną drużynę Słomnik to znaczy, że drzemie w nas jakiś potencjał - przekonuje Wojciech Skrzypek.

Pomocnik MKS Szymon Barczyk (z lewej) atakowany przez Krzysztofa Michalca ze Słomniczanki

nej pozycji. Niech się nas boją. Skoro potrafiliśmy pokonać mocną drużynę Słomnik to znaczy, że drzemie w nas jakiś potencjał - przekonuje Wojciech Skrzypek.

MKS Trzebinia - Słomniczanek Słomniki 3-1

(Szymon Kurek 27, Michał Kowalik 45, Adrian Zybiński 61 - Bartosz Kozieł 83)

MKS: Wróbel - Martyniak, Górka, Kalinowski (66. Szczurek) - Sochacki (60. Węgorzek), Barczyk, Zybiński, Grzyb (84. Baran), Gałka (76. Garlacz) - Sz. Kurek, Kowalik
Michał Koryczan

Lider odjechał

W meczu na szczycie chrzanowskiej A-klasy, prowadząca w tabeli Ciężkowianka Jaworzno pokonała Błyskawicę Myślachowice.

W meczu dwóch najsilniejszych drużyn w lidzie, zgodnie z przewidywaniami, goli nie zabrakło. Więcej do powiedzenia miała liderująca Ciężkowianka. Dzięki zwycięstwu umocniła się na fotelu lidera chrzanowskiej A-klasy.

Jaworznianie mają nad drużyną z Myślachowice już osiem punktów przewagi, a nad trzecią w klasyfikacji Polonią Łusowice dziesięć „oczek”. Zespół ten ma jednak o jedno spotkanie rozegrane mniej. W pierwszej wiosennej kolejce pauzował, po wycofaniu się z rozgrywek Wisłoki Rozkochów.

W najbliższej serii spotkań lider zmierzy się na wyjeździe z Zagórzanką Zagórze. Prezes tego klubu Leon Kozioł zapowiada walkę o pełną pulę. Mimo że zespół z Zagórze zaliczył wiosenny falstart, przegrywając wysoko w Regulicach.

Błyskawica zmierzy się z kolei na własnym boisku z Unią Kwaczała, którą z ławki trenerskiej ponownie prowadzi Stanisław Bąk. Jego ponowny debiut w roli szkoleniowca Unii zakończył się wygraną z Wolanką Wola Filipowska.

Tabela

1. Ciężkowianka	13	35	46-13
2. Myślachowice	13	27	59-19
3. Łusowice	12	25	42-19
4. Tenczynek	13	22	24-16
5. Siersza	13	19	23-19
6. Zagórze	13	18	26-31
7. Wolanka	13	17	36-35
8. Kwaczała	13	17	21-36
9. Regulice	13	16	20-20
10. Jankowice	13	16	17-25
11. Bołęczyn	13	14	28-28
12. Alwernia	13	8	15-35
13. Zalas	13	1	6-67

(MK)

SPORTOWY TYDZIEŃ

PIŁKA NOŻNA

IV liga: MKS Trzebinia - Wiślanka Grabie, Słomniczanek Słomniki - KS Chelmek (sobota, 2 kwietnia, godz. 11:00)

Klasa okręgowa - Wadowice: Fablok Chrzanów - LKS Żarki, MKS Libiąż - Skawa Wadowice, Brzezińska Osiek - Zgoda Byczyna (sobota, 2 kwietnia, godz. 15:00), Victoria 1918 Jaworzno - Nadwiślanin Gromiec (sobota, 2 kwietnia, godz. 15:30), LKS Gorzów - LKS Rajsko (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:00)

Klasa okręgowa - Kraków II: Świt Krzeszowice - Pogoń Skotniki (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:00)

Premierowy falstart

Świt Krzeszowice przegrał z Borkiem Kraków na inaugurację rundy wiosennej drugiej grupy krakowskiej klasy okręgowej.

Kibice Świtu z pewnością nie takiego startu rundy rewanżowej się spodziewali. Krzeszowiczanie przegra-

Klasa A - Chrzanów: Błyskawica Myślachowice - Unia Kwaczała (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:00), Wisła Jankowice - MKS Alwernia, Wolanka Wola Filipowska - Promyk Bołęczyn, Victoria Zalas - SPRiN Regulice (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:30), Polonia Łusowice - Tęcza Tenczynek (niedziela, 3 kwietnia, godz. 16:00), Zagórzanka Zagórze - Ciężkowianka Jaworzno (niedziela, 3 kwietnia, godz. 16:30)

Klasa B - Chrzanów: Tempo Piłza - Nadwiślanka Okleśna, Ruch Młoszowa - Zryw Brodla (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:00), Korona Lgota - Jutrzenka Ostrężnica (niedziela, 3 kwietnia, godz. 16:00)

(MK)

li z niżej notowanym Borkiem 0-2. Pierwszego gola stracili w drugiej minucie doliczonego czasu pierwszej połowy. Strzelił go Maciej Wcisło. Wynik na 2-0 ustalił w 49. minucie Paweł Wawrzonek.

Okazję do rehabilitacji zespół Świtu będzie miał już w sobotę, gdy na swoim stadionie podejmie Pogoń Skotniki, zajmującą 12. miejsce w tabeli.

(MK)

Kolejny mecz MTS zagra z kibicami

Chrzanowianie w ofensywie. Więcej zdjęć i wideo z meczu można obejrzeć na www.przelom.pl

Chrzanowscy pierwszoligowcy w sobotę na własnym parkiecie zaliczyli dziewiątą wygraną w sezonie, pokonując młodzież z SMS Kielce.

Dość szybko gracze MTS-u wyrobili sobie kilkubramkową przewagę. Zdobywali bramki ze środka, skrzydeł oraz po rzutach z dystansu. Skutecznie finalizowali też kontry. Nie mieli przestoju. W ich szeregach najsukuteczniejsi byli Maciej Sieczka i Bartosz Skoczylas. Rzucili po 7 bramek.

- Startowałem do SMS Kielce, ale się nie dostałem. Dlatego w tym meczu chciałem coś udowodnić i cieszę się z dobrego występu. Wygraliśmy doświadczeniem, mądrością

i skutecznością w ataku - skomentował Bartosz Skoczylas.

Chrzanowianie zmierzają się w sobotę, 2 kwietnia, na wyjeździe z AZS UJK Kielce. Kolejny mecz zagrają dopiero 24 kwietnia - już z kibicami - z SPR Wiśłą Sandomierz.

Unimetal Recycling MTS Chrzanów - SMS ZPRP II Kielce 33-27 (17-14)

MTS: Górkowski, Smaczarz - Sieczka 7, B. Skoczylas 7, B. Hardzina 5, Węgrzyn 4, M. Skoczylas 3, Nowak 2, Rusin 2, Dobrzański 1, D. Skoczylas 1, M. Hardzina 1, Wójcik, Franczak

W tabeli prowadzi Olimpia Piekary Śląskie z dorobkiem 48 pkt, przed KSZO Ostrowiec Św. (36 pkt). MTS Chrzanów z 26 pkt. zajmuje siódmą lokatę.

(RAT)

Derby po derbach

W derbach powiatu chrzanowskiego w wadowickiej klasie okręgowej, Nadwiślanin Gromiec wygrał u siebie z Fablokiem Chrzanów.

Dla drużyny z Gromca była to wiosenna premiera, jeśli chodzi o walkę o ligowe punkty. W pierwszej kolejce rundy rewanżowej zespół prowadzony przez Artura Szlęzaka nie musiał wychodzić na murawę. Jego rywal - Sokół Przytkowice wycofał się z rozgrywek i Nadwiślanin zainkasował trzy „oczka” z tytułu walkowera.

Z Fablokowcami musiał już jednak wyszarpać punkty na boisku. Gromiec swój cel osiągnął, zwyciężając chrzanowian, którzy ponieśli tym samym drugą porażkę na wiosnę. O pierwsze w tym roku punkty powalczą teraz u siebie z Żarkami.

Drużyny z Byczyny i Libiąża, które na inaugurację rundy wiosennej również przegra-

ły swoje mecze, podzieliły się punktami.

Wyniki 17. kolejki: Nadwiślanin Gromiec - Fablok Chrzanów 3-1 (Artur Szlęzak 27, Bartłomiej Szyjka 32, Dariusz Wilczak 88 - Łukasz Kałużka 80), **Zgoda Byczyna - MKS Libiąż 0-0**, **Górniki Brzeszcze - Victoria 1918 Jaworzno 1-1** (Mateusz Piwowar 45 - Fandenwer Gonzalez 59), **LKS Żarki - Sokół Przytkowice 3-0** vo

Tabela

1. Kalwarianka	18	44	54-9
2. Nowa Wieś	18	43	50-17
3. Jaworzno	18	40	36-16
4. Gorzów	18	37	36-16
5. Brzeszcze	18	36	38-23
6. Osiek	18	32	25-13
7. Gromiec	17	27	30-17
8. Wadowice	18	26	27-23
9. Rajsko	18	25	25-29
10. Kęty	18	24	31-25
11. Babia Góra	18	20	28-44
12. Byczyna	18	17	24-45
13. Żarki	17	16	19-35
14. Chrzanów	18	14	20-37
15. Libiąż	18	10	15-45
16. Przytkowice	30	13	29-93

(MK)

Wokół drożyzna, to i remonty będą droższe – mówi szefostwo chrzanowskiej spółdzielni mieszkaniowej. Uspokaja jednak, że nie wszystkie. Część robót wykonają bowiem pracownicy spółdzielni. Ci ostatni chwytają się za głowy, bo taka deklaracja oznacza jedno - brak podwyżki dla nich. Zaczęli się ponoć zastanawiać, czy nie założyć firmy i zaoferować usługi spółdzielni. Robiliby to samo, ale za lepsze pieniądze.

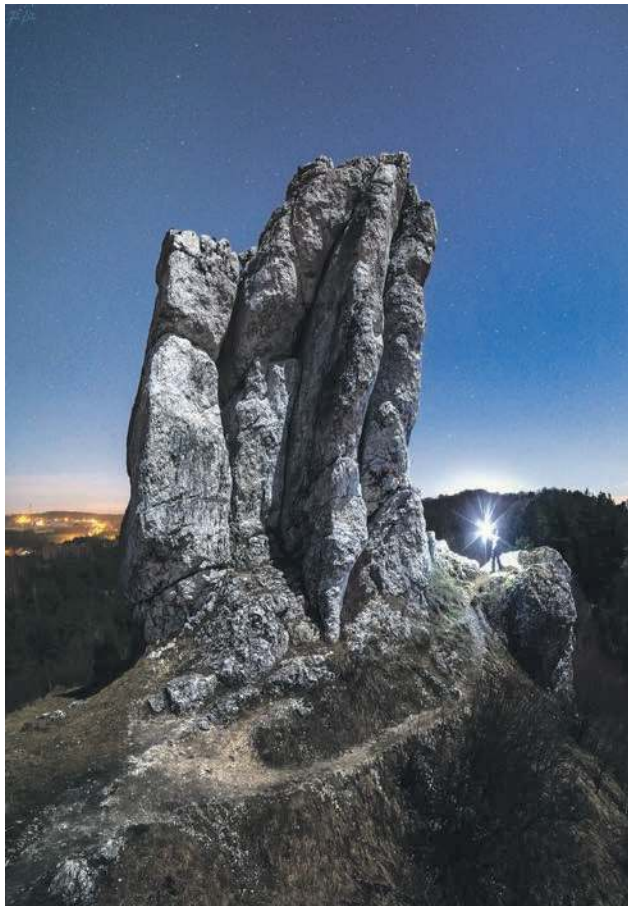
Zboża drożeją, bo drożeją nawozy, no i w ogóle produkcja. Niektórzy szukają też wytłumaczenia w wojnie, no bo zboża z Ukrainy wiele nie będzie. Tyle, że w Polsce nigdy go wiele nie było. Ale cóż, jakoś trzeba wytłumaczyć, że za zboże będziemy płacić jak za zboże.

Związek śmieciowy nie wie, czy naliczać dodatkowe opłaty za oddawanie odpadów mieszkańcom, którzy przyjęli pod swój dach uchodźców, czy nie. Inne gminy, by pójść ludzom na rękę, podejmują decyzje, że tego nie zrobią. W chrzanowskim związku jednak czekają, aż sprawę ureguluje rząd. Nieśmiało przypomnę, że gdyby Polacy czekali na decyzję rządu, to na ulicach spałyby w tej chwili jakieś dwa miliony ludzi.

Posel Krzysztof Kozik z PiS jest niczym ikona wędrująca od parafii do parafii. Tyle, że on krąży między kolejnymi planowanymi przez lokale samorządowe inwestycjami. Jego obecność ma zapewnić dostatek, czyli pieniądze z Polskiego Ładu. Ponoć już zyskał przydomek Królicza Łapka.

W gminie Libiąż samorządowcy po latach doszli do wniosku, że ciężko się gra w koszykówkę na zwirowym boisku w Gromcu. Wymienią nawierzchnię! Wykorzystując przypływ weny, postanowili również, że nowo wybudowany basen zostanie napełniony wodą.

przełomowe
KADRY

Skała Wysoka w Rzedkowicach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej

Piotr Pawelczyk

Jura Krakowsko-Częstochowska jest niezwykła, a jedna z jej perełek prezentuje się magicznie na zdjęciu Piotra Pawelczyka z naszej facebookowej grupy „PRZEŁOMowe Kadry”.

Fotografia przedstawia wapienny ostańiec o nazwie Wysoka. Ma kształt 15-metrowego słupa. Znajduje się w Skałach Rzedkowickich w miejscowości Rzedkowie w powiecie zawierciańskim. Na ścianach Wysockiej wytyczono kilkanaście dróg wspinaczkowych. Ponadto teren ten idealnie nadaje się na jednodniową wycieczkę.

Piotr Pawelczyk z Balina, autor publikowanego zdjęcia, łączy fotografowanie z podróżowaniem. I tym właśnie sposobem dzieli się z innymi swoimi wrażeniami i pięknem świata. Lubi wschody i zachody słońca, wodospady, góry i mgliste poranki, jak również nocne eskapady, co zresztą widać na załączonym obrazku.

(ŁD)

TAK BYŁO, TAK JEST...

Dawna siedziba Towarzystwa Zaliczkowego

Jednym z najładniejszych, jak nie najładniejszym budynkiem przy al. Henryka w Chrzanowie jest gmach Towarzystwa Zaliczkowego.

Powstał w 1895 r. jako siedziba dla założonego w 1882 r. Towarzystwa. Parterowy obiekt wieńczy attyka z nazwą. Okna ozdabiają neobarokowe obramowania. Dwa wejścia poprzedzają kolumnowe portyki.

Na szczęście budynek przetrwał do naszych czasów w niezmienionym kształcie. Aktualnie mieści się w nim Bank Spółdzielczy.

Na starej fotografii, pochodzącej ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego, datowanej na 1937 r., widać m.in. dzieci podskakujące na trampolinach. Wówczas ta sztuka była znana tylko nielicznym.

(ŁD)

W dawnej siedzibie Towarzystwa Zaliczkowego...

... mieści się dzisiaj Bank Spółdzielczy

przełom
TYGODNIK ZIEMI CHRZANOWSKIEJ

Redakcja
32-540 Trzebinia, ul. Długa 53
tel./fax 32-612-25-50,
e-mail: gazeta@przelom.pl

Redaktor naczelna
Grażyna Kaim, tel. 32-753-51-12

Wydawca
Firma Wydawnicza „Przełom” Alicja Molenda

Dziennikarz
dyżurny
697 351 999

Reportery „Przełomu”
32-753-51-11, 32-623-48-94

Zespół:
Stanisława Ciepichał,
Łukasz Dulowski,
Agnieszka Filipowicz,
Andrzej Gawera, Weronika Korbut
Tadeusz Jachnicki, Michał Koryczan,
Alicja Molenda, Marek Oratowski,
Lucjan Siewiorek, Natalia Feluś
Ewa Solak (Krzeszowice),
Marzena Szyt

Druk
Polska Press Sp. z o.o.,
Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu
Nakład 6 500

Biura ogłoszeń

- Trzebinia ul. Długa 53,
tel. 32-612-25-50 wew. 22
pn.-pt. 8.30-16.30
- Krzeszowice
(Biuro Podróży Relax-Tourist),
Rynek 25,
pn.-pt. 8.00-17.00, sob. 9.00-13.00, 12-282-11-31

Gazeta jest członkiem
Porozumienia Reklamowego Tygodnik Lokalny
oraz stowarzyszeń:

Stowarzyszenie
Gazet
Lokalnych

Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców
REPROPOL

Ogłoszenia, reklamy i teksty promocyjne nie stanowią materiału pochodzącego od wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania tekstów. Materiałów i zdjęć niezamówionych nie zwracamy.

Co trzeba wiedzieć o Ukrainie, Ukraińcach i „ruskim mirze” - wyjaśnia dr hab. Michał Wawrzonek

s. 15

Grasuje podpalacz. Mieszkańcy chcą złapać sprawcę

FOT. MARZENA KUBIN

W Tenczynku ludzie ze strachem obserwują, co dzieje się w sołectwie. Czasem kilka razy w ciągu dnia ktoś podpala trawy i zarośla niedaleko ich domów. Planują zorganizować wspólną akcję, żeby złapać sprawcę.

Sezon na palenie traw zaczął się kilka tygodni temu. W całej gminie Krzeszowice co chwilę wyją syreny alarmowe, a ochotnicy wyjeżdżają do gaszenia błyskawicznie rozprzestrzeniającego się ognia.

s. 12

Jak ugotować prawdziwy ukraiński barszcz i z czym go podać - radzi Oksana Korzhitska z Czerniowców, obecnie z Chrzanowa

s. 5

Polskie i ukraińskie dzieci w jednej szkole. Minister wydał rozporządzenie, jak organizować wspólną naukę.

s. 14

Tworzą księgozbiór po ukraińsku

Każdy może się przyłączyć do tej akcji. Bibliotekarze zachęcają do dzielenia się książkami w języku ukraińskim.

s. 12

Majówka pod znakiem zapytania

Centrum Kultury i Sportu przygotowuje się do sezonu plenerowych imprez. Co będzie ze sztandarową, doroczną imprezą w tym roku?

s. 12

Czas na wspólne sprzątanie

W miniony weekend mieszkańcy kilku sołectw zakasali rękawy i postanowili pozbiierać śmieci w okolicy. Działali między innymi w Tenczynku i Ostrężnicy.

s. 2, 12

Zapraszają Ukraińców do śpiewania

Chór Allegria zaprasza do uczestnictwa we wspólnych zajęciach. Nie trzeba mieć bogatego doświadczenia w śpiewaniu.

s. 12

Z dedykacją dla córki

Poetka Joanna Banach udowadnia, że z chorobą też można tworzyć. Właśnie wydała nowy zbiór wierszy „Szept deszczu”.

s. 2

ogłoszenie

KOCIOŁKI NA PRAŻONE
EMALIA ZELIWO
CENY HURTOWE

4L 8L 10L 15L

☎ 530 444 422

MOIM ZDANIEM

Haniebny atrybut wiosny

GRAŻYNA KAIM

Jeśli z jakiegoś powodu stracilibyśmy rachubę czasu, nie mieli możliwości wyrzżenia za okno i bazowali wyłącznie na zmyśle słuchu, to po wyjących co rusz syrenach strażackich moglibyśmy się zorientować, że nadeszła wiosna. Haniebny atrybut tej pięknej pory roku. To oczywiście efekt bezmyślnego podpalania traw.

Brakuje argumentów, które mogłyby odwieść podpalaczy od tego procederu. Wszystkie już padały, na różnych forach - w gazetach, portalach internetowych, w mediach społecznościowych.

Nie wierzę, żeby którykolwiek z podpalaczy choć raz nie usłyszał, jaki to głupi, a przy okazji niebezpieczny „obyczaj”. Jaki tragiczny w skutkach jest dla całego ekosystemu - niszczy próchnicę, zabija zwierzęta. A gdy ogień wyłynie się spod kontroli, dochodzi do pożarów lasów, budynków gospodarczych, niestety również śmierci ludzi. Jak informowała niedawno straż pożarna, w Małopolsce straciły życie z tego powodu dwie osoby. Swoje robi też dym - nieodłączny towarzysz ognia, który potrafi być bardzo trujący. Zapewne podpalacze słyszeli i to, że w gaszenie pożarów traw zaangażowane są całe zastępy strażaków narażających - w tym przypadku kompletnie niepotrzebnie - swoje zdrowie i że marnowane są dziesiątki tysięcy złotych - na wodę i sprzęt.

Niestety, wszystkie te argumenty merytoryczne od lat zawodzą. Być może bardziej przemówią do wyobraźni informacje o karach. Warto więc powtarzać, że podpalanie traw jest surowo zabronione i grozi za nie kara nie tylko grzywny, ale i więzienia.

Ostatnio z nasiloną plagą podpałów zmagają się Tenczynek w gminie Krzeszowice. Ludzie boją się o swoje bezpieczeństwo, nawołują do czujności, mają nadzieję, że kamery monitoringu, których jest coraz więcej w publicznej przestrzeni, ułatwią złapanie i ukaranie podpalaczy. Bo i policja, i straż pożarna podkreślają, że to są podpalenia, bo samozapłonów w takich przypadkach nie ma.

MOIM ZDANIEM

Nie polonizacja lecz integracja

ALICJA MOŁENDA

Ostatnio sporo czasu spędziłam z naszą nową, ukraińską rodziną. Sympatyczna jedenastka (w tym sześcioro dzieci) dotarła do Chrzanowa z okolic Browarów pod Kijowem. Tam zaczęła się wojna. Uciekli następnego dnia po pierwszym bombardowaniu, żeby chronić dzieci. Zostawili dom pod okiem sąsiada, który powiedział, że bez względu na wszystko nigdzie nie jedzie. Przez miesiąc tułali się po Ukrainie w nadziei, że będą mogli wrócić. Wszędzie jednak spadały bomby. Nie chcieli dłużej żyć w piwnicach i w strachu. Zdecydowali, że jadą do Polski, do czego namawiała ich pracująca za granicą córka. Trafili do Chrzanowa. Wyczerpani psychicznie przez pierwsze dni zamknęli się w sobie i czterech ścianach. Najbardziej otrząsnęli się na szczęście dzieci. Dorosli w szoku tkwią do dziś. Potrzebują się wygadać, wypłakać. I pośmiać. Ale oderwać ich myśli od spraw wojennych to wielka sztuka, zwłaszcza gdy jest bariera językowa.

O nic nie proszą. Za wszystko wielokrotnie dziękują. I nie mogą zrozumieć, dlaczego my im pomagamy. Tego racjonalnie nie umiem im wytłumaczyć. Mówię po prostu, że tak trzeba.

O pracy i szkole dla dzieci na razie rozmawiać nie chcą, bo wciąż mają nadzieję, że ich wojenne wygnanie nie potrwa długo. Dzieci mają lekcje zdalne z Ukrainy. Dorosli codziennie sprawdzają, czy ich dom nadal stoi. Nie chcą planować dłuższej przyszłości w Polsce. Musimy to zrozumieć.

Mam wrażenie, że obecność uchodźców w naszej wyobraźni, w planach naszego rządu, skrojona jest na dwa miesiące. Że po świętach, które ewentualnie spędzimy wspólnie, wszystko się ułoży, wróci do normy. Ale to tylko wrażenie. Eksperci od takich sytuacji mówią, przyszłość z uchodźcami planować powinniśmy jednak dłuższą i szybko wypracowywać odpowiednie rozwiązania tak, żeby uniknąć potencjalnych problemów czy konfliktów.

A żeby ich uniknąć, z Ukraińcami musimy się zacząć integrować. Nie polonizować ich na siłę. Wspólne życie z nowymi sąsiadami czy rodzinami trzeba zacząć od wzajemnego poznawania. Dlatego też mamy w „Przełomie” plan, aby ten proces poznawania wspierać pod hasłem RAZEM. I w gazecie, i na portalu w dedykowanym widoczce po ukraińsku, i na FB, gdzie powstaje grupa z ważnymi dla uchodźców informacjami lokalnymi w ich języku. Wspierać nas w tym będą zaprzyjaźnieni dziennikarze z Ukrainy.

Naszym wiernym, polskim Czytelnikom, na początek poznawania nowych sąsiadów, proponujemy rozmowę z ekspertem - dr hab. Michałem Wawrzoniem, ukraińską, niegdyś współpracowniczką „Przełomu”. Naukowiec przybliży Ukrainę w szerszym kontekście historycznym i kulturowym. Tłumaczy też co to jest „ruskij mir”, odgrywający w trwającej wojnie kluczową rolę. Trafiamy też do Waszych serc przez żołądek opowiadaniem o prawdziwym ukraińskim barszczu ugotowanym przez Oksanę Korshitzką w Chrzanowie (s. 5).

„Przełomową” akcję lokalnej integracji poprzez dostarczanie wiedzy o naszych nowych współmieszkańcach uznajmy więc za rozpoczętą.

Zaczęło się wielkie wspólne sprzątanie

Uczestnicy akcji w Tenczynku

Mieszkańcy kilku sołectw zakasali rękawy i postanowili pozbierać śmieci w okolicy. Działali w miniony weekend między innymi w Tenczynku i Ostrężnicy.

Mariusz Pałka, wiceprezes OSP Ostrężnica, mówi, że w ramach sobotniej zbiórki Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza wraz z opiekunami miała się wybrać po prostu na spacer po lasach. Wędrówka piękną 6-kilometrową trasą już na początku przekształciła się w wiosenne porządki.

- Młodzież postanowiła, że zadba o środowisko. Rezultat? Dużo radości, zaangażowania i kilkanaście worków wypełnionych różnymi odpadami. Wielkie brawa dla nich za inicjatywę! Gratulacje również dla opiekunów: Kamili Puda, Rafała Jakubowskiego, Krzysztofa Kosno, którzy szybko zorganizowali worki i rękawiczki - podkreśla Mariusz

Uczestnicy akcji sprzątania w Ostrężnicy

Pałka, wiceprezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Ostrężnicy.

W Tenczynku akcję zorganizowano przy przedszkolu.

Ponad 80 osób - rodziców i dzieci - wzięło udział w Akcji Sprzątania Ogrodu Przedszkolnego i tzw. Górki Sieradzkiej.

Wydarzenie zainicjowało Stowarzyszenie Tęcza Marzeń.

- Zbieraliśmy śmieci wokół

przedszkola, na Górze Sieradzkiej i przy ośrodku zdrowia. Grabiliśmy też trawę i liście oraz zasadziliśmy kwiaty. Przygotowaliśmy grządki w naszym ogródku doświadczeń oraz piaskownicę i zabawki na nowy sezon - wylicza Marzena Kubin, dyrektor Przedszkola Samorządowego w Tenczynku.

W sumie uzbierano prawie 25

worków śmieci, suchej trawy i liści. Uczestnicy otrzymali napoje, a przedszkolaki i ich rodzinstwo jabłka, lizaki oraz upominki.

Wśród uczestników znalazły się rodziny ukraińskie, których dzieci chodzą od paru tygodni do placówki w Tenczynku.

Akcja dofinansowana jest przez Gminę Krzeszowice.

Ewa Solak

Joanna Banach – z chorobą również można tworzyć

Krzeszowicka poetka wydała niedawno tomik wierszy „Szept deszczu”. Zadeedykowała go swojej córce Blance.

Joanna Banach ma 43 lata. Mówi, że pisanie zawsze było dla niej rytualną. Należała do Klubu Poetyckiego WIR przy szpitalu im. Babińskiego w Krakowie.

- Tworzę głównie wtedy, gdy jest mi smutno - wyznaje poetka. Nie pisze wierszy do szuflady. Kiedyś marzyło jej się studiowanie psychologii, ale nie wyszło. Zrobiła studium turystyczne i informatyczne. Przez dłuższy czas pracowała w sklepie. W międzyczasie uzyskała certyfikat asystenta zdrowia. Tańczyła i brała udział w różnych turniejach tanecznych, a na blogach publikowała wykonane przez siebie zdjęcia.

Joanna Banach

Joanna żyje ze świadomością choroby psychicznej. Ma jednak dla kogo żyć. Córka Blanka jest dla niej wszystkim. Podobnie jak wiersze.

Życie ze schizofrenią wiąże się z systematycznym braniem leków, co odbija się na całym organizmie i wyniszcza go. Ma nadzieję, że oprócz ukochanej córki zоста-

Najnowszy tomik wierszy Joanny Banach

wi po sobie coś cennego - poezję, którą ktoś będzie chciał czytać.

Osoby zainteresowane tomikiem wierszy Joanny Banach mogą kupić go w bibliotece w Krzeszowicach lub skontaktować się z autorką, pisząc na adres: szczesliwajojannabach@gmail.com.

(E)

10 000

spraw frankowiczów przeciw bankom wpłynęło do sądów okręgowych w styczniu i lutym tego roku. W styczniu wzrost był 31-procentowy! W niektórych sądach nawet 100-procentowy. W SO w Krakowie takich pozwów było 326. Wpływ na to miał zapewne szybujący w górę kurs franka.

OGŁOSZENIA DROBNE

• KUPIĘ ciągnik rolniczy, stan obojętny – 696-033-800

• ZŁOMOWANIE pojazdów - 604-754-418

Wiosenny przełom Trzebini

Piłkarze czwartoligowego MKS Trzebinia odnieśli szóste zwycięstwo w sezonie, pokonując na swoim stadionie Słomniczanek Słomniki.

W trzecim meczu rundy wiosennej trzebinianie wreszcie zainkasowali komplet punktów, pokonując ekipę prowadzoną przez byłego trenera MKS Mateusza Misia.

- Pierwsze dwa mecze były dla nas pechowe. Patrząc na nie pod względem piłkarskim, nie były złe w naszym wykonaniu. Brakowało kropki nad „i”. Zwycięstwo ze Słomnikami było więc niezwykle ważne w kontekście walki o utrzymanie. Powiedziałem zawodnikom, że my nic nie musimy, ale wiele możemy. Mimo że presja była bardzo duża i mierzyliśmy się z bardzo mocnym zespołem, potrafiliśmy przeciwstawić rywalowi determinację i wolę walki. Tak musimy grać w każdym spotkaniu. Mam nadzieję, że uda nam się kontynuować rozpoczętą passę - mówi Wojciech Skrzypek, trener MKS.

W meczu ze Słomniczanek, pod nieobecność Jakuba Horawy, liderem środkowej formacji okazał się Adrian Zybiński. Zdobył gola

i asystował przy dwóch trafieniach. Swoje zrobił też Michał Kowalik, strzelając bramkę i zaliczając asystę. Warto też wspomnieć o Szymonie Kurku. Tym razem zagrał jako napastnik i wykorzystując swoją szybkość utworzył wynik meczu.

- Szymon grywał już w napadzie. Z oczywistych względów, czyli braków kadrowych, pojawiła się konieczność wystawienia go w tej formacji. Nie mamy nic do stracenia, a wiele do zyskania i okazało się, że był to strzał w dziesiątkę - mówi Wojciech Skrzypek.

W najbliższą sobotę, 2 kwietnia, o godz. 11.00 MKS zagra kolejny mecz na swoim stadionie. Podejmie Wiślanę Grabie, która na wyjeździe przegrała aż 0-4. Nie wiadomo, czy w spotkaniu wystąpi Marcin Kalinowski, który z powodu urazu opuścił przedwcześnie murawę w meczu ze Słomnikami. Przypomnijmy, że już wcześniej poważne kontuzje wyeliminowały z gry Łukasza Wierzbę i Jakuba Horawę.

- Wychodzę z założenia, że co cię nie zabije, to cię wzmocni. Nie mam takich możliwości, żeby pościagać takich zawodników jak choćby Słomniczanek. Gdybym mógł, to pewnie wyglądałoby to jeszcze lepiej. Przeprowadziliśmy solidnie okres przygotowawczy i jeszcze w niejednym meczu pokażemy, że nie jesteśmy na straconej pozycji. Niech się nas boją. Skoro potrafiliśmy pokonać mocną drużynę Słomnik to znaczy, że drzemie w nas jakiś potencjał - przekonuje Wojciech Skrzypek.

Pomocnik MKS Szymon Barczyk (z lewej) atakowany przez Krzysztofa Michalca ze Słomniczanki

nej pozycji. Niech się nas boją. Skoro potrafiliśmy pokonać mocną drużynę Słomnik to znaczy, że drzemie w nas jakiś potencjał - przekonuje Wojciech Skrzypek.

MKS Trzebinia - Słomniczanek Słomniki 3-1

(Szymon Kurek 27, Michał Kowalik 45, Adrian Zybiński 61 - Bartosz Kozieł 83)

MKS: Wróbel - Martyniak, Górka, Kalinowski (66. Szczurek) - Sochacki (60. Węgorzek), Barczyk, Zybiński, Grzyb (84. Baran), Gałka (76. Garlacz) - Sz. Kurek, Kowalik
Michał Koryczan

Lider odjechał

W meczu na szczycie chrzanowskiej A-klasy, prowadząca w tabeli Ciężkowianka Jaworzno pokonała Błyskawicę Myślachowice.

W meczu dwóch najsilniejszych drużyn w lidze, zgodnie z przewidywaniami, goli nie zabrakło. Więcej do powiedzenia miała liderująca Ciężkowianka. Dzięki zwycięstwu umocniła się na fotelu lidera chrzanowskiej A-klasy.

Jaworznianie mają nad drużyną z Myślachowic już osiem punktów przewagi, a nad trzecią w klasyfikacji Polonią Łusowice dziesięć „oczek”. Zespół ten ma jednak o jedno spotkanie rozegrane mniej. W pierwszej wiosennej kolejce pauzował, po wycofaniu się z rozgrywek Wisłoki Rozkochów.

W najbliższej serii spotkań lider zmierzy się na wyjeździe z Zagórzanką Zagórze. Prezes tego klubu Leon Kozioł zapowiada walkę o pełną pulę. Mimo że zespół z Zagórze zaliczył wiosenny falstart, przegrywając wysoko w Regulicach.

Błyskawica zmierzy się z kolei na własnym boisku z Unią Kwaczała, którą z ławki trenerskiej ponownie prowadzi Stanisław Bąk. Jego ponowny debiut w roli szkoleniowca Unii zakończył się wygraną z Wolanką Wola Filipowska.

Tabela

1. Ciężkowianka	13	35	46-13
2. Myślachowice	13	27	59-19
3. Łusowice	12	25	42-19
4. Tenczynek	13	22	24-16
5. Siersza	13	19	23-19
6. Zagórze	13	18	26-31
7. Wolanka	13	17	36-35
8. Kwaczała	13	17	21-36
9. Regulice	13	16	20-20
10. Jankowice	13	16	17-25
11. Bołęczyn	13	14	28-28
12. Alwernia	13	8	15-35
13. Zalas	13	1	6-67

(MK)

SPORTOWY TYDZIEŃ

PIŁKA NOŻNA

IV liga: MKS Trzebinia - Wiślanka Grabie, Słomniczanek Słomniki - KS Chelmek (sobota, 2 kwietnia, godz. 11:00)

Klasa okręgowa - Wadowice: Fablok Chrzanów - LKS Żarki, MKS Libiąż - Skawa Wadowice, Brzeźnia Osiek - Zgoda Byczyna (sobota, 2 kwietnia, godz. 15:00), Victoria 1918 Jaworzno - Nadwiślanin Gromiec (sobota, 2 kwietnia, godz. 15:30), LKS Gorzów - LKS Rajsko (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:00)

Klasa okręgowa - Kraków II: Świt Krzeszowice - Pogoń Skotniki (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:00)

Premierowy falstart

Świt Krzeszowice przegrał z Borkiem Kraków na inaugurację rundy wiosennej drugiej grupy krakowskiej klasy okręgowej.

Kibice Świtu z pewnością nie takiego startu rundy rewanżowej się spodziewali. Krzeszowiczanie przegra-

Klasa A - Chrzanów: Błyskawica Myślachowice - Unia Kwaczała (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:00), Wisła Jankowice - MKS Alwernia, Wolanka Wola Filipowska - Promyk Bołęczyn, Victoria Zalas - SPRiN Regulice (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:30), Polonia Łusowice - Tęcza Tenczynek (niedziela, 3 kwietnia, godz. 16:00), Zagórzanka Zagórze - Ciężkowianka Jaworzno (niedziela, 3 kwietnia, godz. 16:30)

Klasa B - Chrzanów: Tempo Piąza - Nadwiślanka Okleśna, Ruch Młoszowa - Zryw Brodla (sobota, 2 kwietnia, godz. 16:00), Korona Łgota - Jutrzenka Ostrężnica (niedziela, 3 kwietnia, godz. 16:00)

(MK)

li z niżej notowanym Borkiem 0-2. Pierwszego gola stracili w drugiej minucie doliczonego czasu pierwszej połowy. Strzelił go Maciej Wcisło. Wynik na 2-0 ustalił w 49. minucie Paweł Wawrzonek.

Okazję do rehabilitacji zespół Świtu będzie miał już w sobotę, gdy na swoim stadionie podejmie Pogoń Skotniki, zajmującą 12. miejsce w tabeli.

(MK)

Kolejny mecz MTS zagra z kibicami

Chrzanowianie w ofensywie. Więcej zdjęć i wideo z meczu można obejrzeć na www.przelom.pl

Chrzanowscy pierwszoligowcy w sobotę na własnym parkiecie zaliczyli dziewiątą wygraną w sezonie, pokonując młodzież z SMS Kielce.

Dość szybko gracze MTS-u wyrobili sobie kilkubramkową przewagę. Zdobywali bramki ze środka, skrzydeł oraz po rzutach z dystansu. Skutecznie finalizowali też kontry. Nie mieli przestoju. W ich szeregach najsukuteczniejsi byli Maciej Sieczka i Bartosz Skoczylas. Rzucili po 7 bramek.

- Startowałem do SMS Kielce, ale się nie dostałem. Dlatego w tym meczu chciałem coś udowodnić i cieszę się z dobrego występu. Wygraliśmy doświadczeniem, mądrością

i skutecznością w ataku - skomentował Bartosz Skoczylas.

Chrzanowianie zmierzają się w sobotę, 2 kwietnia, na wyjeździe z AZS UJK Kielce. Kolejny mecz zagrają dopiero 24 kwietnia - już z kibicami - z SPR Wiśłą Sandomierz.

Unimetal Recycling MTS Chrzanów - SMS ZPRP II Kielce 33-27 (17-14)

MTS: Górkowski, Smaczarz - Sieczka 7, B. Skoczylas 7, B. Hardzina 5, Węgrzyn 4, M. Skoczylas 3, Nowak 2, Rusin 2, Dobrzański 1, D. Skoczylas 1, M. Hardzina 1, Wójcik, Franczak

W tabeli prowadzi Olimpia Piekary Śląskie z dorobkiem 48 pkt, przed KSZO Ostrowiec Św. (36 pkt). MTS Chrzanów z 26 pkt. zajmuje siódmą lokatę.

(RAT)

Derby po derbach

W derbach powiatu chrzanowskiego w wadowickiej klasie okręgowej, Nadwiślanin Gromiec wygrał u siebie z Fablokiem Chrzanów.

Dla drużyny z Gromca była to wiosenna premiera, jeśli chodzi o walkę o ligowe punkty. W pierwszej kolejce rundy rewanżowej zespół prowadzony przez Artura Szlęzaka nie musiał wychodzić na murawę. Jego rywal - Sokół Przytkowice wycofał się z rozgrywek i Nadwiślanin zainkasował trzy „oczka” z tytułu walkowera.

Z Fablokowcami musiał już jednak wyszarpać punkty na boisku. Gromiec swój cel osiągnął, zwyciężając chrzanowian, którzy ponieśli tym samym drugą porażkę na wiosnę. O pierwsze w tym roku punkty powalczą teraz u siebie z Żarkami.

Drużyny z Byczyny i Libiąża, które na inaugurację rundy wiosennej również przegra-

ły swoje mecze, podzieliły się punktami.

Wyniki 17. kolejki: Nadwiślanin Gromiec - Fablok Chrzanów 3-1 (Artur Szlęzak 27, Bartłomiej Szyjka 32, Dariusz Wilczak 88 - Łukasz Kałużka 80), **Zgoda Byczyna - MKS Libiąż 0-0**, **Górniki Brzeszcze - Victoria 1918 Jaworzno 1-1** (Mateusz Piwowar 45 - Fandenwer Gonzalez 59), **LKS Żarki - Sokół Przytkowice 3-0** vo

Tabela

1. Kalwarianka	18	44	54-9
2. Nowa Wieś	18	43	50-17
3. Jaworzno	18	40	36-16
4. Gorzów	18	37	36-16
5. Brzeszcze	18	36	38-23
6. Osiek	18	32	25-13
7. Gromiec	17	27	30-17
8. Wadowice	18	26	27-23
9. Rajsko	18	25	25-29
10. Kęty	18	24	31-25
11. Babia Góra	18	20	28-44
12. Byczyna	18	17	24-45
13. Żarki	17	16	19-35
14. Chrzanów	18	14	20-37
15. Libiąż	18	10	15-45
16. Przytkowice	30	13	29-93

(MK)

Wokół drożyzna, to i remonty będą droższe – mówi szefostwo chrzanowskiej spółdzielni mieszkaniowej. Uspokaja jednak, że nie wszystkie. Część robót wykonają bowiem pracownicy spółdzielni. Ci ostatni chwytają się za głowy, bo taka deklaracja oznacza jedno - brak podwyżki dla nich. Zaczęli się ponoć zastanawiać, czy nie założyć firmy i zaoferować usługi spółdzielni. Robiliby to samo, ale za lepsze pieniądze.

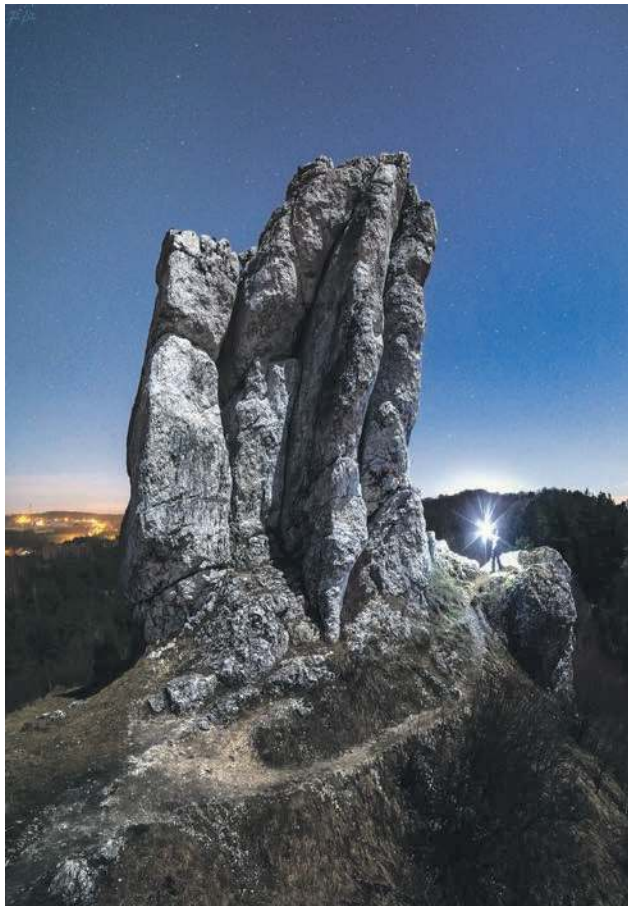
Zboża drożeją, bo drożęją nawozy, no i w ogóle produkcja. Niektórzy szukają też wytłumaczenia w wojnie, no bo zboża z Ukrainy wiele nie będzie. Tyle, że w Polsce nigdy go wiele nie było. Ale cóż, jakoś trzeba wytłumaczyć, że za zboże będziemy płacić jak za zboże.

Związek śmieciowy nie wie, czy naliczać dodatkowe opłaty za oddawanie odpadów mieszkańcom, którzy przyjęli pod swój dach uchodźców, czy nie. Inne gminy, by pójść ludzom na rękę, podejmują decyzje, że tego nie zrobią. W chrzanowskim związku jednak czekają, aż sprawę ureguluje rząd. Nieśmiało przypomnę, że gdyby Polacy czekali na decyzję rządu, to na ulicach spałyby w tej chwili jakieś dwa miliony ludzi.

Posł Krzysztof Kozik z PiS jest niczym ikona wędrująca od parafii do parafii. Tyle, że on krąży między kolejnymi planowanymi przez lokale samorządowe inwestycjami. Jego obecność ma zapewnić dostatek, czyli pieniądze z Polskiego Ładu. Ponoć już zyskał przydomek Królicza Łapka.

W gminie Libiąż samorządowcy po latach doszli do wniosku, że ciężko się gra w koszykówkę na zwirowym boisku w Gromcu. Wymienią nawierzchnię! Wykorzystując przyplwy weny, postanowili również, że nowo wybudowany basen zostanie napełniony wodą.

przełomowe
KADRY

Skała Wysoka w Rzędkowicach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej

Piotr Pawelczyk

Jura Krakowsko-Częstochowska jest niezwykła, a jedna z jej perełek prezentuje się magicznie na zdjęciu Piotra Pawelczyka z naszej facebookowej grupy „PRZEŁOMowe Kadry”.

Fotografia przedstawia wapienny ostańiec o nazwie Wysoka. Ma kształt 15-metrowego słupa. Znajduje się w Skałach Rzędkowickich w miejscowości Rzędkowice w powiecie zawierciańskim. Na ścianach Wysockiej wytyczono kilkanaście dróg wspinaczkowych. Ponadto teren ten idealnie nadaje się na jednodniową wycieczkę.

Piotr Pawelczyk z Balina, autor publikowanego zdjęcia, łączy fotografowanie z podróżowaniem. I tym właśnie sposobem dzieli się z innymi swoimi wrażeniami i pięknem świata. Lubi wschody i zachody słońca, wodospady, góry i mgliste poranki, jak również nocne eskapady, co zresztą widać na załączonym obrazku.

(ŁD)

TAK BYŁO, TAK JEST...

Dawna siedziba Towarzystwa Zaliczkowego

Jednym z najładniejszych, jak nie najładniejszym budynkiem przy al. Henryka w Chrzanowie jest gmach Towarzystwa Zaliczkowego.

Powstał w 1895 r. jako siedziba dla założonego w 1882 r. Towarzystwa. Parterowy obiekt wieńczy attyka z nazwą. Okna ozdabiają neobarokowe obramowania. Dwa wejścia poprzedzają kolumnowe portyki.

Na szczęście budynek przetrwał do naszych czasów w niezmienionym kształcie. Aktualnie mieści się w nim Bank Spółdzielczy.

Na starej fotografii, pochodzącej ze zbiorów Narodowego Archiwum Cyfrowego, datowanej na 1937 r., widać m.in. dzieci podskakujące na zabawce. Wówczas ta sztuka była znana tylko nielicznym.

(ŁD)

W dawnej siedzibie Towarzystwa Zaliczkowego...

... mieści się dzisiaj Bank Spółdzielczy

przełom
TYGODNIK ZIEMI CHRZANOWSKIEJ

Redakcja
32-540 Trzebinia, ul. Długa 53
tel./fax 32-612-25-50,
e-mail: gazeta@przelom.pl

Redaktor naczelna
Grażyna Kaim, tel. 32-753-51-12

Wydawca
Firma Wydawnicza „Przełom” Alicja Molenda

Dziennikarz
dyżurny
697 351 999

Reportrzy „Przełomu”
32-753-51-11, 32-623-48-94

Zespół:
Stanisława Ciepichał,
Łukasz Dulowski,
Agnieszka Filipowicz,
Andrzej Gawera, Weronika Korbut
Tadeusz Jachnicki, Michał Koryczan,
Alicja Molenda, Marek Oratowski,
Lucjan Siewiorek, Natalia Feluś
Ewa Solak (Krzeszowice),
Marzena Szyt

Druk
Polska Press Sp. z o.o.,
Oddział Poligrafia, Drukarnia w Sosnowcu
Nakład 6 500

Biura ogłoszeń

- Trzebinia ul. Długa 53,
tel. 32-612-25-50 wew. 22
pn.-pt. 8.30-16.30
- Krzeszowice
(Biuro Podróży Relax-Tourist),
Rynek 25,
pn.-pt. 8.00-17.00, sob. 9.00-13.00, 12-282-11-31

Gazeta jest członkiem
Porozumienia Reklamowego Tygodnik Lokalny
oraz stowarzyszeń:

Stowarzyszenie
Gazet
Lokalnych

Stowarzyszenie Dziennikarzy i Wydawców
REPROPOL

Ogłoszenia, reklamy i teksty promocyjne nie stanowią materiału pochodzącego od wydawcy. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania tekstów. Materiałów i zdjęć niezamówionych nie zwracamy.